

๑. แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากอุทกภัยและดินโคลนถล่ม สำนักอนามัย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐

- อ้างอิง ๑. พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐
๒. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘
๓. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ.๒๕๕๘

๑. สถานการณ์ทั่วไป

กรุงเทพมหานคร เป็นเมืองใหญ่ที่ตั้งอยู่บนพื้นที่ราบลุ่มตอนปลายของแม่น้ำเจ้าพระยาและอยู่ในอิทธิพลของการขึ้นลงของน้ำทะเล และจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลกส่งผลให้เกิดภัยพิบัติมากขึ้นอย่างต่อเนื่องและทวีความรุนแรงขึ้น โดยเฉพาะช่วงเข้าสู่ฤดูฝนมีฝนตกหนักเป็นระยะติดต่อกันหลายวัน น้ำทะเลหนุนสูงอาจทำให้เกิดน้ำท่วมฉับพลัน มีน้ำไหลหลาก และแผ่นดินทรุดตัวทำให้เกิดดินโคลนถล่มตามมาได้ ประกอบกับสถานการณ์วิกฤติอุทกภัยปี ๒๕๕๔ กรุงเทพมหานครได้รับความเสียหาย ประชาชนได้รับความเดือดร้อนเป็นจำนวนมาก ส่งผลกระทบโดยตรงต่อภาวะสุขภาพจากโรคภัยต่างๆ

สำนักอนามัย ในฐานะหน่วยงานหลักในการดำเนินงานด้านสาธารณสุขได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยงอันเนื่องมาจากภัยจากอุทกภัยและดินโคลนถล่ม จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากอุทกภัยและดินโคลนถล่มขึ้น เพื่อให้ส่วนราชการภายในสำนักอนามัยใช้เป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเตรียมพร้อมด้านทรัพยากร ระบบการปฏิบัติ ทั้งหน่วยปฏิบัติการหลักและหน่วยสนับสนุน ให้สามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากอุทกภัยและดินโคลนถล่มได้อย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์และมีประสิทธิภาพ

๒.๒ เพื่อกำหนดกรอบการปฏิบัติงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากอุทกภัยและดินโคลนถล่มได้อย่างเป็นระบบและบูรณาการ

๒.๓ เพื่อป้องกันและบรรเทาผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่อาจเกิดจากอุทกภัยและดินโคลนถล่ม

๓. นิยามศัพท์

๓.๑ ภัยจากอุทกภัย หมายถึง เหตุการณ์ที่มีน้ำท่วมพื้นดินสูงกว่าระดับปกติ ซึ่งมีสาเหตุ จากมีปริมาณน้ำฝนมากจนทำให้มีปริมาณน้ำส่วนเกินมาเติมปริมาณน้ำผิวดินที่มีอยู่ตามสภาพปกติจนเกินขีดความสามารถการระบายน้ำของแม่น้ำ ลำคลอง และยังมีส่วนมาจากการกระทำของมนุษย์ โดยการปิดกั้นการไหลของน้ำตามธรรมชาติ ทั้งเจตนาและไม่เจตนา จนเป็นอันตรายต่อชีวิต ทรัพย์สินของประชาชนและสิ่งแวดลอม สามารถจำแนกตามลักษณะการเกิดได้ ดังนี้

(๑) น้ำท่วมขัง/น้ำล้นตลิ่ง หมายถึง สภาวะน้ำท่วมหรือสภาวะน้ำล้นตลิ่งที่เกิดขึ้นเนื่องจากระบบระบายน้ำไม่มีประสิทธิภาพ มีลักษณะค่อยเป็นค่อยไป อันเป็นผลจากการเกิดฝนตกหนัก ณ บริเวณนั้นๆ ติดต่อกันเป็นเวลาหลายวัน มักเกิดขึ้นในบริเวณที่ราบลุ่มริมแม่น้ำและบริเวณชุมชนเมืองใหญ่ๆ น้ำท่วมขังส่วนใหญ่จะเกิดบริเวณท้ายน้ำและแผ่เป็นบริเวณกว้างเนื่องจากไม่สามารถระบายน้ำได้ทัน

(๒) น้ำท่วมฉับพลัน หมายถึง สภาวะน้ำท่วมที่เกิดขึ้นอย่างฉับพลันในพื้นที่ เนื่องจาก ฝนตกหนักในบริเวณพื้นที่ซึ่งมีความชันมาก และมีคุณสมบัติในการกักเก็บน้ำหรือต้านน้ำน้อยหรืออาจเกิดจาก สาเหตุอื่นๆ เช่น เขื่อนหรืออ่างเก็บน้ำพังทลาย น้ำท่วมฉับพลัน มักเกิดขึ้นหลังจากฝนตกหนักและมักเกิดขึ้น ในบริเวณที่ราบระหว่างหุบเขา ซึ่งอาจจะไม่มีฝนตกหนักในบริเวณนั้นมาก่อนเลย แต่มีฝนตกหนักมากบริเวณ ต้นน้ำที่อยู่ห่างออกไป การเกิดน้ำท่วมฉับพลันมีความรุนแรงและเคลื่อนที่ด้วยความเร็วมาก โอกาสที่จะป้องกัน และหลบหนีจึงมีน้อย

๓.๒ ภัยจากดินถล่มหรือโคลนถล่ม หมายถึง ภัยที่เกิดจากปรากฏการณ์ที่มวลดินหรือหินไถล เลื่อนลงจากพื้นที่สูงสู่พื้นที่ต่ำกว่าภายใต้อิทธิพลแรงโน้มถ่วงของโลก และการมีน้ำเป็นตัวกลางทำให้มวลวัสดุเกิดความไม่มีเสถียรภาพ อัตราการไหลเคลื่อนดังกล่าวข้างต้นอาจช้าหรือเร็วขึ้นกับประเภทของวัสดุ ความลาดชัน สภาพสิ่งแวดล้อม และปริมาณน้ำฝน ในบางกรณีแผ่นดินถล่มอาจเกิดจากแผ่นดินไหวหรือภูเขาไฟระเบิด การเคลื่อนตัวของวัสดุดังกล่าวอาจพัดพาต้นไม้ บ้านเรือน รถยนต์ สิ่งปลูกสร้างอื่นๆ ชำรุด หรือพังทลาย และยังสามารถทำให้ช่องเปิดของสะพานและแม่น้ำลำคลองอุดตันจนเป็นสาเหตุให้เกิดอุทกภัยขึ้นได้ในเส้นทาง การเคลื่อนตัว ปรากฏการณ์ดังกล่าวเป็นอันตรายต่อชีวิต ทรัพย์สินของประชาชนและสิ่งแวดล้อม

๔. ระดับความรุนแรงและการจัดการสาธารณภัย

๔.๑ ระบบการบัญชาการเหตุการณ์

การปฏิบัติตามระบบการบัญชาการเหตุการณ์ โดยรวมอำนาจสั่งการแบบรวมศูนย์เรียกว่า “Single Command” เพื่อแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนและความล่าช้าในการปฏิบัติ โดยมีผู้บัญชาการเหตุการณ์ (Incident commander) ในแต่ละระดับตามความรุนแรงของสาธารณภัย เป็นผู้อำนวยการสูงสุดและมีองค์การรับผิดชอบในการแก้ไขเหตุการณ์ ดังนี้

ระดับ	การจัดการสาธารณภัย	ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย	องค์กรรับผิดชอบ
๑	สาธารณภัยขนาดเล็ก	ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้อำนวยการเขต) เข้าควบคุมสถานการณ์	กองอำนาจการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยสำนักงานเขต
๒	สาธารณภัยขนาดกลาง	ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) เข้าควบคุมสถานการณ์	กองอำนาจการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยกรุงเทพมหานคร (กอบก.กทม.)
๓	สาธารณภัยขนาดใหญ่	ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย) เข้าควบคุมสถานการณ์	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)

ระดับ	การจัดการสาธารณสุข	ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย	องค์กรรับผิดชอบ
๔	สาธารณสุขขนาดใหญ่ อย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรี หรือ รองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เข้าควบคุมสถานการณ์	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณสุขแห่งชาติ (บกปภ.ช.)

๔.๒ ระดับ/ลักษณะความรุนแรงและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

๔.๒.๑ เมื่อเกิดภัยระดับ ๑ (การบริหารจัดการสาธารณสุขที่มีความรุนแรง แต่กรุงเทพมหานครสามารถระดมสรรพกำลัง ทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกเพื่อระงับบรรเทาเหตุการณ์นั้นได้)

สำนักอนามัย มีภารกิจหน้าที่ ดังนี้

- จัดเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ และงานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุ

๔.๒.๒ เมื่อเกิดภัยระดับ ๒ (การบริหารจัดการสาธารณสุขที่มีความรุนแรงอย่างยิ่ง ขยายวงกว้าง กรุงเทพมหานครต้องระดมสรรพกำลังทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกมากขึ้นเพื่อเข้าช่วยเหลือ ซึ่งบางหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร อาจต้องหยุดภารกิจประจำ เพื่อเข้าดำเนินการช่วยเหลือให้ภัยนั้นยุติโดยเร็ว) สำนักอนามัย มีภารกิจ ดังนี้

๑) ส่วนปฏิบัติการ

- จัดเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ งานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุและพื้นที่อพยพ

๒) ส่วนสนับสนุน

- ดูแลและบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว ตามภารกิจสำนักอนามัย ครอบคลุม ๔ มิติ ได้แก่ การรักษาพยาบาล การควบคุมและป้องกันโรค การสร้างเสริมสุขภาพ การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ การสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมและการสุขาภิบาลอาหาร

๕. การจัดตั้งองค์กรปฏิบัติ

๕.๑ องค์กรปฏิบัติที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข (ภาวะปกติ)

๕.๑.๑ องค์กรปฏิบัติที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขของกรุงเทพมหานคร (ภาวะปกติ) ประกอบด้วย

๑) กรณีการจัดการสาธารณสุขระดับ ๑ ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข สำนักงานเขต มีผู้อำนวยการเขต เป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขในเขตของตน โดยให้ส่วนราชการและหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร รวมทั้งภาคเอกชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ ร่วมปฏิบัติงานในกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขสำนักงานเขต และทำหน้าที่เป็นหน่วยช่วยเหลือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข โดยมีผู้แทนศูนย์บริการสาธารณสุขในพื้นที่ ร่วมเป็นคณะกรรมการ

๒) กรณีการจัดการสาธารณสุขระดับ ๒ ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร (กอบก.กทม.) ทำหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขในเขตกรุงเทพมหานคร การจัดทำ

แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร หรือแผนเผชิญเหตุ ตามประเภทความเสี่ยงภัย รวมทั้งดำเนินการสนับสนุนการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และเป็นหน่วยเผชิญเหตุ เมื่อเกิดสาธารณภัยในพื้นที่รับผิดชอบ มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในฐานะผู้บัญชาการกรุงเทพมหานครเป็นผู้รับผิดชอบ โดยมีผู้บัญชาการสำนักอนามัยร่วมเป็นคณะกรรมการ

๕.๑.๒ องค์การปฏิบัติที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของสำนักอนามัย (ภาวะปกติ)

ในภาวะปกติ สำนักอนามัยได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักอนามัย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยคณะทำงานมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. กำหนดแนวทางและจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากภัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสำนักอนามัย ทั้งสิ้น ๘ ภัย ให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๖๐ ดังนี้

- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากอุทกภัยและดินโคลนถล่ม
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากอัคคีภัย
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยด้านความมั่นคง
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากโรคระบาดในมนุษย์
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากสัตว์และสัตว์น้ำ
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากไฟฟ้าและหมอกควัน
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม

๒. สำรวจ และปรับปรุงฐานข้อมูลทรัพยากรต่างๆ

๓. จัดทำแผนเผชิญเหตุ (Incident Action Plan) และจัดให้มีการฝึกซ้อมแผนบนโต๊ะ (Table Top Exercise) หรือการฝึกซ้อมแผนแบบปฏิบัติการจริง (Field Training Exercise)

๔. อำนาจการ เร่งรัด กำกับดูแลการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ

๕. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้บัญชาการสำนักอนามัย มอบหมาย

๕.๒ องค์การปฏิบัติในการจัดการในภาวะฉุกเฉิน ประกอบด้วย

๕.๒.๑ องค์การปฏิบัติในการจัดการในภาวะฉุกเฉินของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

๑) กรณีการจัดการสาธารณสุขระดับ ๑ ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานเขต จัดตั้ง **ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักงานเขต** เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้น โดยมีผู้บัญชาการเขตเป็นผู้ควบคุม สั่งการ เพื่อทำหน้าที่ในการจัดการสาธารณสุขที่เกิดขึ้น จนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่สถานการณ์ปกติ พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในการจัดการสาธารณสุขที่เกิดขึ้น รวมทั้งอำนาจการ และประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็วและทั่วถึง โดยมีศูนย์บริการสาธารณสุขในพื้นที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ และงานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุ

๒) กรณีการจัดการสาธารณสุขระดับ ๒ ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร จัดตั้ง **ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์กรุงเทพมหานคร** เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการสาธารณสุขในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จนกว่าสถานการณ์จะเข้าสู่สภาวะปกติ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางในการ

ระดมสรรพกำลัง เพื่อบริหารจัดการสาธารณสุข ประสานการเผชิญเหตุระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งฝ่ายพลเรือน และฝ่ายทหาร ตลอดจนองค์การสาธารณสุข มีผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ควบคุม สั่งการและบัญชาการ เหตุการณ์ โดยสำนักอนามัย มีภารกิจ ดังนี้

(๑) ส่วนปฏิบัติการ

- จัดเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรค การฟื้นฟู สุขภาพกายและใจ งานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุและพื้นที่อพยพ

(๒) ส่วนสนับสนุน

- ดูแลและบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว ตามภารกิจสำนักอนามัย ครอบคลุม ๔ มิติ ได้แก่ การรักษาพยาบาล การควบคุมและป้องกันโรค การสร้างเสริมสุขภาพ การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ การสุขภาพ สิ่งแวดล้อมและการสุขภาพอาหาร

๕.๒.๒ องค์การปฏิบัติในการจัดการในภาวะฉุกเฉินของสำนักอนามัย ประกอบด้วย

ในภาวะฉุกเฉิน สำนักอนามัยได้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย ตั้งอยู่ ณ สำนักงานเลขานุการ สำนักอนามัย ชั้น ๗ อาคารสำนักการโยธา กรุงเทพมหานคร ๒ ดินแดง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักอนามัย เป็นผู้อำนวยการศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย รองผู้อำนวยการสำนัก อนามัย (ที่ได้รับมอบหมาย) เป็นรองผู้อำนวยการศูนย์ฯ โดยมีผู้แทนสำนักงาน กอง และศูนย์บริการสาธารณสุข ที่เห็นสมควรเป็นกรรมการ

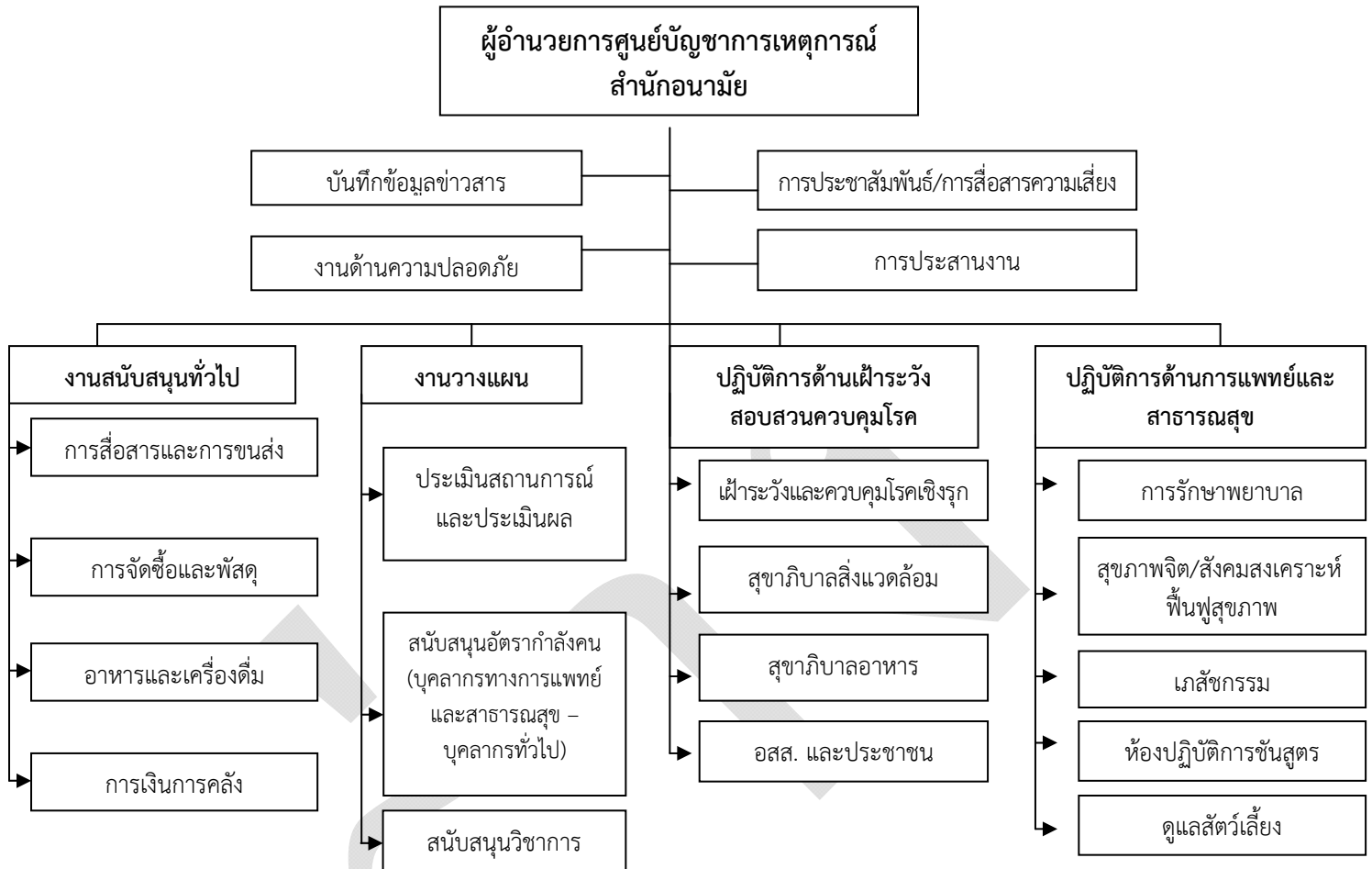
๕.๓ การเผชิญเหตุและการบัญชาการเหตุการณ์ (Single Command)

กรณีเกิดสาธารณภัยความรุนแรง ระดับ ๒ (สาธารณภัยขนาดกลาง)

สาธารณภัยขนาดกลาง : เกินขีดความสามารถของกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์และบริหารจัดการระงับภัยได้โดยลำพัง ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) เข้าควบคุมสถานการณ์/บัญชาการเหตุการณ์

โครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย

๖. แนวทางการดำเนินงาน

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและปฏิบัติงานร่วมกันแบบบูรณาการระหว่างส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระยะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัย มีแนวทางดังนี้

กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ข้อมูลที่ต้องจัดทำ	หมายเหตุ
๑. ก่อนเกิดเหตุ			
๑.๑ การป้องกันและลดผลกระทบ (แนวทางการป้องกันควบคุมโรค)			
๑) จัดทำหนังสือแจ้งเตือนการระบาดของโรคที่เกิดในฤดูฝน ประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชน	กคร.		
๒) มีระบบการรายงานการเฝ้าระวังโรคติดต่อ (รง. ๕๐๖)	กคร.		
๓) มีทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (SRRT)	กคร. ศบส.		
๔) เผยแพร่องค์ความรู้ด้านวิชาการ	กคร.		

กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ข้อมูลที่ต้องจัดทำ	หมายเหตุ
และการป้องกันโรคที่มาจากน้ำท่วมให้กับหน่วยงานต่างๆ และประชาชนทั่วไปผ่านสื่อสุขศึกษา	สพธ. ศบส.		
๕) สนับสนุนจัดทำ และจัดหาสื่อสุขศึกษาที่ใช้สำหรับการประชาสัมพันธ์ เพื่อส่งเสริมการสร้างพฤติกรรมอนามัยการป้องกันโรคที่มาจากน้ำท่วม เช่น กินร้อน ช้อนกลาง ล้างมือ สวมหน้ากากอนามัยเมื่อมีอาการป่วย	กคร. สพธ. ศบส.		
๑.๒ การเตรียมความพร้อม			
๑) จัดทำแผนปฏิบัติการการป้องกันและบรรเทาภัยจากอุทกภัยและดินโคลนถล่ม	กคร. สพธ.		
๒) จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการการป้องกันโรคและภัยที่เกิดจากอุทกภัยและดินโคลนถล่ม สำนักอนามัย	กคร.		
๓) จัดเตรียมเอกสารการป้องกันโรคและภัยที่เกิดจากน้ำท่วม เพื่อสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กคร. สพธ.		
๔) จัดเตรียมเวชภัณฑ์ วัสดุ อุปกรณ์ และเอกสารการป้องกันโรคและภัยที่เกิดจากน้ำท่วม เพื่อสนับสนุน ให้แก่ผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	กภก.		
๕) เฝ้าระวังการระบาดและป้องกันควบคุมโรคและภัยที่เกิดจากอุทกภัยและดินโคลนถล่ม	กคร. ศบส.		
๖) ประสานและแจ้งเตือนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงาน	กคร.		
๗) จัดทำหนังสือ/จัดทำข่าวประชาสัมพันธ์ต่อสื่อมวลชน เพื่อแจ้งเตือนให้ประชาชนระวังโรคและภัยที่เกิดจากอุทกภัยและดินโคลนถล่ม	กคร. สพธ.		
๘) รวบรวมแผนและผลการปฏิบัติงานจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งก่อนหลังการเกิดเหตุและในภาวะเร่งด่วน	กคร.		
๙) สรุปและประเมินผลการปฏิบัติงาน และรายงานผลให้ผู้บริหารกรุงเทพฯ ทราบ	กคร.		

กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ข้อมูลที่ต้องจัดทำ	หมายเหตุ
๒. ขณะเกิดภัย (ภาวะฉุกเฉิน)			
๑) จัดจ่ายเวชภัณฑ์ วัสดุ อุปกรณ์ และเอกสาร ณ ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันโรค และภัยที่เกิดจากน้ำท่วม กองควบคุมโรคติดต่อ สำนักอนามัย	กคร.		
๒) ศูนย์บริการสาธารณสุข ออก หน่วยบริการสาธารณสุขเคลื่อนที่ ปฏิบัติงานช่วยเหลือประชาชนที่ประสบภัย ที่เกิดจากอุทกภัยและดินโคลนถล่ม	ศบส. กคร. กสภ.		
๓) ให้สุขศึกษาประชาสัมพันธ์แจก เอกสาร แผ่นพับ แผ่นปลิว เตือนประชาชน ให้ระวังโรคระบาด ในช่วงอุทกภัยและดินโคลนถล่ม	ศบส. สพธ.		
๔) เฝ้าระวังและรายงานผลการ ปฏิบัติงานให้ผู้บริหารทราบ กรณีพบมีโรคระบาด เช่น โรคตาแดง โรคเลปโตสไปโรซิส โรคอุจจาระร่วง ฯลฯ จัดทีม SRRT ออก ดำเนินการสอบสวนโรคเพื่อควบคุมโรคให้สงบโดยเร็ว	กคร. ศบส.		
๕) สำรวจพื้นที่ที่มีน้ำท่วมขังที่คาดว่าจะ เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ยุง	กคร. ศบส.		
๖) ทำแผนปฏิบัติการกำจัดยุง ภายหลังน้ำลด	กคร. ศบส.		
๗) ประสานสำนักงานเขต กรณีที่ พบว่ามีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกสูง เพื่อ ปฏิบัติการเสริมพ่นสารเคมีกำจัดยุงที่บ้าน	ศบส.		
๓. หลังเกิดภัย			
สำนักอนามัย ประสานสำนักงานเขตและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานการช่วยเหลือผู้ประสบภัย ดังนี้			
๑) ศูนย์บริการสาธารณสุขจัดหน่วย สาธารณสุขเคลื่อนที่/จัดทีมปฏิบัติงาน (เยี่ยมบ้าน)/จัดทีมนักจิตวิทยาให้การ พยาบาลฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจ	ศบส. กสภ.		
๒) สำรวจพื้นที่น้ำท่วมขังและทำแผน ดำเนินการควบคุมพาหะนำโรค	ศบส. กคร.		
๓) สัปดาห์ที่ ๑-๒ ดำเนินการฉีดพ่น สารเคมีกำจัดลูกน้ำยุงลาย และยุงรำคาญ ในพื้นที่ที่มีน้ำท่วมขัง	กคร. ศบส.		
๔) สรุปและรายงานผลการปฏิบัติงาน	กคร.		

กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ข้อมูลที่ต้องจัดทำ	หมายเหตุ
ของศูนย์ปฏิบัติการการป้องกันโรคและภัยที่เกิดจากน้ำท่วมเสนอผู้บริหาร (กรณีมีการจัดตั้งศูนย์ฯ)			
๕) เฝ้าระวังโรคที่อาจเกิดขึ้นภายหลังน้ำลด เพื่อป้องกันและควบคุมโรคให้อยู่ในภาวะปกติต่อไป	ศบส. กคร.		

๗. แนวทางปฏิบัติ เมื่อเกิดอุทกภัยที่รุนแรงประชาชนได้รับผลกระทบจำนวนมากและเป็นบริเวณกว้าง

๗.๑ แนวทางปฏิบัติของกรุงเทพมหานคร

เมื่อเกิดภัยจากอุทกภัยให้ดำเนินการรับมือกับสถานการณ์ ดังนี้

๑) ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักงานเขต (กรณีสาธารณภัยขนาดเล็ก ความรุนแรงระดับ ๑) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการสั่งการ ควบคุม กำกับ ดูแล และประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์อุทกภัยในระดับพื้นที่ และช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ พร้อมทั้งให้ประชาสัมพันธ์วิธีการเตรียมความพร้อมของประชาชน เพื่อรับมือกับอุทกภัย

๒) ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์กรุงเทพมหานครขึ้น พร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบประจำศูนย์ และดำเนินการตามแนวทางการปฏิบัติของศูนย์ฯ โดยกำหนดให้ใช้ห้อง CCTV เดิม ตึกดำ ชั้น ๒ เป็นห้องปฏิบัติการ (War room) ในการบัญชาการในยามฉุกเฉิน หรือจัดตั้งศูนย์ฯ บริเวณด้านหน้าอาคารศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร กรณี ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร ไม่สามารถใช้งานได้ แต่ให้คำนึงถึงความปลอดภัยด้วย ดังโครงสร้างศูนย์บัญชาการฯ

๗.๒ แนวทางปฏิบัติของสำนักอนามัย กรณีเกิดสาธารณภัยความรุนแรง ระดับ ๒

ผู้อำนวยการสำนักอนามัย สั่งการให้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
๑.	ผู้อำนวยการศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย	- ผอ.สนอ. - รองผอ.สนอ.	๑. สั่งการให้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย ๒.บัญชาการเหตุการณ์ ๓. ควบคุม กำกับ ดูแล ให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไขเหตุการณ์ ให้เป็นไปตามแผนเผชิญเหตุของสำนักอนามัย ๔. รายงานสถานการณ์ต่อผู้บังคับบัญชาลำดับถัดไป ๕. กรณีสถานการณ์เข้าสู่ภาวะปกติ สั่งการให้ปิดศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย
๒.	ส่วนอำนวยการและวางแผน - ประเมินสถานการณ์และประเมินผล - สนับสนุนอัตรากำลังคน	- ผอ.สนง. ผอ.กองเลขานุการ สนอ. - ผช.ผอ.สนอ. ๑-๖ - กลุ่มแผนยุทธศาสตร์ฯ	๑. จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์และจัดทำคำสั่งการปฏิบัติงานเพื่อรองรับสถานการณ์ตลอด ๒๔ ชั่วโมง และจัดตารางการออกปฏิบัติงานของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องพร้อมหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยมีการกำหนดนโยบายเรื่องความปลอดภัยของบุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน ๒. รวบรวมข้อมูลข่าวสาร วิเคราะห์ประเมินสถานการณ์ครอบคลุมทั้ง ๔ มิติ

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
	- สนับสนุนวิชาการ		๓. จัดทำแผนเผชิญเหตุเพื่อตอบโต้สถานการณ์ ๔. ประสาน รวบรวมข้อมูลจากฝ่ายต่าง ๆ เพื่อประเมินผล และให้การช่วยเหลือเพิ่มเติม ๕. รายงานข้อมูลต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์
๓	บันทึกข้อมูลข่าวสาร	- สก.สนอ.	๑. รับแจ้งเหตุ รวบรวมข้อมูลข่าวสาร ๒. จัดเตรียมข้อมูลของเหตุการณ์ ๓. บันทึกข้อสั่งการ และการปฏิบัติของฝ่ายต่างๆ ๔. รายงานเหตุการณ์ต่อผู้บังคับบัญชา
๔	การประชาสัมพันธ์/ การสื่อสารความเสี่ยง	- สพร. - ศบส. - สก.สนอ.	๑. รวบรวมข้อมูลข่าวสารจากฝ่ายต่าง ๆ ที่ลงพื้นที่ปฏิบัติในเหตุการณ์ ๒. จัดทำข่าวประชาสัมพันธ์เตือนประชาชนเฝ้าระวังอันตราย โดยประสานกองประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ข่าวแก่สื่อมวลชน ๓. เผยแพร่ข่าวเตือนประชาชนเฝ้าระวังอันตรายและการป้องกันตนเองจากภัย ลง website สนอ. กองประชาสัมพันธ์ Facebook ๔. ศูนย์บริการสาธารณสุขร่วมกับอสส. ร่วมลงพื้นที่ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคและภัยที่มากับน้ำท่วม ๕. รายงานสถานการณ์การเกิดเหตุแก่ผู้บังคับบัญชาแบบอย่าง ต่อเนื่อง ๖. ติดตามสถานการณ์การเกิดเหตุทุกระยะ เพื่อประเมินความรุนแรงของภัย และรายงานผู้บริหารจะได้แถลงข่าวแจ้งเตือนประชาชน และไม่ให้เกิดความตระหนกจากข่าวหรือสื่ออื่นที่ให้ข้อมูลคลาดเคลื่อน ๗. เมื่อสถานการณ์คลี่คลายแจ้งผู้บังคับบัญชา และฝ่ายต่าง ๆ ให้รับทราบข้อมูลข่าวสาร
๕.	งานด้านความปลอดภัย	- สก.สนอ.	๑. ประเมินสถานการณ์ ๒. กำหนดนโยบายเรื่องความปลอดภัยของบุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน อุปกรณ์ป้องกันตนเองที่จำเป็น ๓. รายงานข้อมูลต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์
๖.	การประสานงาน	- สพร. - สก.สนอ. - ศบส.	๑. วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ ๒. ประสานส่วนอำนวยการและวางแผน ๓. ประสานการปฏิบัติร่วมกับฝ่ายต่างๆ ตามโครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย ๔. ประสานหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเขต สำนักงานการแพทย์ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักพัฒนาสังคม เป็นต้น ตามความเหมาะสม
๗	งานสนับสนุนทั่วไป - การสื่อสารและ การขนส่ง	- สก.สนอ.	๑. ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศึกษาเส้นทาง/ช่องทางในการเข้าไปยังพื้นที่ การขนส่งผู้ประสบ ผู้ป่วย ผู้สูงอายุ เด็ก สตรี และสัตว์เลี้ยง รวมทั้งเส้นทางการจราจร ๒. จัดเตรียมยานพาหนะให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ๓. ประสานการปฏิบัติร่วมกับศูนย์สื่อสาร (ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ กรุงเทพมหานคร) เพื่อใช้งานระบบการสื่อสารในภาวะฉุกเฉิน ได้แก่ คลื่นวิทยุสื่อสารในภาวะฉุกเฉินระบบ VHF ผ่านข่ายอัมรินทร์ ความถี่

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
			หลัก ๑๕๕.๘๐๐ MHz
	- การจัดการซื้อและพัสดุ	- สก.สนอ.	จัดซื้อพัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ที่จำเป็นตามการร้องขอเพื่อสนับสนุนหน่วยปฏิบัติ
	- อาหารและเครื่องดื่ม	- สก.สนอ.	จัดซื้ออาหารและเครื่องดื่มสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
	- การเงินการคลัง	- สก.สนอ.	จัดหางบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ เวชภัณฑ์ อาหารเครื่องดื่ม ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และค่าปฏิบัติงานล่วงเวลาราชการให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่
๘	ปฏิบัติการด้านเฝ้าระวัง สอบสวนโรค - เฝ้าระวังและควบคุมโรคเชิงรุก	- ศบส. - กคร. - สสธ.	๑. เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และทีมงานให้พร้อมต่อการดำเนินงาน ๒. กำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวังและสอบสวนโรค ๓. เก็บวัสดุส่งตรวจ ๔. ติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง ๕. รายงานสถานการณ์ต่อผู้บัญชาเหตุการณ์ <u>หลังเกิดเหตุ</u> ๑. เฝ้าระวังโรค เพื่อป้องกันโรคระบาด เช่น อูจจาระร่วง ไข้เลือดออก ฉี่หนู น้ำกัดเท้า เป็นต้น ๒. ออกหน่วยพ่นสารกำจัดยุง แจกชุดทรายอะเบท ร่วมกับศูนย์บริการสาธารณสุขทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุง
	- สุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม	- สสว. - สนข.	๑. จัดเตรียมถุงขยะ ที่เตรียมทิ้งขยะ ๒. ประสานจัดเตรียมห้องน้ำ/รถสุขาเคลื่อนที่ ๓. จัดเตรียมน้ำเพื่อชำระล้างสิ่งสกปรก ๕. หากพบผู้เสียชีวิตประสานหน่วยชันสูตรเพื่อตรวจวิเคราะห์ เฝ้าระวังการติดเชื้อ ๖. ประสาน อสส. ดูแลประชาชนที่ประสบภัย <u>หลังเกิดเหตุ</u> - แจกชุดทำความสะอาดบ้าน
	- สุขาภิบาลอาหาร	- กสอ. - สนข.	๑. ดูแลผู้ประสบภัยในศูนย์พักพิง ๒. ดูแลเฝ้าระวังความสะอาดของอาหาร เครื่องดื่ม ๓. ตรวจสอบคุณภาพอาหารและน้ำ อาหารบริโภคอื่น ๆ ๔. จัดหาอุปกรณ์/เครื่องใช้จำเป็นส่วนตัว ๕. ภาชนะอุปกรณ์ในการใช้สำหรับใส่อาหารบริโภค เช่น ชาม ช้อน แก้ว เป็นต้น ๖. รถสุขาภิบาลอาหารเคลื่อนที่ส่งตรวจสอบสิ่งปนเปื้อนอาหาร หากพบผู้เป็นที่มีอาการ อูจจาระร่วง อาเจียน อาหารเป็นพิษ เป็นต้น <u>หลังเกิดเหตุ</u> ๑. ลงพื้นที่ทำความสะอาดตลาดร่วมกับสำนักงานเขต ๒. ตรวจสอบ เฝ้าระวังคุณภาพอาหารและน้ำ อาหารบริโภคอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง
	- อสส. และประชาชน	- กสภ. - ศบส.	ประสานการปฏิบัติร่วมกับ อสส. เข้าร่วมช่วยเหลือผู้ประสบภัย

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
๙	ปฏิบัติการด้านการแพทย์และสาธารณสุข - การรักษาพยาบาล	- ศบส. - กพส. - กสม.	๑. จัดทีมปฏิบัติงานในพื้นที่ (ทีมรุก) จัดรถ Ambulance ประจำตามที่ตั้งหน่วยให้บริการ พร้อมอุปกรณ์ช่วยชีวิต อุปกรณ์ปฐมพยาบาล และมีการจัดเวรปฏิบัติงานตลอด ๒๔ ชั่วโมง ๒. จัดทีมสนับสนุน (ทีมรับ) ปฏิบัติงานประจำอยู่ที่ ศบส. บริเวณใกล้เคียง
	- สุขภาพจิต/สังคม สงเคราะห์ฟื้นฟู สุขภาพ	- ศบส. - กสม. - สพร.	๑. จัดทีมนักสังคมสงเคราะห์/นักจิตวิทยา ร่วมกับทีมปฏิบัติการด้านการแพทย์และสาธารณสุข - ดูแลด้านสุขภาพจิต เช่น คัดกรอง/ประเมินความเครียด ให้คำปรึกษา/เสริมพลัง แก่ผู้ประสบภัยและเจ้าหน้าที่ ตามปัญหาที่พบ - จัดรถคลายเครียด ให้บริการประชาชน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานหลังเกิดเหตุ ๑. คัดกรอง/ประเมิน ด้านสังคมและจิตใจแก่ผู้ประสบภัย และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ๒. ให้คำปรึกษา /เสริมพลัง แก่ผู้ประสบภัยและเจ้าหน้าที่ ตามปัญหาที่พบ
	- เภสัชกร	- กกก. - ศบส.	๑. สำรวจ จัดเตรียม สำรอง ยาและเวชภัณฑ์ต่างๆ ให้พร้อมสนับสนุนการปฏิบัติ เมื่อได้รับการประสานและร้องขอ ๒. กระจายยาและเวชภัณฑ์ไปยังหน่วยบริการที่กำหนด ๓. ให้คำปรึกษาด้านยา
	- ห้องปฏิบัติการ ชั้นสูง	- สชส.	๑. เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และทีมงานให้พร้อมปฏิบัติงาน ๒. กำหนดแนวทางในการเก็บวัสดุส่งตรวจแจ้งแก่ทีมปฏิบัติการ ๓. เตรียมยานพาหนะและพนักงานขับรถให้พร้อมในการขนส่ง
	- ดูแลสัตว์เลี้ยง	- สสธ.	๑. ดูแลสภาพทั่วไปของสัตว์เลี้ยง ให้การดูแล ประเมิน รักษา โดยสัตวแพทย์ ๒. จัดเตรียมกรงขังสัตว์ อาหารสำหรับสัตว์เลี้ยงให้เพียงพอ ๓. อพยพขนย้ายสัตว์ไปในสถานที่ที่กำหนด

๒. แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากอัคคีภัย สำนักอนามัย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐

- อ้างอิง ๑. พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐
๒. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘
๓. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ.๒๕๕๘

๑. สถานการณ์ทั่วไป

กรุงเทพมหานคร ได้มีการประเมินความเสี่ยงการเกิดสาธารณภัยพบว่าอัคคีภัยเป็นสาธารณภัยที่เกิดขึ้นมากที่สุด สภาพความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยมักจะเกิดขึ้นในย่านที่อยู่อาศัยและชุมชนหนาแน่น อาคารขนาดใหญ่ อาคารสูง โรงงานอุตสาหกรรม ศูนย์การค้า โรงแรมสรรพ ฯลฯ สถานที่เหล่านี้มักจะมีการใช้พลังงานไฟฟ้า พลังงานเชื้อเพลิง พลังงานความร้อนและอื่นๆ ที่เอื้อต่อการเกิดอัคคีภัยได้ง่าย สาเหตุส่วนใหญ่เกิดจากความประมาท ขาดความระมัดระวัง หรือความพลั้งเผลอ โดยเฉพาะในฤดูที่มีอากาศร้อนและแห้งแล้ง ระหว่างเดือนธันวาคมถึงเดือนพฤษภาคม มักมีอัคคีภัยเกิดขึ้นบ่อยครั้ง ก่อให้เกิดความสูญเสียต่อชีวิต ทรัพย์สินของประชาชนและเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ สำนักอนามัย จึงได้ดำเนินการจัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาภัยจากอัคคีภัยขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการประสานการปฏิบัติระหว่างส่วนราชการในสำนักอนามัยและหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ทั้งหน่วยปฏิบัติหลักและหน่วยสนับสนุน เพื่อให้สามารถบรรเทาภัยด้านสาธารณสุขที่เกิดจากอัคคีภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อเตรียมพร้อมด้านทรัพยากร ระบบการปฏิบัติ ทั้งหน่วยปฏิบัติการหลักและหน่วยสนับสนุน ให้สามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากอัคคีภัยได้อย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์และมีประสิทธิภาพ
๒.๒ เพื่อกำหนดกรอบการปฏิบัติงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากอัคคีภัยได้อย่างเป็นระบบและบูรณาการ
๒.๓ เพื่อป้องกันและบรรเทาผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่อาจเกิดจากอัคคีภัย

๓. นิยามศัพท์

ภัยจากอัคคีภัย

อัคคีภัย หมายถึง ภัยอันตรายอันเกิดจากไฟที่ขาดการควบคุมดูแล ทำให้เกิดการติดต่อกลุกลามไปตามบริเวณที่มีเชื้อเพลิงเกิดการลุกไหม้ต่อเนื่อง สภาวะของไฟจะรุนแรงมากขึ้น ถ้าการลุกไหม้ที่มีเชื้อเพลิง หนาแน่น หรือมีไอของเชื้อเพลิงถูกขับออกมาความความร้อนแรงก็จะมากยิ่งขึ้น

๔. ระดับความรุนแรงและการจัดการสาธารณภัย

๔.๑ ระบบการบัญชาการเหตุการณ์

การปฏิบัติตามระบบการบัญชาการเหตุการณ์ โดยรวมอำนาจสั่งการแบบรวมศูนย์เรียกว่า “Single Command” เพื่อแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนและความล่าช้าในการปฏิบัติ โดยมีผู้บัญชาการเหตุการณ์ (Incident commander) ในแต่ละระดับตามความรุนแรงของสาธารณภัย เป็นผู้อำนวยการสูงสุดและมีองค์กรรับผิดชอบในการแก้ไขเหตุการณ์ ดังนี้

ระดับ	การจัดการสาธารณภัย	ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย	องค์กรรับผิดชอบ
๑	สาธารณภัยขนาดเล็ก	ผู้ช่วยอำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้อำนวยการเขต) เข้าควบคุมสถานการณ์	กองอำนวยการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยสำนักงานเขต
๒	สาธารณภัยขนาดกลาง	ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) เข้าควบคุมสถานการณ์	กองอำนวยการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยกรุงเทพมหานคร
๓	สาธารณภัยขนาดใหญ่	ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย) เข้าควบคุมสถานการณ์	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)
๔	สาธารณภัยขนาดร้ายแรง อย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรี หรือ รองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เข้าควบคุมสถานการณ์	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)

๔.๒ ระดับ/ลักษณะความรุนแรงและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

๔.๒.๑ เมื่อเกิดภัยระดับ ๑ (การบริหารจัดการสาธารณภัยที่มีความรุนแรง แต่กรุงเทพมหานครสามารถระดมสรรพกำลัง ทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกเพื่อระงับบรรเทาเหตุการณ์นั้นได้)

สำนักอนามัย มีภารกิจหน้าที่ ดังนี้

- จัดเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ และงานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุ

๔.๒.๒ เมื่อเกิดภัยระดับ ๒ (การบริหารจัดการสาธารณภัยที่มีความรุนแรงอย่างยิ่ง ขยายวงกว้าง กรุงเทพมหานครต้องระดมสรรพกำลังทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกมากขึ้นเพื่อเข้าช่วยเหลือ ซึ่งบางหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร อาจต้องหยุดภารกิจประจำ เพื่อเข้าดำเนินการช่วยเหลือให้ภัยนั้นยุติโดยเร็ว) สำนักอนามัย มีภารกิจ ดังนี้

๑) ส่วนปฏิบัติการ

- จัดเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ งานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุและพื้นที่อพยพ

๒) ส่วนสนับสนุน

- ดูแลและบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว ตามภารกิจสำนักอนามัย ครอบคลุม ๔ มิติ ได้แก่ การรักษาพยาบาล การควบคุมและป้องกันโรค การสร้างเสริมสุขภาพ การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ การสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมและการสุขาภิบาลอาหาร

๕. การจัดตั้งองค์กรปฏิบัติ

๕.๑ องค์กรปฏิบัติที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ภาวะปกติ)

๕.๑.๑ องค์กรปฏิบัติที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของกรุงเทพมหานคร (ภาวะปกติ) ประกอบด้วย

๑) กรณีการจัดการสาธารณภัยระดับ ๑ ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานเขต มีผู้อำนวยการเขต เป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตของตน โดยให้ส่วนราชการและหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร รวมทั้งภาคเอกชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ ร่วมปฏิบัติงานในกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต และทำหน้าที่เป็นหน่วยช่วยเหลือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยมีผู้แทนศูนย์บริการสาธารณสุขในพื้นที่ ร่วมเป็นคณะกรรมการ

๒) กรณีการจัดการสาธารณภัยระดับ ๒ ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร (กอป.กทม.) ทำหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตกรุงเทพมหานคร การจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร หรือแผนเผชิญเหตุ ตามประเภทความเสี่ยงภัย รวมทั้งดำเนินการสนับสนุนการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และเป็นหน่วยเผชิญเหตุ เมื่อเกิดสาธารณภัยในพื้นที่รับผิดชอบ มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในฐานะผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครเป็นผู้รับผิดชอบ โดยมีผู้อำนวยการสำนักอนามัยร่วมเป็นคณะกรรมการ

๕.๑.๒ องค์กรปฏิบัติที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของสำนักอนามัย (ภาวะปกติ)

ในภาวะปกติ สำนักอนามัยได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักอนามัย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยคณะทำงานมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. กำหนดแนวทางและจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากภัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสำนักอนามัย ทั้งสิ้น ๘ ภัย ให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนี้

- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากอุทกภัยและดินโคลนถล่ม
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากอัคคีภัย
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยด้านความมั่นคง
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากโรคระบาดในมนุษย์
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากสัตว์และสัตว์น้ำ
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากไฟฟ้าและหมอกควัน
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม

๒. สำรวจ และปรับปรุงฐานข้อมูลทรัพยากรต่างๆ

๓. จัดทำแผนเผชิญเหตุ (Incident Action Plan) และจัดให้มีการฝึกซ้อมแผนบนโต๊ะ (Table Top Exercise) หรือการฝึกซ้อมแผนแบบปฏิบัติการจริง (Field Training Exercise)

๔. อำนาจการ เร่งรัด กำกับดูแลการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ

๕. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

๕.๒ องค์การปฏิบัติในการจัดการในภาวะฉุกเฉิน ประกอบด้วย

๕.๒.๑ องค์การปฏิบัติในการจัดการในภาวะฉุกเฉินของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

๑) กรณีการจัดการสาธารณสุขระดับ ๑ ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานเขต จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักงานเขต เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณสุขขึ้น โดยมีผู้อำนวยการเขตเป็นผู้ควบคุม สั่งการ เพื่อทำหน้าที่ในการจัดการสาธารณสุขที่เกิดขึ้น จนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่สถานการณ์ปกติ พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในการจัดการสาธารณสุขที่เกิดขึ้น รวมทั้งอำนาจการ และประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็วและทั่วถึง โดยมีศูนย์บริการสาธารณสุขในพื้นที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกัน และควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ และงานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุ

๒) กรณีการจัดการสาธารณสุขระดับ ๒ ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์กรุงเทพมหานคร เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการสาธารณสุขในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จนกว่าสถานการณ์จะเข้าสู่สภาวะปกติ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลัง เพื่อบริหารจัดการสาธารณสุข ประสานการเผชิญเหตุระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร ตลอดจนองค์การสากล มีผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ควบคุม สั่งการและบัญชาการเหตุการณ์ โดยสำนักอนามัย มีภารกิจ ดังนี้

(๑) ส่วนปฏิบัติการ

- จัดเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ งานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุและพื้นที่อพยพ

(๒) ส่วนสนับสนุน

- ดูแลและบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว ตามภารกิจสำนักอนามัย ครอบคลุม ๔ มิติ ได้แก่ การรักษาพยาบาล การควบคุมและป้องกันโรค การสร้างเสริมสุขภาพ การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ การสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมและการสุขาภิบาลอาหาร

๕.๒.๒ องค์การปฏิบัติในการจัดการในภาวะฉุกเฉินของสำนักอนามัย ประกอบด้วย

ในภาวะฉุกเฉิน สำนักอนามัยได้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย ตั้งอยู่ ณ สำนักงานเลขานุการ สำนักอนามัย ชั้น ๗ อาคารสำนักการโยธา กรุงเทพมหานคร ๒ ดินแดง ประกอบด้วยผู้อำนวยการสำนักอนามัย เป็นผู้อำนวยการศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย รองผู้อำนวยการสำนักอนามัย (ที่ได้รับมอบหมาย) เป็นรองผู้อำนวยการศูนย์ฯ โดยมีผู้แทนสำนักงาน กอง และศูนย์บริการสาธารณสุขที่เห็นสมควรเป็นกรรมการ

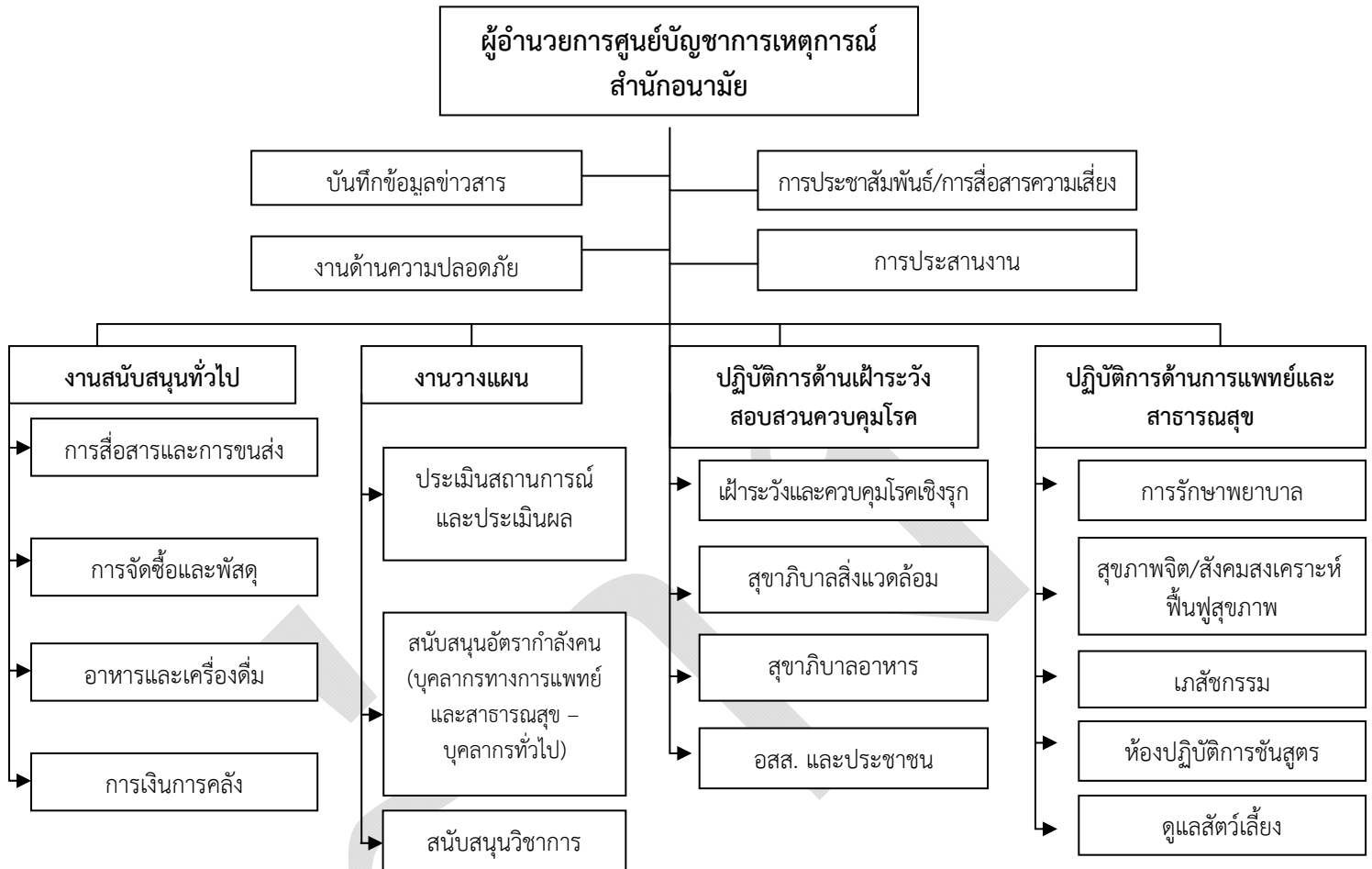
๕.๓ การเผชิญเหตุและการบัญชาการเหตุการณ์ (Single Command)

กรณีเกิดสาธารณสุขความรุนแรง ระดับ ๒ (สาธารณสุขขนาดกลาง)

สาธารณสุขขนาดกลาง : เกินขีดความสามารถของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์และบริหารจัดการระงับภัยได้โดยลำพัง ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) เข้าควบคุมสถานการณ์/ปัญหาการเหตุการณ์

โครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย

๖. แนวทางการดำเนินงาน

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและปฏิบัติงานร่วมกันแบบบูรณาการระหว่างส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระยะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัย มีแนวทางดังนี้

กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ข้อมูลที่ต้องจัดทำ	หมายเหตุ
๑. ก่อนเกิดเหตุ			
๑.๑ การป้องกันและลดผลกระทบ			
<u>กรณีเกิดเหตุในสถานที่ทำงาน</u>			
การปฏิบัติก่อนเกิดอัคคีภัยเป็นการดำเนินมาตรการและกิจกรรมต่างๆ เพื่อป้องกันและเตรียมการเผชิญเหตุการณ์เกิดอัคคีภัยไว้ล่วงหน้า ซึ่งจะเป็นการลดความรุนแรงและลดความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้นจากอัคคีภัยให้มน้อยที่สุด ประกอบด้วยกิจกรรมการป้องกันอัคคีภัยด้านต่างๆ ได้แก่ กิจกรรมการป้องกันและระงับอัคคีภัย กิจกรรมการตรวจตรา กิจกรรมการอบรม และกิจกรรมการณรงค์ป้องกันอัคคีภัย			

กิจกรรมการป้องกันและระงับอัคคีภัย			
๑) การมอบหมายภารกิจหน้าที่ในการป้องกันและระงับอัคคีภัยของทุกส่วนหน่วยงาน เช่น กำหนดผู้นำในการอพยพ กำหนดผู้ขนย้ายทรัพย์สิน กำหนดผู้มีหน้าที่เฝ้ารักษาทรัพย์สิน กำหนดผู้มีหน้าที่ในการดับเพลิงขั้นต้น กำหนดผู้มีหน้าที่ตรวจสอบว่ามีใครสูญหายหรือไม่เมื่ออพยพหนีไฟ กำหนดผู้มีหน้าที่ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น พร้อมทั้งกำชับให้ข้าราชการและลูกจ้างติดบัตรประจำตัวเข้า – ออก ขณะปฏิบัติหน้าที่ในหน่วยงานตลอดจนผู้มาติดต่อราชการโดยขอบัตรประจำตัวไว้ และให้ติดบัตรผู้มาติดต่อราชการ	ทุกส่วนราชการ		
๒) การแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยของแต่ละส่วนราชการภายในสำนักอนามัย	ทุกส่วนราชการ		
๓) การติดตามตรวจสอบกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัยและการรณรงค์อย่างต่อเนื่องโดยให้รายงานผลการดำเนินการทุก ๓ เดือน เพื่อติดตามความคืบหน้าและแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น รวมถึงการรณรงค์ให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ทุกคนมีจิตสำนึกและมีส่วนร่วมในการป้องกันและระงับอัคคีภัย	สก.สนอ.		
๔) มีกิจกรรมการรณรงค์ป้องกันอัคคีภัย ส่วนราชการในสำนักอนามัยมีกิจกรรมในการรณรงค์และประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการเกิดอัคคีภัย เช่น ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับอันตรายของอัคคีภัย การปฏิบัติตนอย่างถูกต้องปลอดภัยเมื่อเกิดอัคคีภัย การอพยพหนีไฟ ฯลฯ	สก.สนอ.		
๑.๒ การเตรียมความพร้อม			
กิจกรรมการตรวจตรา เป็นกิจกรรมการเฝ้าระวังป้องกันและสำรวจตรวจตราระบบความปลอดภัยและความเรียบร้อยของอาคาร สำนักงาน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ โดยให้ส่วนราชการในสำนักอนามัย ดำเนินการ ดังนี้			
๑) จัดให้มีคณะเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการตามแผนการตรวจตราในแต่ละส่วนราชการของสำนักอนามัย	ทุกส่วนราชการ		

๒) สำรวจตรวจตราระบบความปลอดภัยของอาคาร ถึงดับเพลิง เส้นทางอพยพหนีไฟและอื่นๆ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด	ทุกส่วนราชการ		
๓) สำรวจ ตรวจตราความปลอดภัยบริเวณสำนักงาน อาคาร สถานที่ วัสดุ ซึ่งอาจเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ทราบถึงสาเหตุการเกิดอัคคีภัย หากพบบริเวณใดเป็นจุดเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยให้รีบแก้ไขหรือเพิ่มความระมัดระวังเป็นพิเศษ	ทุกส่วนราชการ		
๔) ทดสอบประสิทธิภาพการทำงานของระบบสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้รวมถึงการซ่อมบำรุงและตรวจตราปั้มน้ำ สายท่อน้ำ และถึงดับเพลิง อุปกรณ์ดับเพลิงภายในอาคารให้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยถึงดับเพลิงจะต้องมีสารเคมีที่ใช้ในการดับเพลิงตามปริมาณที่กำหนดและเปลี่ยนน้ำยาตามวาระ และอายุของน้ำยานั้น และต้องติดตั้งในที่เห็นได้ชัดเจนสามารถหยิบใช้งานได้สะดวกไม่มีสิ่งกีดขวางเป็นประจำทุกปี	ทุกส่วนราชการ		
๕) จัดทำป้ายสื่อความหมายความปลอดภัย เช่น “ทางหนีไฟ” ต้องเห็นชัดเจนทั้งกลางวันและกลางคืน ป้ายข้อความเตือน “ห้ามใช้ลิฟต์ขณะเกิดเพลิงไหม้” “ทางเข้า” และ “ทางออก” เป็นต้น	ทุกส่วนราชการ		
๖) แจ้งเส้นทางอพยพหนีไฟ และขนย้ายทรัพย์สินให้ทุกคนรับทราบ	ทุกส่วนราชการ		
๗) สำรวจ ตรวจตรา อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้า สายไฟ ปลั๊กไฟ ให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ใช้งานได้ดี ไม่มีเสียหายหรือชำรุด ตลอดจนกำจัดแหล่งสะสมเชื้อเพลิง เช่น กระจาด และวัสดุอื่นๆ ที่ติดไฟได้ง่าย เป็นต้น	ทุกส่วนราชการ		
๘) จัดทำผังการติดต่อสื่อสาร หมายเลขโทรศัพท์ของฝ่ายบริหาร หน่วยงานผู้ดูแลอาคาร หรือห้องเวรรักษาความปลอดภัย สถานีตำรวจในพื้นที่ และสถานีดับเพลิงใกล้เคียง โดยทำป้ายติดให้เห็นชัดเจน และทั่วถึง	ทุกส่วนราชการ		

๙) จัดทำสัญลักษณ์ของบัญชีทรัพย์สิน ตลอดจนเอกสารสำคัญที่สามารถขนย้ายได้เมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้โดยเรียงลำดับความสำคัญ เช่น กำหนดแถบสีแดง หมายถึง มีความสำคัญอันดับ ๑ ให้ขนย้ายก่อน แถบสีเขียว หมายถึง มีความสำคัญอันดับ ๒ ให้ขนย้ายลำดับต่อมา พร้อมแจ้งให้ทุกคนในหน่วยงานรับทราบและเข้าใจร่วมกัน	ทุกส่วนราชการ		
กิจกรรมการอบรม เป็นกิจกรรมการฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัยและการอพยพหนีไฟให้แก่เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการภายในสำนักอนามัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้			
๑) การฝึกอบรมให้ความรู้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทุกคนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดับเพลิงเบื้องต้น วิธีใช้อุปกรณ์ดับเพลิงประเภทต่างๆ การดูแลอุปกรณ์ดับเพลิงภายในอาคาร รวมถึงทราบตำแหน่งที่ตั้งเมนสวิทช์ (คัทเอ๊าท์) และวิธีปฏิบัติในการตัดกระแสไฟฟ้าในกรณีฉุกเฉิน ทราบจุดที่ตั้งของถังดับเพลิงบริเวณใกล้เคียงกับหน่วยงาน จุดตัดกระแสไฟฟ้า (คัทเอ๊าท์) ภายในหน่วยงาน ของตนหรือใกล้เคียง และพร้อมที่จะตัดไฟได้เมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ขึ้น ทราบสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ (Fire Alarm) โดยสัญญาณดังกล่าวจะต้องให้ทุกคนที่อยู่ภายในอาคารได้ยินทั่วถึงกัน ทราบวิธีการแจ้งเหตุเพลิงไหม้และการรายงานผู้บังคับบัญชาตลอดจนเรียนรู้วิธีการปฐมพยาบาลและการช่วยเหลือเบื้องต้นในกรณีฉุกเฉิน	ทุกส่วนราชการ		
๒) การฝึกซ้อมแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย เพื่อทดสอบแผนการป้องกันและบรรเทาภัยจากอัคคีภัยของสำนักอนามัย และซักซ้อมความเข้าใจแนวทางปฏิบัติในการเผชิญเหตุการณ์อัคคีภัยให้แก่เจ้าหน้าที่ของสำนักอนามัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดการฝึกซ้อมฯ อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง	ทุกส่วนราชการ สก.สนอ.		
๒. ขณะเกิดภัย (ภาวะฉุกเฉิน)			
๒.๑ กรณีเกิดเหตุในสถานที่ทำงาน			

แผนการดับเพลิง			
● กรณีเกิดเหตุในเวลาราชการ ให้ดำเนินการดังนี้ - ให้ผู้พบเห็นเหตุการณ์คนแรกส่งสัญญาณแจ้งเหตุและแจ้งเจ้าหน้าที่เวร/เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย - แจ้งหน่วยดับเพลิง โทรแจ้ง ๑๙๙ และศูนย์สายด่วนสำนักอนามัย ๐ ๒๒๔๕ ๔๙๖๔ และแจ้งเจ้าหน้าที่ตัดกระแสไฟฟ้า บริเวณที่เกิดเหตุ และรายงานตามสายการบังคับบัญชา - กรณีดับเพลิงได้ให้รายงานสถานการณ์ตามสายการบังคับบัญชา - กรณีดับเพลิงไม่ได้ให้ออกจากสถานที่เกิดเหตุ พร้อมทั้งส่งสัญญาณแจ้งเหตุอัคคีภัยแล้วรายงานสถานการณ์ตามสายการบังคับบัญชา เพื่อให้ผู้บัญชาการเหตุการณ์สั่งใช้แผนการอพยพหนีไฟและแผนการดับเพลิงต่อไป	ทุกส่วนราชการ		
● กรณีเกิดเหตุนอกเวลาราชการ ให้ดำเนินการดังนี้ - ให้ผู้พบเห็นเหตุการณ์คนแรกส่งสัญญาณแจ้งเหตุและแจ้งเจ้าหน้าที่เวร/เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย - แจ้งหน่วยดับเพลิง โทรแจ้ง ๑๙๙ หรือ โทร ๐ ๒๓๕๔ ๖๘๕๘ หรือ โทร ๑๕๕๕ และศูนย์สายด่วนสำนักอนามัย ๐ ๒๒๔๕ ๔๙๖๔ และแจ้งเจ้าหน้าที่ตัดกระแสไฟฟ้า บริเวณที่เกิดเหตุ และรายงานตามสายการบังคับบัญชา - กรณีดับเพลิงได้ให้รายงานสถานการณ์ตามสายการบังคับบัญชา - กรณีดับเพลิงไม่ได้ให้ออกจากสถานที่เกิดเหตุ พร้อมทั้งส่งสัญญาณแจ้งเหตุอัคคีภัยแล้วรายงานสถานการณ์ตามสายการบังคับบัญชา เพื่อให้ผู้บัญชาการเหตุการณ์สั่งใช้แผนการอพยพหนีไฟและแผนการดับเพลิงต่อไป	ทุกส่วนราชการ		

การดับเพลิงขั้นต้น			
ผู้พบเหตุการณ์คนแรกทำการดับเพลิงขั้นต้นด้วยเครื่องดับเพลิงแบบมือถือและหากรู้ค่าทเอาท์ไฟฟ้าอยู่ที่ใดให้รีบสับคัทเอาท์ลงก่อน หรือหากไม่สามารถดับเพลิงขั้นต้นได้ด้วยตนเองให้แจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้ - แจ้งเจ้าหน้าที่เวร/เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย - แจ้งหน่วยดับเพลิง โทรแจ้ง ๑๙๙ และศูนย์สายด่วนสำนักอนามัย ๐ ๒๒๔๕ ๔๙๖๔ - ส่งสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ประจำชั้นที่ใกล้ที่สุดแล้วรายงานสถานการณ์ตามสายการบังคับบัญชาเพื่อให้ผู้บัญชาการเหตุการณ์สั่งใช้แผนการอพยพหนีไฟและแผนการดับเพลิงต่อไป	ทุกส่วนราชการ		
๒.๒ กรณีเกิดเหตุในพื้นที่กรุงเทพมหานคร			
สำนักอนามัย ร่วมเป็นหน่วยสนับสนุนตามโครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักงานเขต และศูนย์บัญชาการเหตุการณ์กรุงเทพมหานคร โดยมีหน้าที่ให้การสนับสนุนด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรค ฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ และงานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุและศูนย์พักพิง	ส่วนราชการตามโครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย		
๓. หลังเกิดภัย			
๓.๑ กรณีเกิดเหตุในสถานที่ทำงาน			
๑) การฟื้นฟูความเสียหายด้านกายภาพ			
- สำรวจ ประเมินความเสียหายทางด้านสาธารณสุขและรายงานสถานการณ์เพลิงไหม้และรายงานผลการปฏิบัติงาน	ทุกส่วนราชการ		
๒) การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย - ประเมินพยาบาลผู้บาดเจ็บและผู้ป่วยจากเหตุเพลิงไหม้ และดำเนินการนำส่งอย่างถูกต้อง - ขนย้ายผู้ประสบภัยและทรัพย์สินไปยังที่ปลอดภัย - สำรวจความเสียหายและความต้องการด้านต่างๆ	ทุกส่วนราชการ		

- ปรับปรุงซ่อมแซมแก้ไขความเสียหายให้กลับคืนสู่สภาพปกติ			
๓.๒ กรณีเกิดเหตุในพื้นที่กรุงเทพมหานคร			
การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย - ให้ความช่วยเหลือและฟื้นฟูสุขภาพ โดยการจัดตั้ง “หน่วยสาธารณสุขเคลื่อนที่” - ให้การเยียวยาจิตใจเพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจของผู้ประสบภัยให้กลับคืนสู่สภาพปกติโดยเร็ว - ให้การสงเคราะห์ด้านสาธารณสุขแก่ผู้ประสบภัย - ดำเนินการด้านสาธารณสุข การควบคุมและป้องกันโรค การสร้างเสริมสุขภาพการฟื้นฟูสุขภาพ การสุขภาพสิ่งแวดล้อม การสุขภาพอาหาร และงานด้านสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุและศูนย์พักพิง	ส่วนราชการตามโครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย		

๗. แนวทางปฏิบัติ เมื่อเกิดอุทกภัยที่รุนแรงประชาชนได้รับผลกระทบจำนวนมากและเป็นบริเวณกว้าง

๗.๑ แนวทางปฏิบัติของกรุงเทพมหานคร

เมื่อเกิดภัยจากอุทกภัยให้ดำเนินการรับมือกับสถานการณ์ ดังนี้

๑) ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักงานเขต (กรณีสาธารณภัยขนาดเล็ก ความรุนแรงระดับ ๑) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการสั่งการ ควบคุม กำกับ ดูแล และประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์อุทกภัยในระดับพื้นที่ และช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ พร้อมทั้งให้ประชาสัมพันธ์วิธีการเตรียมความพร้อมของประชาชน เพื่อรับมือกับอุทกภัย

๒) ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์กรุงเทพมหานครขึ้น พร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบประจำศูนย์ และดำเนินการตามแนวทางการปฏิบัติของศูนย์ฯ โดยกำหนดให้ใช้ห้อง CCTV เดิม ตึกดำ ชั้น ๒ เป็นห้องปฏิบัติการ (War room) ในการบัญชาการในยามฉุกเฉิน หรือจัดตั้งศูนย์ฯ บริเวณด้านหน้าอาคารศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร กรณี ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร ไม่สามารถใช้งานได้ แต่ให้คำนึงถึงความปลอดภัยด้วย ดังโครงสร้างศูนย์บัญชาการฯ

๗.๒ แนวทางปฏิบัติของสำนักอนามัย กรณีเกิดสาธารณภัยความรุนแรง ระดับ ๒

ผู้อำนวยการสำนักอนามัย สั่งการให้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
๑.	ผู้อำนวยการศูนย์บัญชาการเหตุการณ์	- ผอ.สนอ. - รองผอ.สนอ.	๑. สั่งการให้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย ๒.บัญชาการเหตุการณ์

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
	สำนักอนามัย		๓. ควบคุม กำกับ ดูแล ให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไขเหตุการณ์ ให้เป็นไปตามแผนเผชิญเหตุของสำนักอนามัย ๔. รายงานสถานการณ์ต่อผู้บังคับบัญชาลำดับถัดไป ๕. กรณีสถานการณ์เข้าสู่ภาวะปกติ สั่งการให้ปิดศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย
๒.	ส่วนอำนวยการและวางแผน - ประเมินสถานการณ์และประเมินผล - สนับสนุนอัตรากำลังคน - สนับสนุนวิชาการ	- ผอ.สนง. ผอ.กองเลขานุการ สนอ. - ผช.ผอ.สนอ. ๑-๖ - กลุ่มแผนยุทธศาสตร์ฯ	๑. จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์และจัดทำคำสั่งการปฏิบัติงานเพื่อรองรับสถานการณ์ตลอด ๒๔ ชั่วโมง และจัดตารางการออกปฏิบัติงานของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องพร้อมหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยมีการกำหนดนโยบายเรื่องความปลอดภัยของบุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน ๒. รวบรวมข้อมูลข่าวสาร วิเคราะห์ประเมินสถานการณ์ครอบคลุมทั้ง ๔ มิติ ๓. จัดทำแผนเผชิญเหตุเพื่อตอบโต้สถานการณ์ ๔. ประสาน รวบรวมข้อมูลจากฝ่ายต่าง ๆ เพื่อประเมินผล และให้การช่วยเหลือเพิ่มเติม ๕. รายงานข้อมูลต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์
๓	บันทึกข้อมูลข่าวสาร	- สก.สนอ.	๑. รับแจ้งเหตุ รวบรวมข้อมูลข่าวสาร ๒. จัดเตรียมข้อมูลของเหตุการณ์ ๓. บันทึกข้อสั่งการ และการปฏิบัติของฝ่ายต่างๆ ๔. รายงานเหตุการณ์ต่อผู้บังคับบัญชา
๔	การประชาสัมพันธ์/การสื่อสารความเสี่ยง	- สพธ. - สก.สนอ.	๑. รวบรวมข้อมูลข่าวสารจากฝ่ายต่าง ๆ ที่ลงพื้นที่ปฏิบัติในเหตุการณ์ ๒. จัดทำข่าวประชาสัมพันธ์เตือนประชาชนเฝ้าระวังอันตราย โดยประสานกองประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ข่าวแก่สื่อมวลชน ๓. เผยแพร่ข่าวเตือนประชาชนเฝ้าระวังอันตรายและการป้องกันตนเองจากภัย ลง website สนอ. กองประชาสัมพันธ์ Facebook ๔. รายงานสถานการณ์การเกิดเหตุแก่ผู้บังคับบัญชาอย่างต่อเนื่อง ๕. ติดตามสถานการณ์การเกิดเหตุทุกระยะ เพื่อประเมินความรุนแรงของภัย และรายงานผู้บริหารจะได้แถลงข่าวแจ้งเตือนประชาชน และไม่ให้เกิดความตระหนักรู้จากข่าวหรือสื่ออื่นที่ให้ข้อมูลคลาดเคลื่อน ๖. เมื่อสถานการณ์คลี่คลายแจ้งผู้บังคับบัญชา และฝ่ายต่าง ๆ ให้รับทราบข้อมูลข่าวสาร
๕.	งานด้านความปลอดภัย	- สก.สนอ.	๑. ประเมินสถานการณ์ ๒. กำหนดนโยบายเรื่องความปลอดภัยของบุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน อุปกรณ์ป้องกันตนเองที่จำเป็น ๓. รายงานข้อมูลต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์
๖.	การประสานงาน	- สพธ. - สก.สนอ. - ศบส.	๑. วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ ๒. ประสานส่วนอำนวยการและวางแผน ๓. ประสานการปฏิบัติร่วมกับฝ่ายต่างๆ ตามโครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย ๔. ประสานหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเขต สำนักการแพทย์ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักพัฒนาสังคม

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
			เป็นต้น ตามความเหมาะสม
๗	งานสนับสนุนทั่วไป - การสื่อสารและ การขนส่ง	- สก.สนอ.	๑. ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศึกษาเส้นทาง/ช่องทางในการเข้าไป ยังพื้นที่ การขนส่งผู้ประสบ ผู้ป่วย ผู้สูงอายุ เด็ก สตรี และสัตว์เลี้ยง รวมทั้งเส้นทางการจราจร ๒. จัดเตรียมยานพาหนะให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ๓. ประสานการปฏิบัติร่วมกับศูนย์สื่อสาร (ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ กรุงเทพมหานคร) เพื่อใช้งานระบบการสื่อสารในภาวะฉุกเฉิน ได้แก่ คลื่นวิทยุสื่อสารในภาวะฉุกเฉินระบบ VHF ผ่านข่ายอัมรินทร์ ความถี่ หลัก ๑๕๕.๘๐๐ MHz
	- การจัดการซื้อและ พัสดุ	- สก.สนอ.	จัดซื้อพัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ที่จำเป็นตามการร้องขอเพื่อ สนับสนุนหน่วยปฏิบัติ
	- อาหารและเครื่องดื่ม	- สก.สนอ.	จัดซื้ออาหารและเครื่องดื่มสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
	- การเงินการคลัง	- สก.สนอ.	จัดหางบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ เวชภัณฑ์ อาหารเครื่องดื่ม ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และค่าปฏิบัติงานล่วงเวลาราชการให้แก่เจ้าหน้าที่ ที่ลงปฏิบัติงานในพื้นที่
๘	ปฏิบัติการด้านเฝ้า ระวัง สอบสวนโรค - เฝ้าระวังและ ควบคุมโรคเชิงรุก	- ศบส. - กคร. - สสจ.	๑. เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และทีมงานให้พร้อมต่อการดำเนินงาน ๒. กำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวังและสอบสวนโรค ๓. เก็บวัสดุส่งตรวจ ๔. ติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง ๕. รายงานสถานการณ์ต่อผู้บัญชาเหตุการณ์
	- สุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม	- สสว. - สนข.	๑. จัดเตรียมถุงขยะ ที่เตรียมทิ้งขยะ ๒. ประสานจัดเตรียมห้องน้ำ/รถสุขาเคลื่อนที่ ๓. ประสาน อสส. ดูแลประชาชนที่ประสบภัย
	- สุขาภิบาลอาหาร	- กสอ. - สนข.	๑. ดูแลผู้ประสบภัยในศูนย์พักพิง ๒. ดูแลเฝ้าระวังความสะอาดของอาหาร เครื่องดื่ม ๓. ตรวจสอบคุณภาพอาหารและน้ำ อาหารบริโภคอื่น ๆ ๔. จัดหาอุปกรณ์/เครื่องใช้จำเป็นส่วนตัว ๕. ภาชนะอุปกรณ์ในการใช้สำหรับใส่อาหารบริโภค เช่น ชาม ช้อน แก้ว เป็นต้น ๖. รถสุขาภิบาลอาหารเคลื่อนที่ส่งตรวจสอบสิ่งปนเปื้อนอาหาร หาก พบผู้เป็นที่มีอาการ อูจาระร่วง อาเจียน อาหารเป็นพิษ เป็นต้น
	- อสส. และประชาชน	- กสภ. - ศบส.	ประสานการปฏิบัติร่วมกับ อสส. เข้าร่วมช่วยเหลือผู้ประสบภัย
๙	ปฏิบัติการด้าน การแพทย์และ สาธารณสุข - การรักษาพยาบาล	- ศบส. - กพส. - กสภ.	๑. จัดทีมปฏิบัติงานในพื้นที่ (ทีมรุก) จัดรถ Ambulance ประจำตาม ที่ตั้งหน่วยให้บริการ พร้อมอุปกรณ์ช่วยชีวิต อุปกรณ์ปฐมพยาบาล และ มีการจัดเวรปฏิบัติงานตลอด ๒๔ ชั่วโมง ๒. จัดทีมสนับสนุน (ทีมรับ) ปฏิบัติงานประจำอยู่ที่ ศบส. บริเวณ ใกล้เคียง
	- สุขภาพจิต/สังคม	- ศบส.	๑. จัดทีมนักสังคมสงเคราะห์/นักจิตวิทยา ร่วมกับทีมปฏิบัติการ

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
	สงเคราะห์ฟื้นฟูสุขภาพ	- กสภ. - สพร.	ด้านการแพทย์และสาธารณสุข - ดูแลด้านสุขภาพจิต เช่น คัดกรอง/ประเมินความเครียด ให้คำปรึกษา/เสริมพลัง แก่ผู้ประสบภัยและเจ้าหน้าที่ ตามปัญหาที่พบ - จัดรณรงค์ให้บริการประชาชน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน <u>หลังเกิดเหตุ</u> ๑. คัดกรอง/ประเมิน ด้านสังคมและจิตใจแก่ผู้ประสบภัย และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ๒. ให้คำปรึกษา /เสริมพลัง แก่ผู้ประสบภัยและเจ้าหน้าที่ ตามปัญหาที่พบ
	- เกษีกร	- กกก. - ศบส.	๑. สำรวจ จัดเตรียม สำรอง ยาและเวชภัณฑ์ต่างๆ ให้พร้อมสนับสนุนการปฏิบัติ เมื่อได้รับการประสานและร้องขอ ๒. กระจายยาและเวชภัณฑ์ไปยังหน่วยบริการที่กำหนด ๓. ให้คำปรึกษาด้านยา
	- ห้องปฏิบัติการ ชั้นสูตร	- สขส.	๑. เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และทีมงานให้พร้อมปฏิบัติงาน ๒. กำหนดแนวทางในการเก็บวัสดุส่งตรวจแจ้งแก่ทีมปฏิบัติการ ๓. เตรียมยานพาหนะและพนักงานขับรถให้พร้อมในการขนส่ง
	- ดูแลสัตว์เลี้ยง	- สสธ.	๑. ดูแลสภาพทั่วไปของสัตว์เลี้ยง ให้การดูแล ประเมิน รักษา โดยสัตวแพทย์ ๒. จัดเตรียมกรงขังสัตว์ อาหารสำหรับสัตว์เลี้ยงให้เพียงพอ ๓. อพยพขนย้ายสัตว์ไปในสถานที่ที่กำหนด

๓. แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยด้านความมั่นคง สำนักงานมัย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐

- อ้างอิง ๑. พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐
๒. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘
๓. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ.๒๕๕๘

๑. สถานการณ์ทั่วไป

จากสถิติการเกิดสาธารณภัยในกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๓ – ๒๕๕๗^๑ พบว่า ภัยด้านความมั่นคงเป็นสาธารณภัยที่เกิดขึ้นมากเป็นอันดับสาม มีสถิติการเกิดในรอบ ๕ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๗ รวมจำนวน ๑,๘๗๔ ครั้ง บาดเจ็บ ๑,๔๓๑ คน เสียชีวิต ๙๖ คน สาเหตุเนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางของอำนาจทางการเมือง มีสถานที่ราชการ สถานที่เชิงสัญลักษณ์หลายแห่ง รวมทั้งเป็นแหล่งความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม ส่งผลให้มีความเสี่ยงในเรื่องความมั่นคงภายใน ทั้งภัยคุกคามจากการก่อการร้าย การก่อวินาศกรรม การชุมนุมประท้วง ซึ่งส่วนใหญ่กรุงเทพมหานครจะได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ชุมนุมประท้วงประเภทต่างๆ เช่น การชุมนุมทางการเมือง การชุมนุมเพื่อเรียกร้องสิทธิต่างๆ เป็นต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการชุมนุมทางการเมือง จะเห็นได้จากสถิติ ๒ ปีหลัง (พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๕๗) ได้เกิดความขัดแย้งทางการเมืองอย่างรุนแรงสร้างความเสียหายเป็นวงกว้าง ทั้งชีวิตและทรัพย์สิน รวมทั้งส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของประชาชนที่ไม่เกี่ยวข้องอีกด้วย

สำนักงานมัย ในฐานะหน่วยงานหลักในการดำเนินงานด้านสาธารณสุขได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยง อันเนื่องมาจากภัยด้านความมั่นคง จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยด้านความมั่นคงขึ้น เพื่อให้ส่วนราชการภายในสำนักงานมัยใช้เป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเตรียมพร้อมด้านทรัพยากร ระบบการปฏิบัติ ทั้งหน่วยปฏิบัติการหลักและหน่วยสนับสนุน ให้สามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากภัยด้านความมั่นคงได้อย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์และมีประสิทธิภาพ

๒.๒ เพื่อกำหนดกรอบการปฏิบัติงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยด้านความมั่นคงได้อย่างเป็นระบบและบูรณาการ

๒.๓ เพื่อป้องกันและบรรเทาผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่อาจเกิดขึ้นจากภัยด้านความมั่นคง

๓. นิยามศัพท์

ภัยด้านความมั่นคง หมายถึง ภัยที่เกิดจากการชุมนุมประท้วงและการจลาจล

^๑ แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๘

การประท้วง หมายถึง การแสดงออกด้วยการกระทำ เพื่อแสดงให้เห็นว่า คัดค้านหรือไม่เห็นด้วย ซึ่งมีหลากหลายวิธี เช่น การอดข้าวประท้วง การเดินประท้วง ซึ่งส่วนใหญ่ เป็นการแสดงออกทางสังคมและการเมือง โดยการประท้วงที่ใช้ความรุนแรงก่อให้เกิดความวุ่นวายจนกลายเป็นการก่อการจลาจล

การก่อการจลาจล หมายถึง การก่อความไม่สงบที่มีลักษณะคล้ายสงครามกลางเมือง คือ มีมวลชนขนาดใหญ่รวมตัวกันเคลื่อนไหวเพื่อนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง และอาจจะไม่สามารถควบคุมมวลชนที่มารวมตัวกันนั้นได้ จนนำไปสู่การจลาจล สร้างความวุ่นวาย สับสนและเกิดความเสียหาย โดยเมื่อสถานการณ์พัฒนาสู่การจลาจลแล้วจะมีการปราบปรามจากเจ้าหน้าที่รัฐ

๔. ระดับความรุนแรงและการจัดการสาธารณภัย

๔.๑ ระบบการบัญชาการเหตุการณ์

การปฏิบัติตามระบบการบัญชาการเหตุการณ์ โดยรวมอำนาจสั่งการแบบรวมศูนย์เรียกว่า “Single Command” เพื่อแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนและความล่าช้าในการปฏิบัติ โดยมีผู้บัญชาการเหตุการณ์ (Incident commander) ในแต่ละระดับตามความรุนแรงของสาธารณภัย เป็นผู้อำนวยการสูงสุดและมีองค์กรรับผิดชอบในการแก้ไขเหตุการณ์ ดังนี้

ระดับ	การจัดการสาธารณภัย	ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย	องค์กรรับผิดชอบ
๑	สาธารณภัยขนาดเล็ก	ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้อำนวยการเขต) เข้าควบคุมสถานการณ์	กองอำนาจการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยสำนักงานเขต
๒	สาธารณภัยขนาดกลาง	ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) เข้าควบคุมสถานการณ์	กองอำนาจการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยกรุงเทพมหานคร
๓	สาธารณภัยขนาดใหญ่	ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย) เข้าควบคุมสถานการณ์	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)
๔	สาธารณภัยขนาดร้ายแรง อย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรี หรือ รองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เข้าควบคุมสถานการณ์	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)

๔.๒ ระดับ/ลักษณะความรุนแรงและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

๔.๒.๑ เมื่อเกิดภัยระดับ ๑ (การบริหารจัดการสาธารณภัยที่มีความรุนแรง แต่กรุงเทพมหานครสามารถระดมสรรพกำลัง ทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกเพื่อระงับบรรเทาเหตุการณ์นั้นได้)

สำนักอนามัย มีภารกิจหน้าที่ ดังนี้

- จัดเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ และงานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุ

๔.๒.๒ เมื่อเกิดภัยระดับ ๒ (การบริหารจัดการสาธารณภัยที่มีความรุนแรงอย่างยิ่ง ขยายวงกว้าง กรุงเทพมหานครต้องระดมสรรพกำลังทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกมากขึ้นเพื่อเข้าช่วยเหลือ ซึ่งบางหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร อาจต้องหยุดภารกิจประจำ เพื่อเข้าดำเนินการช่วยเหลือให้ภัยนั้นยุติ โดยเร็ว) สำนักอนามัย มีภารกิจ ดังนี้

๑) ส่วนปฏิบัติการ

- จัดเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ งานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุและพื้นที่อพยพ

๒) ส่วนสนับสนุน

- ดูแลและบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว ตามภารกิจสำนักอนามัย ครอบคลุม ๔ มิติ ได้แก่ การรักษาพยาบาล การควบคุมและป้องกันโรค การสร้างเสริมสุขภาพ การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ การสุขภาพบาลสิ่งแวดล้อมและการสุขภาพอาหาร

๕. การจัดตั้งองค์กรปฏิบัติ

๕.๑ องค์กรปฏิบัติที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ภาวะปกติ)

๕.๑.๑ องค์กรปฏิบัติที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของกรุงเทพมหานคร (ภาวะปกติ) ประกอบด้วย

๑) กรณีการจัดการสาธารณภัยระดับ ๑ ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานเขต มีผู้อำนวยการเขต เป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตของตน โดยให้ส่วนราชการและหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร รวมทั้งภาคเอกชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ ร่วมปฏิบัติงานในกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต และทำหน้าที่เป็นหน่วยช่วยเหลือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยมีผู้แทนศูนย์บริการสาธารณสุขในพื้นที่ ร่วมเป็นคณะกรรมการ

๒) กรณีการจัดการสาธารณภัยระดับ ๒ ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร (กอปภ.กทม.) ทำหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตกรุงเทพมหานคร การจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร หรือแผนเผชิญเหตุ ตามประเภทความเสี่ยงภัย รวมทั้งดำเนินการสนับสนุนการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และเป็นหน่วยเผชิญเหตุ เมื่อเกิดสาธารณภัยในพื้นที่รับผิดชอบ มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในฐานะผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครเป็นผู้รับผิดชอบ โดยมีผู้อำนวยการสำนักอนามัยร่วมเป็นคณะกรรมการ

๕.๑.๒ องค์กรปฏิบัติที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของสำนักอนามัย (ภาวะปกติ)

ในภาวะปกติ สำนักอนามัยได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักอนามัย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยคณะทำงานมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. กำหนดแนวทางและจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากภัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสำนักอนามัย ทั้งสิ้น ๘ ภัย ให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนี้

- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากอุทกภัยและดินโคลนถล่ม

- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากอัคคีภัย
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยด้านความมั่นคง
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากโรคระบาดในมนุษย์
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากสัตว์และสัตว์น้ำ
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากไฟฟ้าและหมอกควัน
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม

๒. สำรวจ และปรับปรุงฐานข้อมูลทรัพยากรต่างๆ

๓. จัดทำแผนเผชิญเหตุ (Incident Action Plan) และจัดให้มีการฝึกซ้อมแผนบนโต๊ะ (Table Top Exercise) หรือการฝึกซ้อมแผนแบบปฏิบัติการจริง (Field Training Exercise)

๔. อำนาจการ เร่งรัด กำกับดูแลการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ

๕. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้อำนวยการสำนักอนามัย มอบหมาย

๕.๒ องค์การปฏิบัติในการจัดการในภาวะฉุกเฉิน ประกอบด้วย

๕.๒.๑ องค์การปฏิบัติในการจัดการในภาวะฉุกเฉินของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

๑) กรณีการจัดการสาธารณสุขระดับ ๑ ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานเขต จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักงานเขต เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้น โดยมีผู้อำนวยการเขตเป็นผู้ควบคุม สั่งการ เพื่อทำหน้าที่ในการจัดการสาธารณสุขที่เกิดขึ้น จนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่สถานการณ์ปกติ พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในการจัดการสาธารณสุขที่เกิดขึ้น รวมทั้งอำนาจการ และประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็วและทั่วถึง โดยมีศูนย์บริการสาธารณสุขในพื้นที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกัน และควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ และงานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุ

๒) กรณีการจัดการสาธารณสุขระดับ ๒ ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์กรุงเทพมหานคร เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการสาธารณสุขในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จนกว่าสถานการณ์จะเข้าสู่ภาวะปกติ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลัง เพื่อบริหารจัดการสาธารณสุข ประสานการเผชิญเหตุระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งฝ่ายพลเรือน และฝ่ายทหาร ตลอดจนองค์การสาธารณกุศล มีผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ควบคุม สั่งการและบัญชาการเหตุการณ์ โดยสำนักอนามัย มีภารกิจ ดังนี้

(๑) ส่วนปฏิบัติการ

- จัดเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ งานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุและพื้นที่อพยพ

(๒) ส่วนสนับสนุน

- ดูแลและบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว ตามภารกิจสำนักอนามัย ครอบคลุม ๔ มิติ ได้แก่ การรักษาพยาบาล การควบคุมและป้องกันโรค การสร้างเสริมสุขภาพ การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ การสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมและการสุขาภิบาลอาหาร

๕.๒.๒ องค์การปฏิบัติในการจัดการในภาวะฉุกเฉินของสำนักอนามัย ประกอบด้วย

ในภาวะฉุกเฉิน สำนักอนามัยได้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย ตั้งอยู่ ณ สำนักงานเลขานุการ สำนักอนามัย ชั้น ๗ อาคารสำนักการโยธา กรุงเทพมหานคร ๒ ดินแดง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักอนามัย เป็นผู้อำนวยการศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย รองผู้อำนวยการสำนักอนามัย (ที่ได้รับมอบหมาย) เป็นรองผู้อำนวยการศูนย์ฯ โดยมีผู้แทนสำนักงาน กอง และศูนย์บริการสาธารณสุข ที่เห็นสมควรเป็นกรรมการ

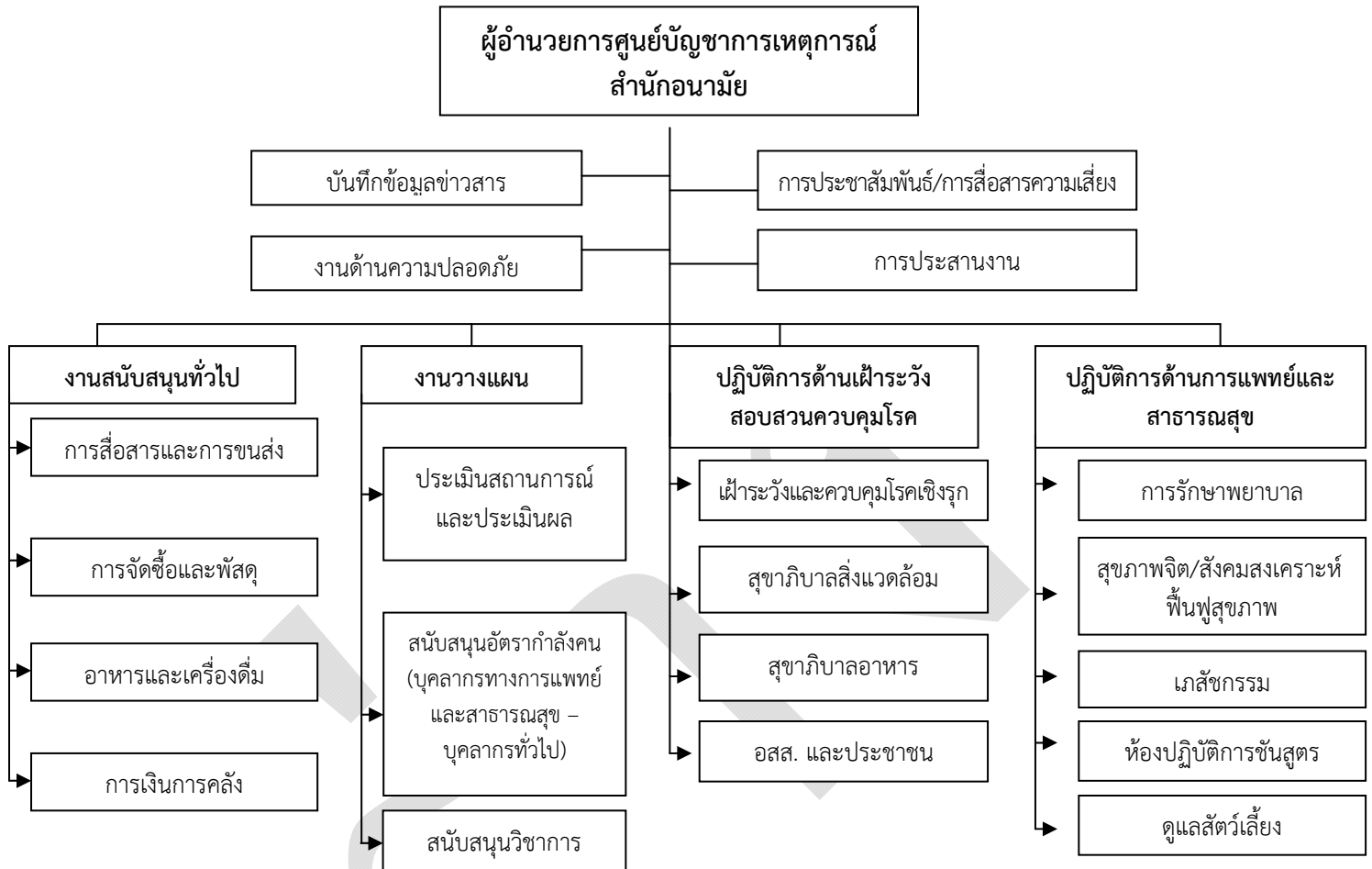
๕.๓ การเผชิญเหตุและการบัญชาการเหตุการณ์ (Single Command)

กรณีเกิดสาธารณภัยความรุนแรง ระดับ ๒ (สาธารณภัยขนาดกลาง)

สาธารณภัยขนาดกลาง : เกิดขีดความสามารถของกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์และบริหารจัดการระงับภัยได้โดยลำพัง ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) เข้าควบคุมสถานการณ์/บัญชาการเหตุการณ์

โครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย

๖. แนวทางการดำเนินงาน

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและปฏิบัติงานร่วมกันแบบบูรณาการระหว่างส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระยะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัย มีแนวทางดังนี้

กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ข้อมูลที่ต้องจัดทำ	หมายเหตุ
๑. ก่อนเกิดเหตุ			
๑.๑ การป้องกันและลดผลกระทบ			
๑.๒ การเตรียมความพร้อม			
๑) จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยด้านความมั่นคง เพื่อให้ส่วนราชการของสำนักอนามัยใช้เป็นแนวทางในการเตรียมความพร้อมและถือปฏิบัติเมื่อเกิดภัยด้านความมั่นคง	สพธ. สก.สนอ.		

๒) จัดทำเอกสารแบบประเมินสุขภาพกาย และสุขภาพจิต และเตรียมการอบรม นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ พยาบาล สุขภาพจิตในการประเมินสุขภาพกายและสุขภาพจิต	กสภ.		
๓) จัดทำแผนการประสานกองต่างๆ ในสำนักงานมัยที่เกี่ยวข้อง	สพธ. สก.สนอ.		
๔) ประชุมบูรณาการงานแผนกับ ศูนย์บริการสาธารณสุขทั้ง ๖๘ แห่ง และประชุมชี้แจงบุคลากรที่รับผิดชอบงาน สุขภาพจิตของศูนย์บริการสาธารณสุข เพื่อ รับทราบแนวทางปฏิบัติเมื่อเกิดภาวะวิกฤต	กสภ.	- แผนผังขั้นตอนการปฏิบัติงาน - แบบประเมินสุขภาพจิต - ใบความรู้สำหรับการแนะนำ ให้สุขภาพจิตศึกษาแก่ประชาชน - แบบรายงานผลปฏิบัติงาน	
๕) จัดทำแผ่นพับ/หนังสือ ทำข่าว ประชาสัมพันธ์ ออกสื่อมวลชน เพื่อแจ้ง ประชาชนในการรู้จักดูแลสุขภาพกายและใจของตนเอง	สพธ. สก.สนอ.		
๒. ขณะเกิดภัย (ภาวะฉุกเฉิน)			
๑) ศูนย์บริการสาธารณสุขในพื้นที่ที่ รับผิดชอบออกหน่วยสำรวจ ความเสียหายและความเดือดร้อนของประชาชน ที่ได้รับผลกระทบ	ศบส.และส่วนราชการตาม โครงสร้างศูนย์บัญชาการ เหตุการณ์สำนักงานมัย		
๒) เตรียมการช่วยเหลือทั้งสุขภาพกายและใจ โดยการเข้าประเมินทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิตเจ้าหน้าที่ทีมสหวิชาชีพทำ Case conference ในรายที่ได้รับผลกระทบ อย่างรุนแรง เตรียมแผนการให้ความช่วยเหลือและส่งต่อ	ส่วนราชการตามโครงสร้าง ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักงานมัย		
๓) ทำรายงานส่งผู้บริหารวันต่อวันแล้ว รายงานความคืบหน้าการปฏิบัติงานทุกวัน ก่อน ๖ โมงเย็นทุกวัน	สก.สนอ.		
๔) ติดตามผลการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจนครบ ๖ เดือนอย่างน้อย ๑ เดือนต่อครั้ง	ส่วนราชการตามโครงสร้าง ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักงานมัย		
๓. หลังเกิดภัย			
๑) ภายหลังเกิดภัย ติดตาม ประเมิน สุขภาพกายและสุขภาพจิตภายใน ๑ อาทิตย์หลังเกิดภัย	ส่วนราชการตามโครงสร้าง ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักงานมัย		
๒) ฟื้นฟูสุขภาพกายและใจผู้ที่ได้รับ	ส่วนราชการตามโครงสร้าง		

ผลกระทบจากภัยความมั่นคง และผู้ที่ได้รับผลกระทบรุนแรงควรจะติดตาม ฟันฟูอย่างน้อยติดต่อกันเดือนละ ๑ ครั้งจนครบ ๖ เดือนประเมินอีกครั้งจนกระทั่งอยู่ในสภาพปกติสามารถดำรงชีวิตประจำวันได้อย่างปกติสุข	ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย		
๓) ประสานงานสหวิชาชีพหรือหน่วยงานอื่นๆ ในการช่วยเหลือด้านกายภาพต่างๆ	ส่วนราชการตามโครงสร้าง ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย		
๔) ส่งต่อผู้ได้รับผลกระทบในสถานพยาบาลหรือมูลนิธิต่างๆ ตามสภาพปัญหา	ศบส.		
๕) สรุปผลการปฏิบัติงานและเสนอผู้บังคับบัญชาตามลำดับ	สก.สนอ.		

๗. แนวทางปฏิบัติ เมื่อเกิดอุทกภัยที่รุนแรงประชาชนได้รับผลกระทบจำนวนมากและเป็นบริเวณกว้าง

๗.๑ แนวทางปฏิบัติของกรุงเทพมหานคร

เมื่อเกิดภัยจากอุทกภัยให้ดำเนินการรับมือกับสถานการณ์ ดังนี้

๑) ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักงานเขต (กรณีสาธารณภัยขนาดเล็ก ความรุนแรงระดับ ๑) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการสั่งการ ควบคุม กำกับ ดูแล และประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์อุทกภัยในระดับพื้นที่ และช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ พร้อมทั้งให้ประชาสัมพันธ์วิธีการเตรียมความพร้อมของประชาชน เพื่อรับมือกับอุทกภัย

๒) ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์กรุงเทพมหานครขึ้น พร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบประจำศูนย์ และดำเนินการตามแนวทางการปฏิบัติของศูนย์ฯ โดยกำหนดให้ใช้ห้อง CCTV เดิม ตึกดำ ชั้น ๒ เป็นห้องปฏิบัติการ (War room) ในการบัญชาการในยามฉุกเฉิน หรือจัดตั้งศูนย์ฯ บริเวณด้านหน้าอาคารศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร กรณี ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร ไม่สามารถใช้งานได้ แต่ให้คำนึงถึงความปลอดภัยด้วย ดังโครงสร้างศูนย์บัญชาการฯ

๗.๒ แนวทางปฏิบัติของสำนักอนามัย กรณีเกิดสาธารณภัยความรุนแรง ระดับ ๒

ผู้อำนวยการสำนักอนามัย สั่งการให้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
๑.	ผู้อำนวยการศูนย์ บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย	- ผอ.สนอ. - รองผอ.สนอ.	๑. สั่งการให้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย ๒. บัญชาการเหตุการณ์ ๓. ควบคุม กำกับ ดูแล ให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไขเหตุการณ์ ให้เป็นไปตามแผนเผชิญเหตุของสำนักอนามัย ๔. รายงานสถานการณ์ต่อผู้บังคับบัญชาลำดับถัดไป ๕. กรณีสถานการณ์เข้าสู่ภาวะปกติ สั่งการให้ปิดศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
๒.	ส่วนอำนวยการและวางแผน - ประเมินสถานการณ์และประเมินผล - สนับสนุนอัตรากำลังคน - สนับสนุนวิชาการ	- ผอ.สนง. ผอ.กองเลขานุการ สนอ. - ผช.ผอ.สนอ. ๑-๖ - กลุ่มแผนยุทธศาสตร์ฯ	๑. จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์และจัดทำคำสั่งการปฏิบัติงานเพื่อรองรับสถานการณ์ตลอด ๒๔ ชั่วโมง และจัดตารางการออกปฏิบัติงานของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องพร้อมหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยมีการกำหนดนโยบายเรื่องความปลอดภัยของบุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน ๒. รวบรวมข้อมูลข่าวสาร วิเคราะห์ประเมินสถานการณ์ครอบคลุมทั้ง ๔ มิติ ๓. จัดทำแผนเผชิญเหตุเพื่อตอบโต้สถานการณ์ ๔. ประสาน รวบรวมข้อมูลจากฝ่ายต่าง ๆ เพื่อประเมินผล และให้การช่วยเหลือเพิ่มเติม ๕. รายงานข้อมูลต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์
๓	บันทึกข้อมูลข่าวสาร	- สก.สนอ.	๑. รับแจ้งเหตุ รวบรวมข้อมูลข่าวสาร ๒. จัดเตรียมข้อมูลของเหตุการณ์ ๓. บันทึกข้อสั่งการ และการปฏิบัติของฝ่ายต่างๆ ๔. รายงานเหตุการณ์ต่อผู้บังคับบัญชา
๔	การประชาสัมพันธ์/การสื่อสารความเสี่ยง	- สพร. - สก.สนอ.	๑. รวบรวมข้อมูลข่าวสารจากฝ่ายต่าง ๆ ที่ลงพื้นที่ปฏิบัติในเหตุการณ์ ๒. จัดทำข่าวประชาสัมพันธ์เตือนประชาชนเฝ้าระวังอันตราย โดยประสานกองประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ข่าวแก่สื่อมวลชน ๓. เผยแพร่ข่าวเตือนประชาชนเฝ้าระวังอันตรายและการป้องกันตนเองจากภัย ลง website สนอ. กองประชาสัมพันธ์ Facebook ๔. รายงานสถานการณ์การเกิดเหตุแก่ผู้บังคับบัญชาแบบอย่างต่อเนื่อง ๕. ติดตามสถานการณ์การเกิดเหตุทุกระยะ เพื่อประเมินความรุนแรงของภัย และรายงานผู้บริหารจะได้แถลงข่าวแจ้งเตือนประชาชน และไม่ให้เกิดความตระหนกจากข่าวหรือสื่ออื่นที่ให้ข้อมูลคลาดเคลื่อน ๖. เมื่อสถานการณ์คลี่คลายแจ้งผู้บังคับบัญชา และฝ่ายต่าง ๆ ให้รับทราบข้อมูลข่าวสาร
๕.	งานด้านความปลอดภัย	- สก.สนอ.	๑. ประเมินสถานการณ์ ๒. กำหนดนโยบายเรื่องความปลอดภัยของบุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน อุปกรณ์ป้องกันตนเองที่จำเป็น ๓. รายงานข้อมูลต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์
๖.	การประสานงาน	- สพร. - สก.สนอ. - ศบส.	๑. วิเคราะห์และประเมินสาธารณภัย ๒. ประสานส่วนอำนวยการและวางแผน ๓. ประสานการปฏิบัติร่วมกับฝ่ายต่างๆ ตามโครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย ๔. ประสานหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเขต สำนักการแพทย์ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักพัฒนาสังคม เป็นต้น ตามความเหมาะสม
๗	งานสนับสนุนทั่วไป - การสื่อสารและการขนส่ง	- สก.สนอ.	๑. ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศึกษาเส้นทาง/ช่องทางในการเข้าไปยังพื้นที่ การขนส่งผู้ประสบ ผู้ป่วย ผู้สูงอายุ เด็ก สตรี และสัตว์เลี้ยง รวมทั้งเส้นทางจราจร

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
			๒. จัดเตรียมยานพาหนะให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ๓. ประสานการปฏิบัติร่วมกับศูนย์สื่อสาร (ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ กรุงเทพมหานคร) เพื่อใช้งานระบบการสื่อสารในภาวะฉุกเฉิน ได้แก่ คลื่นวิทยุสื่อสารในภาวะฉุกเฉินระบบ VHF ผ่านข่ายอัมรินทร์ ความถี่หลัก ๑๕๕.๘๐๐ MHz
	- การจัดการซื้อและพัสดุ	- สก.สนอ.	จัดซื้อพัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ที่จำเป็นตามการร้องขอเพื่อสนับสนุนหน่วยปฏิบัติ
	- อาหารและเครื่องดื่ม	- สก.สนอ.	จัดซื้ออาหารและเครื่องดื่มสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
	- การเงินการคลัง	- สก.สนอ.	จัดทำงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ เวชภัณฑ์ อาหารเครื่องดื่ม ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และค่าปฏิบัติงานล่วงเวลาราชการให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ลงปฏิบัติงานในพื้นที่
๘	ปฏิบัติการด้านเฝ้าระวัง สอบสวนโรค - เฝ้าระวังและควบคุมโรคเชิงรุก	- ศบส. - กคร. - สสธ.	๑. เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และทีมงานให้พร้อมต่อการดำเนินงาน ๒. กำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวังและสอบสวนโรค ๓. เก็บวัสดุส่งตรวจ ๔. ติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง ๕. รายงานสถานการณ์ต่อผู้บัญชาเหตุการณ์
	- สุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม	- สสว. - สนข.	๑. จัดเตรียมถุงขยะ ที่เตรียมทิ้งขยะ ๒. ประสานจัดเตรียมห้องน้ำ/รถสุขาเคลื่อนที่ ๓. ประสาน อสส. ดูแลประชาชนที่ประสบภัย
	- สุขาภิบาลอาหาร	- กสอ. - สนข.	๑. ดูแลผู้ประสบภัยในศูนย์พักพิง ๒. ดูแลเฝ้าระวังความสะอาดของอาหาร เครื่องดื่ม ๓. ตรวจสอบคุณภาพอาหารและน้ำ อาหารบริโภคอื่น ๆ ๔. จัดหาอุปกรณ์/เครื่องใช้จำเป็นส่วนตัว ๕. ภาชนะอุปกรณ์ในการใช้สำหรับใส่อาหารบริโภค เช่น ชาม ช้อน แก้ว เป็นต้น ๖. รถสุขาภิบาลอาหารเคลื่อนที่ส่งตรวจสอบสิ่งปนเปื้อนอาหาร หากพบผู้เป็นที่มีอาการ อูจจาระร่วง อาเจียน อาหารเป็นพิษ เป็นต้น
	- อสส. และประชาชน	- กสภ. - ศบส.	ประสานการปฏิบัติร่วมกับ อสส. เข้าร่วมช่วยเหลือผู้ประสบภัย
๙	ปฏิบัติการด้านการแพทย์และสาธารณสุข - การรักษาพยาบาล	- ศบส. - กพส. - กสภ.	๑. จัดทีมปฏิบัติงานในพื้นที่ (ทีมรุก) จัดรถ Ambulance ประจำตามที่ตั้งหน่วยให้บริการ พร้อมอุปกรณ์ช่วยชีวิต อุปกรณ์ปฐมพยาบาล และมีการจัดเวรปฏิบัติงานตลอด ๒๔ ชั่วโมง ๒. จัดทีมสนับสนุน (ทีมรับ) ปฏิบัติงานประจำอยู่ที่ ศบส. บริเวณใกล้เคียง
	- สุขภาพจิต/สังคมสงเคราะห์ฟื้นฟูสุขภาพ	- ศบส. - กสภ. - สพธ.	๑. จัดทีมนักสังคมสงเคราะห์/นักจิตวิทยา ร่วมกับทีมปฏิบัติการด้านการแพทย์และสาธารณสุข - ดูแลด้านสุขภาพจิต เช่น คัดกรอง/ประเมินความเครียด ให้คำปรึกษา/เสริมพลัง แก่ผู้ประสบภัยและเจ้าหน้าที่ ตามปัญหาที่พบ - จัดรถคลายเครียดให้บริการประชาชน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
			<u>หลังเกิดเหตุ</u> ๑. คัดกรอง/ประเมิน ด้านสังคมและจิตใจแก่ผู้ประสบภัย และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ๒. ให้คำปรึกษา /เสริมพลัง แก่ผู้ประสบภัยและเจ้าหน้าที่ ตามปัญหาที่พบ
	- เกสเซอร์	- กกก. - ศบส.	๑. สำรวจ จัดเตรียม สำรอง ยาและเวชภัณฑ์ต่างๆ ให้พร้อมสนับสนุนการปฏิบัติ เมื่อได้รับการประสานและร้องขอ ๒. กระจายยาและเวชภัณฑ์ไปยังหน่วยบริการที่กำหนด ๓. ให้คำปรึกษาด้านยา
	- ห้องปฏิบัติการ ชั้นสูต	- สชส.	๑. เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และทีมงานให้พร้อมปฏิบัติงาน ๒. กำหนดแนวทางในการเก็บวัสดุส่งตรวจแจ้งแก่ทีมปฏิบัติการ ๓. เตรียมยานพาหนะและพนักงานขับรถให้พร้อมในการขนส่ง
	- ดูแลสัตว์เลี้ยง	- สสธ.	๑. ดูแลสภาพทั่วไปของสัตว์เลี้ยง ให้การดูแล ประเมิน รักษา โดยสัตวแพทย์ ๒. จัดเตรียมกรงขังสัตว์ อาหารสำหรับสัตว์เลี้ยงให้เพียงพอ ๓. อพยพขนย้ายสัตว์ไปในสถานที่ที่กำหนด

๔. แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากโรคระบาดในมนุษย์ สำนักอนามัย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐

- อ้างอิง ๑. พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐
๒. พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘
๓. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘
๔. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ.๒๕๕๘

๑. สถานการณ์ทั่วไป

สถานการณ์การระบาดของโรคติดต่อที่ผ่านมา ทั้งโรคติดต่ออุบัติใหม่และโรคติดต่ออุบัติซ้ำต่างๆ เช่น โรคไข้หวัดนก โรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง ไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ๒๐๐๙ โรคติดต่อเชื้อโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ ๒๐๑๒ โรคติดต่อเชื้อไวรัสอีโบล่า เป็นต้น ทั้งหมดนี้เป็นปัญหาภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขที่มีการแพร่ระบาดในวงกว้างก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนจำเป็นต้องดำเนินการสอบสวน เพื่อค้นหาสาเหตุและแหล่งที่มาของโรค ส่งผลให้สามารถควบคุม ป้องกัน การแพร่ระบาดของโรคและบรรเทาภัยที่เกิดจากโรคระบาดในมนุษย์ได้ทัน่วงที

สำนักอนามัย ในฐานะหน่วยงานหลักในการดำเนินงานด้านสาธารณสุขได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยง อันเนื่องมาจากภัยจากโรคระบาดในมนุษย์ จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากโรคระบาดในมนุษย์ขึ้น เพื่อให้ส่วนราชการภายในสำนักอนามัยใช้เป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเตรียมพร้อมด้านทรัพยากร ระบบการปฏิบัติ ทั้งหน่วยปฏิบัติการหลักและหน่วยสนับสนุน ให้สามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากโรคระบาดในมนุษย์ได้อย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์และมีประสิทธิภาพ

๒.๒ เพื่อกำหนดกรอบการปฏิบัติงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากโรคระบาดในมนุษย์ ได้อย่างเป็นระบบและบูรณาการ

๒.๓ เพื่อป้องกันและบรรเทาผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่อาจเกิดจากโรคระบาดในมนุษย์

๓. นิยามศัพท์

ภัยจากโรคระบาดในมนุษย์ หมายถึง ภัยจากโรคซึ่งปรากฏขึ้นในประชากรกลุ่มหนึ่ง ในระยะ เวลาหนึ่ง ในอัตราที่สูงขึ้นมากกว่าที่คาดการณ์ไว้ โดยเทียบกับประวัติการเกิดโรคในอดีต โรคนั้นอาจเป็น โรคติดต่อทางสัมผัสหรือไม่ก็ได้ ส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ในพื้นที่เกิดโรคระบาดและพื้นที่ใกล้เคียง

๔. ระดับความรุนแรงและการจัดการสาธารณสุข

๔.๑ ระบบการบัญชาการเหตุการณ์

การปฏิบัติตามระบบการบัญชาการเหตุการณ์ โดยรวมอำนาจสั่งการแบบรวมศูนย์เรียกว่า “Single Command” เพื่อแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนและความล่าช้าในการปฏิบัติ โดยมีผู้บัญชาการเหตุการณ์ (Incident commander) ในแต่ละระดับตามความรุนแรงของสาธารณภัย เป็นผู้อำนวยการสูงสุดและมีองค์กรรับผิดชอบในการแก้ไขเหตุการณ์ ดังนี้

ระดับ	การจัดการสาธารณภัย	ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย	องค์กรรับผิดชอบ
๑	สาธารณภัยขนาดเล็ก	ผู้ช่วยอำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้อำนวยการเขต) เข้าควบคุมสถานการณ์	กองอำนวยการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยสำนักงานเขต
๒	สาธารณภัยขนาดกลาง	ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) เข้าควบคุมสถานการณ์	กองอำนวยการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยกรุงเทพมหานคร
๓	สาธารณภัยขนาดใหญ่	ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย) เข้าควบคุมสถานการณ์	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)
๔	สาธารณภัยขนาดร้ายแรง อย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรี หรือ รองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เข้าควบคุมสถานการณ์	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)

๔.๒ ระดับ/ลักษณะความรุนแรงและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

๔.๒.๑ เมื่อเกิดภัยระดับ ๑ (การบริหารจัดการสาธารณภัยที่มีความรุนแรง แต่กรุงเทพมหานครสามารถระดมสรรพกำลัง ทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกเพื่อระงับบรรเทาเหตุการณ์นั้นได้)

สำนักอนามัย มีภารกิจหน้าที่ ดังนี้

- จัดเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ และงานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุ

๔.๒.๒ เมื่อเกิดภัยระดับ ๒ (การบริหารจัดการสาธารณภัยที่มีความรุนแรงอย่างยิ่ง ขยายวงกว้าง กรุงเทพมหานครต้องระดมสรรพกำลังทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกมากขึ้นเพื่อเข้าช่วยเหลือ ซึ่งบางหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร อาจต้องหยุดภารกิจประจำ เพื่อเข้าดำเนินการช่วยเหลือให้ภัยนั้นยุติโดยเร็ว) สำนักอนามัย มีภารกิจ ดังนี้

๑) ส่วนปฏิบัติการ

- จัดเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ งานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุและพื้นที่อพยพ

๒) ส่วนสนับสนุน

- ดูแลและบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว ตามภารกิจสำนักอนามัย ครอบคลุม ๔ มิติ ได้แก่ การรักษาพยาบาล การควบคุมและป้องกันโรค การสร้างเสริมสุขภาพ การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ การสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมและการสุขาภิบาลอาหาร

๕. การจัดตั้งองค์กรปฏิบัติ

๕.๑ องค์กรปฏิบัติที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ภาวะปกติ)

๕.๑.๑ องค์กรปฏิบัติที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของกรุงเทพมหานคร (ภาวะปกติ) ประกอบด้วย

๑) กรณีการจัดการสาธารณภัยระดับ ๑ ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานเขต มีผู้บัญชาการเขต เป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้ช่วยผู้บัญชาการกรุงเทพมหานคร รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตของตน โดยให้ส่วนราชการและหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร รวมทั้งภาคเอกชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ ร่วมปฏิบัติงานในกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต และทำหน้าที่เป็นหน่วยช่วยเหลือผู้บัญชาการกรุงเทพมหานครในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยมีผู้แทนศูนย์บริการสาธารณสุขในพื้นที่ ร่วมเป็นคณะกรรมการ

๒) กรณีการจัดการสาธารณภัยระดับ ๒ ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร (กอป.กทม.) ทำหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตกรุงเทพมหานคร การจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร หรือแผนเผชิญเหตุ ตามประเภทความเสี่ยงภัย รวมทั้งดำเนินการสนับสนุนการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และเป็นหน่วยเผชิญเหตุ เมื่อเกิดสาธารณภัยในพื้นที่รับผิดชอบ มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในฐานะผู้บัญชาการกรุงเทพมหานครเป็นผู้รับผิดชอบ โดยมีผู้บัญชาการสำนักอนามัยร่วมเป็นคณะกรรมการ

๕.๑.๒ องค์กรปฏิบัติที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของสำนักอนามัย (ภาวะปกติ)

ในภาวะปกติ สำนักอนามัยได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักอนามัย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยคณะทำงานมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. กำหนดแนวทางและจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากภัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสำนักอนามัย ทั้งสิ้น ๘ ภัย ให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนี้

- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากอุทกภัยและดินโคลนถล่ม
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากอัคคีภัย
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยด้านความมั่นคง
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากโรคระบาดในมนุษย์
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากสัตว์และสัตว์น้ำ
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากไฟฟ้าและหมอกควัน
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม

๒. สำรวจ และปรับปรุงฐานข้อมูลทรัพยากรต่างๆ

๓. จัดทำแผนเผชิญเหตุ (Incident Action Plan) และจัดให้มีการฝึกซ้อมแผนบนโต๊ะ (Table Top Exercise) หรือการฝึกซ้อมแผนแบบปฏิบัติการจริง (Field Training Exercise)

๔. อำนาจการ เร่งรัด กำกับดูแลการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ

๕. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

๕.๒ องค์การปฏิบัติในการจัดการในภาวะฉุกเฉิน ประกอบด้วย

๕.๒.๑ องค์การปฏิบัติในการจัดการในภาวะฉุกเฉินของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

๑) กรณีการจัดการสาธารณสุขระดับ ๑ ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานเขต จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักงานเขต เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณสุขขึ้น โดยมีผู้อำนวยการเขตเป็นผู้ควบคุม สั่งการ เพื่อทำหน้าที่ในการจัดการสาธารณสุขที่เกิดขึ้น จนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่สถานการณ์ปกติ พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในการจัดการสาธารณสุขที่เกิดขึ้น รวมทั้งอำนาจการ และประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็วและทั่วถึง โดยมีศูนย์บริการสาธารณสุขในพื้นที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกัน และควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ และงานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุ

๒) กรณีการจัดการสาธารณสุขระดับ ๒ ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์กรุงเทพมหานคร เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการสาธารณสุขในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จนกว่าสถานการณ์จะเข้าสู่ภาวะปกติ พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลัง เพื่อบริหารจัดการสาธารณสุข ประสานการเผชิญเหตุระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งฝ่ายพลเรือน และฝ่ายทหาร ตลอดจนองค์การสาธารณกุศล มีผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ควบคุม สั่งการและบัญชาการเหตุการณ์ โดยสำนักอนามัย มีภารกิจ ดังนี้

(๑) ส่วนปฏิบัติการ

- จัดเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ งานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุและพื้นที่อพยพ

(๒) ส่วนสนับสนุน

- ดูแลและบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว ตามภารกิจสำนักอนามัย ครอบคลุม ๔ มิติ ได้แก่ การรักษาพยาบาล การควบคุมและป้องกันโรค การสร้างเสริมสุขภาพ การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ การสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมและการสุขาภิบาลอาหาร

๕.๒.๒ องค์การปฏิบัติในการจัดการในภาวะฉุกเฉินของสำนักอนามัย ประกอบด้วย

ในภาวะฉุกเฉิน สำนักอนามัยได้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย ตั้งอยู่ ณ สำนักงานเลขานุการ สำนักอนามัย ชั้น ๗ อาคารสำนักการโยธา กรุงเทพมหานคร ๒ ดินแดง ประกอบด้วยผู้อำนวยการสำนักอนามัย เป็นผู้อำนวยการศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย รองผู้อำนวยการสำนักอนามัย (ที่ได้รับมอบหมาย) เป็นรองผู้อำนวยการศูนย์ฯ โดยมีผู้แทนสำนักงาน กอง และศูนย์บริการสาธารณสุข ที่เห็นสมควรเป็นกรรมการ

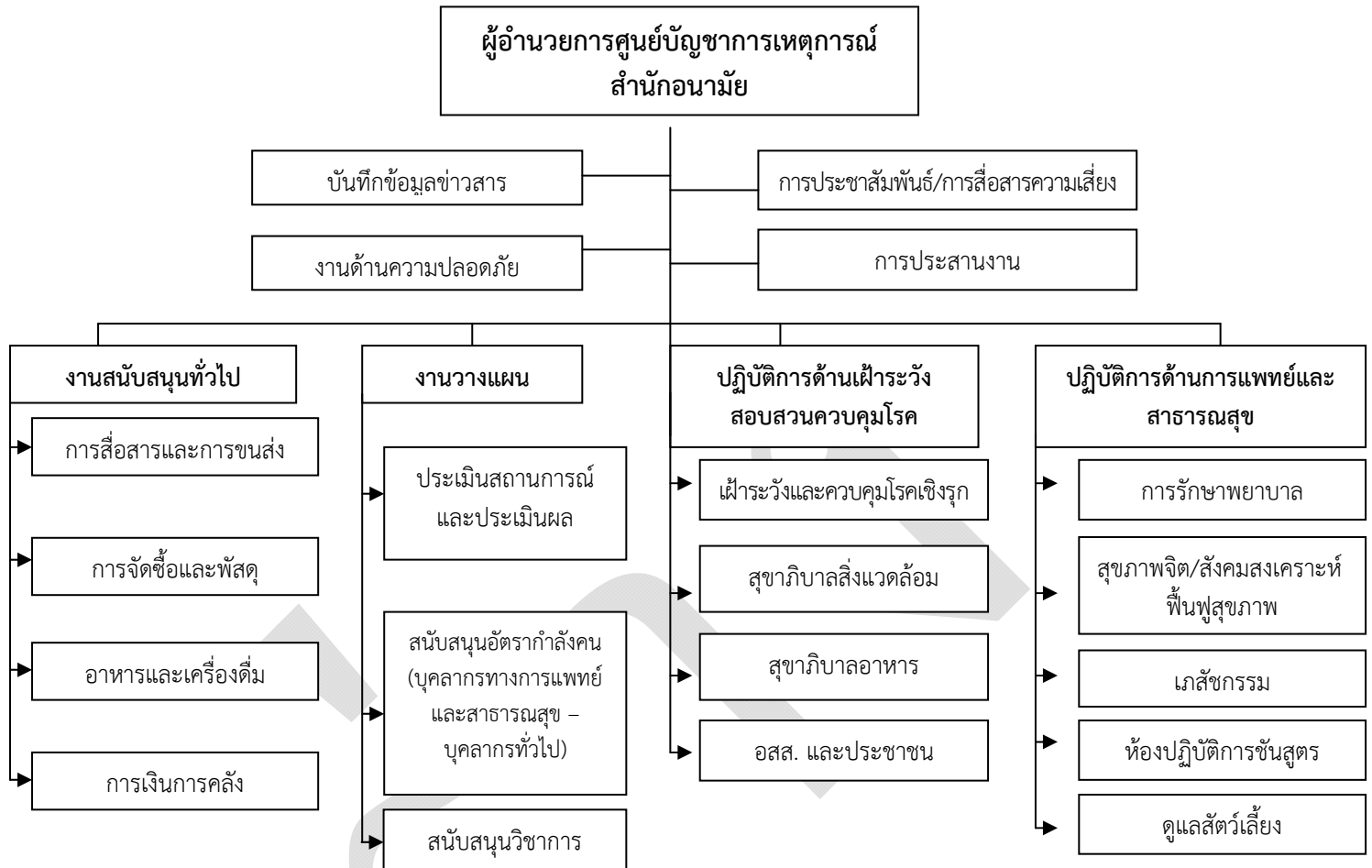
๕.๓ การเผชิญเหตุและการบัญชาการเหตุการณ์ (Single Command)

กรณีเกิดสาธารณสุขความรุนแรง ระดับ ๒ (สาธารณสุขขนาดกลาง)

สาธารณสุขขนาดกลาง : เกินขีดความสามารถของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต
ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์และบริหารจัดการระงับภัยได้โดยลำพัง ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร
(ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) เข้าควบคุมสถานการณ์/ปัญหาการเหตุการณ์

โครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย

๖. แนวทางการดำเนินงาน

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและปฏิบัติงานร่วมกันแบบบูรณาการระหว่างส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระยะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัย มีแนวทางดังนี้

กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ข้อมูลที่ต้องจัดทำ	หมายเหตุ
๑. ก่อนเกิดเหตุ			
๑.๑ การป้องกันและลดผลกระทบ (แนวทางการป้องกันควบคุมโรค)			
๑) สำนักอนามัย สำนักงานเขต ประเมินความเสี่ยงจากการเกิดโรคระบาดในมนุษย์ โดยการประเมินความเป็นไปได้หรือโอกาสที่จะเกิดโรคระบาดในมนุษย์และผลกระทบเพื่อกำหนดมาตรการในการบริหารจัดการภัยจากโรคระบาดในมนุษย์ที่เกิดขึ้นให้เหมาะสม	กคร. ศบส. สนช.		

๒) จัดทำฐานข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่อาสาสมัคร เครื่องมือ และอุปกรณ์ในการช่วยเหลือ การดูแลรักษาพยาบาล เพื่อให้พร้อมใช้งานได้ทันทีเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน	กคร. ศบส. สก.สนอ.		
๓) สำนักงานมัยพัฒนาระบบเครือข่ายฐานข้อมูลสารสนเทศด้านการเฝ้าระวังการเกิดโรคระบาดในมนุษย์ให้มีความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงาน	กคร.		
๔) สำนักงานมัย สำนักงานเขต สำนักงานการศึกษา เสริมสร้างความรู้และความตระหนักแก่ประชาชน นักเรียน นักศึกษา และเยาวชน เกี่ยวกับการป้องกันและปฏิบัติตนอย่างถูกต้องเพื่อให้ปลอดภัยจากโรคระบาดในมนุษย์ สามารถดูแลตนเอง และให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ตลอดช่วงการระบาด	กคร.		
๑.๒ การเตรียมความพร้อม			
๑) สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานเขต จัดตั้งและฝึกอบรบอาสาสมัครเพื่อช่วยเหลืองานเจ้าหน้าที่ เช่น อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.)	-		
๒) สำนักงานมัยจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคระบาดในมนุษย์ รวมทั้งกำหนดมาตรการควบคุมการระบาดแบบบูรณาการ ให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร และแผนอื่นๆที่เกี่ยวข้อง	กคร. และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง		
๓) สำนักงานมัย สำนักงานการแพทย์ จัดหาวัคซีนป้องกันโรค ยาต้านไวรัส และเวชภัณฑ์ต่างๆ ที่ใช้ในการป้องกันควบคุมโรค และรักษาพยาบาลผู้ป่วยให้แก่ สถานบริการ และศูนย์ปฏิบัติการให้เพียงพอ	กคร. กกก. ศบส.		
๔) เตรียมความพร้อมในการดูแลรักษาพยาบาลผู้ป่วยในสถานบริการทั้งภาครัฐและเอกชนในทุกระดับ รวมถึงการออกหน่วยรักษาพยาบาลเคลื่อนที่ เมื่อสถานบริการมีผู้ป่วยจำนวนมาก	ส่วนราชการตามโครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักงานมัย		
๕) จัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ในการตรวจคัดกรอง โดยพัฒนาศักยภาพด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศให้ได้ตาม	กคร.		

มาตรฐานสากล			
๖) จัดเตรียมระบบสื่อสารหลัก ระบบสื่อสารรอง และระบบสื่อสารสำรองที่จำเป็น พร้อมทั้งจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์สื่อสารให้เพียงพอและใช้งานได้ตลอดเวลาเมื่อเกิดเหตุโรคระบาดในมนุษย์	สก.สนอ.		
๗) ฝึกซ้อมแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากโรคระบาดในมนุษย์	กคร. และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง		
๒. ขณะเกิดภัย (ภาวะฉุกเฉิน)			
๒.๑ การแก้ไขสถานการณ์ โดยการบริหารจัดการในภาวะฉุกเฉิน มีแนวทางดังนี้ เมื่อได้รับแจ้งเหตุโรคระบาดในมนุษย์ หรือได้รับข้อมูลการเกิดโรคระบาดในมนุษย์ให้ผู้อำนวยการในเขตพื้นที่จัดตั้งศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจป้องกันและแก้ไขปัญหาโรคระบาดในมนุษย์กรุงเทพมหานคร และสำนักงานเขต ตามระดับความรุนแรง พร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบประจำศูนย์ฯ และประสานกับหน่วยงานด้านสาธารณสุขในพื้นที่ดำเนินการ ดังนี้			
๑) สำนักอนามัยจัดทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (Surveillance and Rapid Response Team: SRRT) เพื่อดำเนินการสอบสวนหาสาเหตุและแหล่งที่มาของโรค รวมทั้งควบคุมและป้องกันการระบาดในพื้นที่ให้ยุติโดยเร็ว	กคร.		
๒) สำนักอนามัยจัดตั้งทีมปฏิบัติการฯ หรือ Warroom เพื่อติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด	กคร.		
๓) สถานพยาบาลในสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานแพทย์ สำนักอนามัย ดำเนินการเฝ้าระวังโรค คัดกรองผู้ป่วยที่สถานพยาบาลนั้นๆ	กคร.		
๔) ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (Surveillance and Rapid Response Team: SRRT) ปฏิบัติภารกิจตามแผนปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขด้านโรคติดต่อ ค้นหา คัดกรอง คัดแยกผู้ประสพภัย	กคร.		
๒.๒ การช่วยเหลือผู้ประสพภัย			
๑) สำนักงานแพทย์ สำนักอนามัย ให้การรักษาพยาบาลแก่ผู้ป่วยตามความเหมาะสม	ส่วนราชการตามโครงสร้าง ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย		
๒) สำนักอนามัย สำนักงานเขต ประชาสัมพันธ์แจ้งให้ประชาชนผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่เกิดโรคระบาดหรือบริเวณที่อาจได้รับผลกระทบข้างเคียงทราบเหตุการณ์ที่	คสส. กคร.		

เกิดขึ้น และวิธีการป้องกันตัวสำหรับผู้อยู่ในบริเวณพื้นที่ที่อาจได้รับอันตราย เพื่อป้องกันตนเองได้ถูกต้องและปลอดภัยจากโรคระบาดในมนุษย์			
๓) กรณีจำเป็นต้องรับบริจาคความช่วยเหลือด้านต่างๆจากสาธารณชน ให้ศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจฯ กรุงเทพมหานคร และศูนย์อำนวยการเฉพาะกิจฯสำนักงานเขต จัดตั้งศูนย์รับบริจาคและประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดสถานที่เก็บรักษาสสิ่งของและเงินบริจาค รวมทั้งวิธีการแจกจ่ายเพื่อให้เกิดเอกภาพและเป็นประโยชน์แก่ผู้ประสบภัยอย่างเสมอภาคและทันเหตุการณ์	ส่วนราชการตามโครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย		
๔) การตรวจพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคล กรณีมีผู้เสียชีวิต ให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่การปฏิบัติงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือการปฏิบัติงานพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลและการส่งกลับในกรณีภัยพิบัติร้ายแรง ระหว่างกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย กับสำนักงานนิติวิทยาศาสตร์ตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	สตช.		
๓. หลังเกิดภัย			
สำนักอนามัย ประสานสำนักงานเขตและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานการช่วยเหลือผู้ประสบภัย ดังนี้			
๑) สำนักอนามัย สำนักงานเขต ประชาสัมพันธ์สร้างขวัญและกำลังใจ รวมทั้งฟื้นฟูเยียวยาสภาพจิตใจประชาชนที่ประสบภัยให้กลับสู่ภาวะปกติ	ศบส. กสภ.		
๒) การจัดการศพผู้เสียชีวิต มีแนวทาง ดังนี้ (๑)สำนักงานเขต จัดหาสถานที่เก็บรักษาศพและพื้นที่ในการพิสูจน์เอกลักษณ์ศพผู้เสียชีวิต (๒) การพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลและการส่งกลับ ให้เป็นไปตามข้อตกลงความร่วมมือการปฏิบัติงานพิสูจน์เอกลักษณ์บุคคลและการส่งกลับในกรณีภัยพิบัติร้ายแรงระหว่างกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณ	สนช.		

ภัย กับ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (๓) การเคลื่อนย้ายศพ ให้สำนักงานเขต พื้นที่ควบคุมการเคลื่อนย้ายศพผู้เสียชีวิต			
๓) เฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคที่ อาจจะเกิดขึ้นทั้งด้านร่างกายและจิตใจ	ศบส. กคร.		
๔) จัดให้มีการศึกษาผลกระทบจากโรค ระบาดในมนุษย์ ที่มีผลกระทบต่อชีวิตของ ประชาชนอย่างเป็นระบบ เพื่อใช้เป็นข้อมูล การบริหารจัดการภัยจากโรคระบาดใน มนุษย์ในอนาคต	กคร.		
๕) กรณีมีการอพยพ กองควบคุมโรคติดต่อ ประสานงานศูนย์บริการสาธารณสุขใน พื้นที่ที่มีโรคระบาดในมนุษย์ สำนักงานเขต และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการ ช่วยเหลือผู้ประสบภัย	กคร. ศบส. สนช. หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง		

๗. แนวทางปฏิบัติ เมื่อเกิดอุทกภัยที่รุนแรงประชาชนได้รับผลกระทบจำนวนมากและเป็นบริเวณกว้าง

๗.๑ แนวทางปฏิบัติของกรุงเทพมหานคร

เมื่อเกิดภัยจากอุทกภัยให้ดำเนินการรับมือกับสถานการณ์ ดังนี้

๑) ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักงานเขต (กรณีสาธารณภัยขนาดเล็ก ความรุนแรงระดับ ๑) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการสั่งการ ควบคุม กำกับ ดูแล และประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์อุทกภัยในระดับพื้นที่ และช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ พร้อมทั้งให้ประชาสัมพันธ์วิธีการเตรียมความพร้อมของประชาชน เพื่อรับมือกับอุทกภัย

๒) ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์กรุงเทพมหานครขึ้น พร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบประจำศูนย์ และดำเนินการตามแนวทางการปฏิบัติของศูนย์ฯ โดยกำหนดให้ใช้ห้อง CCTV เดิม ตึกดำ ชั้น ๒ เป็นห้องปฏิบัติการ (War room) ในการบัญชาการในยามฉุกเฉิน หรือจัดตั้งศูนย์ฯ บริเวณด้านหน้าอาคารศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร กรณี ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร ไม่สามารถใช้งานได้ แต่ให้คำนึงถึงความปลอดภัยด้วย ดังโครงสร้างศูนย์บัญชาการฯ

๗.๒ แนวทางปฏิบัติของสำนักอนามัย กรณีเกิดสาธารณภัยความรุนแรง ระดับ ๒

ผู้อำนวยการสำนักอนามัย สั่งการให้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
๑.	ผู้อำนวยการศูนย์ บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย	- ผอ.สนอ. - รองผอ.สนอ.	๑. สั่งการให้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย ๒. บัญชาการเหตุการณ์ ๓. ควบคุม กำกับ ดูแล ให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไขเหตุการณ์ ให้ เป็นไปตามแผนเผชิญเหตุของสำนักอนามัย ๔. รายงานสถานการณ์ต่อผู้บังคับบัญชาลำดับถัดไป

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
			๕. กรณีสถานการณ์เข้าสู่ภาวะปกติ สั่งการให้ปิดศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย
๒.	ส่วนอำนวยการและวางแผน - ประเมินสถานการณ์และประเมินผล - สนับสนุนอัตรากำลังคน - สนับสนุนวิชาการ	- ผอ.สนง. ผอ.กองเลขานุการ สนอ. - ผช.ผอ.สนอ. ๑-๖ - กลุ่มแผนยุทธศาสตร์ฯ	๑. จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์และจัดทำคำสั่งการปฏิบัติงานเพื่อรองรับสถานการณ์ตลอด ๒๔ ชั่วโมง และจัดตารางการออกปฏิบัติงานของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องพร้อมหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่โดยมีการกำหนดนโยบายเรื่องความปลอดภัยของบุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน ๒. รวบรวมข้อมูลข่าวสาร วิเคราะห์ประเมินสถานการณ์ครอบคลุมทั้ง ๔ มิติ ๓. จัดทำแผนเผชิญเหตุเพื่อตอบโต้สถานการณ์ ๔. ประสาน รวบรวมข้อมูลจากฝ่ายต่าง ๆ เพื่อประเมินผล และให้การช่วยเหลือเพิ่มเติม ๕. รายงานข้อมูลต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์
๓	บันทึกข้อมูลข่าวสาร	- สก.สนอ.	๑. รับแจ้งเหตุ รวบรวมข้อมูลข่าวสาร ๒. จัดเตรียมข้อมูลของเหตุการณ์ ๓. บันทึกข้อสั่งการ และการปฏิบัติของฝ่ายต่างๆ ๔. รายงานเหตุการณ์ต่อผู้บังคับบัญชา
๔	การประชาสัมพันธ์/การสื่อสารความเสี่ยง	- สพธ. - สก.สนอ.	๑. รวบรวมข้อมูลข่าวสารจากฝ่ายต่าง ๆ ที่ลงพื้นที่ปฏิบัติในเหตุการณ์ ๒. จัดทำข่าวประชาสัมพันธ์เตือนประชาชนเฝ้าระวังอันตราย โดยประสานกองประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ข่าวแก่อีเมลชวน ๓. เผยแพร่ข่าวเตือนประชาชนเฝ้าระวังอันตรายและการป้องกันตนเองจากภัย ลง website สนอ. กองประชาสัมพันธ์ Facebook ๔. รายงานสถานการณ์การเกิดเหตุแก่ผู้บังคับบัญชาอย่างต่อเนื่อง ๕. ติดตามสถานการณ์การเกิดเหตุทุกระยะ เพื่อประเมินความรุนแรงของภัย และรายงานผู้บริหารจะได้แถลงข่าวแจ้งเตือนประชาชน และไม่ให้เกิดความตระหนักจากข่าวหรือสื่ออื่นที่ให้ข้อมูลคลาดเคลื่อน ๖. เมื่อสถานการณ์คลี่คลายแจ้งผู้บังคับบัญชา และฝ่ายต่าง ๆ ให้รับทราบข้อมูลข่าวสาร
๕.	งานด้านความปลอดภัย	- สก.สนอ.	๑. ประเมินสถานการณ์ ๒. กำหนดนโยบายเรื่องความปลอดภัยของบุคลากร ผู้ปฏิบัติงานอุปกรณ์ป้องกันตนเองที่จำเป็น ๓. รายงานข้อมูลต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์
๖.	การประสานงาน	- สพธ. - สก.สนอ. - ศบส.	๑. วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ ๒. ประสานส่วนอำนวยการและวางแผน ๓. ประสานการปฏิบัติร่วมกับฝ่ายต่างๆ ตามโครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย ๔. ประสานหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเขต สำนักการแพทย์ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักพัฒนาสังคม เป็นต้น ตามความเหมาะสม
๗	งานสนับสนุนทั่วไป - การสื่อสารและ	- สก.สนอ.	๑. ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศึกษาเส้นทาง/ช่องทางในการเข้าไป

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
	การขนส่ง		ยังพื้นที่ การขนส่งผู้ประสบ ผู้ป่วย ผู้สูงอายุ เด็ก สตรี และสัตว์เลี้ยง รวมทั้งเส้นทางการจราจร ๒. จัดเตรียมยานพาหนะให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ๓. ประสานการปฏิบัติร่วมกับศูนย์สื่อสาร (ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ กรุงเทพมหานคร) เพื่อใช้งานระบบการสื่อสารในภาวะฉุกเฉิน ได้แก่ คลื่นวิทยุสื่อสารในภาวะฉุกเฉินระบบ VHF ผ่านข่ายอัมรินทร์ ความถี่ หลัก ๑๕๕.๘๐๐ MHz
	- การจัดการซื้อและ พัสดุ	- สก.สนอ.	จัดซื้อพัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ที่จำเป็นตามการร้องขอเพื่อ สนับสนุนหน่วยปฏิบัติ
	- อาหารและเครื่องดื่ม	- สก.สนอ.	จัดซื้ออาหารและเครื่องดื่มสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
	- การเงินการคลัง	- สก.สนอ.	จัดหางบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ เวชภัณฑ์ อาหารเครื่องดื่ม ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และค่าปฏิบัติงานล่วงเวลาราชการให้แก่เจ้าหน้าที่ ที่ลงปฏิบัติงานในพื้นที่
๘	ปฏิบัติการด้านเฝ้า ระวัง สอบสวนโรค - เฝ้าระวังและ ควบคุมโรคเชิงรุก	- ศบส. - กคร. - สสธ.	๑. เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และทีมงานให้พร้อมต่อการดำเนินงาน ๒. กำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวังและสอบสวนโรค ๓. เก็บวัสดุส่งตรวจ ๔. ติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง ๕. รายงานสถานการณ์ต่อผู้บัญชาเหตุการณ์
	- สุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม	- สสว. - สนข.	๑. จัดเตรียมถุงขยะ ที่เตรียมทิ้งขยะ ๒. ประสานจัดเตรียมห้องน้ำ/รถสุขาเคลื่อนที่ ๓. หากพบผู้เสียชีวิตประสานหน่วยชันสูตรเพื่อตรวจวิเคราะห์ เฝ้า ระวังการติดเชื้อ
	- สุขาภิบาลอาหาร	- กสอ. - สนข.	๑. ดูแลผู้ประสบภัยในศูนย์พักพิง ๒. ดูแลเฝ้าระวังความสะอาดของอาหาร เครื่องดื่ม ๓. ตรวจสอบคุณภาพอาหารและน้ำ อาหารบริโภคอื่น ๆ ๔. จัดหาอุปกรณ์/เครื่องใช้จำเป็นส่วนตัว ๕. ภาชนะอุปกรณ์ในการใช้สำหรับใส่อาหารบริโภค เช่น ชาม ช้อน แก้ว เป็นต้น ๖. รถสุขาภิบาลอาหารเคลื่อนที่ส่งตรวจสอบสิ่งปนเปื้อนอาหาร หาก พบผู้เป็นที่มีอาการ อูจระร่วง อาเจียน อาหารเป็นพิษ เป็นต้น
	- อสส. และประชาชน	- กสภ. - ศบส.	ประสานการปฏิบัติร่วมกับ อสส. เข้าร่วมช่วยเหลือผู้ประสบภัย
๙	ปฏิบัติการด้าน การแพทย์และ สาธารณสุข - การรักษาพยาบาล	- ศบส. - กพส. - กสภ.	๑. จัดทีมปฏิบัติงานในพื้นที่ (ทีมรุก) จัดรถ Ambulance ประจำตาม ที่ตั้งหน่วยให้บริการ พร้อมอุปกรณ์ช่วยชีวิต อุปกรณ์ปฐมพยาบาล และ มีการจัดเวรปฏิบัติงานตลอด ๒๔ ชั่วโมง ๒. จัดทีมสนับสนุน (ทีมรับ) ปฏิบัติงานประจำอยู่ที่ ศบส. บริเวณ ใกล้เคียง
	- สุขภาพจิต/สังคม สงเคราะห์ฟื้นฟู สุขภาพ	- ศบส. - กสภ. - สพธ.	๑. จัดทีมนักสังคมสงเคราะห์/นักจิตวิทยา ร่วมกับทีมปฏิบัติการ ด้านการแพทย์และสาธารณสุข - ดูแลด้านสุขภาพจิต เช่น คัดกรอง/ประเมินความเครียด ให้

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
			คำปรึกษา/เสริมพลัง แก่ผู้ประสบภัยและเจ้าหน้าที่ ตามปัญหาที่พบ - จัดรถคลาเยียด ให้บริการประชาชน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน หลังเกิดเหตุ ๑. คัดกรอง/ประเมิน ด้านสังคมและจิตใจแก่ผู้ประสบภัย และ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ๒. ให้คำปรึกษา /เสริมพลัง แก่ผู้ประสบภัยและเจ้าหน้าที่ ตามปัญหา ที่พบ
	- เกสเซอร์	- กกก. - ศบส.	๑. สำรวจ จัดเตรียม สำรอง ยาและเวชภัณฑ์ต่างๆ ให้พร้อมสนับสนุน การปฏิบัติ เมื่อได้รับการประสานและร้องขอ ๒. กระจายยาและเวชภัณฑ์ไปยังหน่วยบริการที่กำหนด ๓. ให้คำปรึกษาด้านยา
	- ห้องปฏิบัติการ ชั้นสูตร	- สชส.	๑. เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และทีมงานให้พร้อมปฏิบัติงาน ๒. กำหนดแนวทางในการเก็บวัสดุส่งตรวจแจ้งแก่ทีมปฏิบัติการ ๓. เตรียมยานพาหนะและพนักงานขับรถให้พร้อมในการขนส่ง
	- ดูแลสัตว์เลี้ยง	- สสธ.	๑. ดูแลสภาพทั่วไปของสัตว์เลี้ยง ให้การดูแล ประเมิน รักษา โดย สัตวแพทย์ ๒. จัดเตรียมกรงขังสัตว์ อาหารสำหรับสัตว์เลี้ยงให้เพียงพอ ๓. อพยพขนย้ายสัตว์ไปในสถานที่ที่กำหนด

๕. แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากโรคระบาดสัตว์และสัตว์น้ำ สำนักงานมัย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐

- อ้างอิง ๑. พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐
๒. พระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๕๘
๓. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘
๔. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ.๒๕๕๘

๑. สถานการณ์ทั่วไป

โรคระบาดสัตว์ ได้กลายมาเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญในระดับชาติและทั่วโลก รวมทั้ง มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมในวงกว้างนอกจากนี้ยังอาจเกิดโรคใหม่ๆ ขึ้นได้ตลอดเวลา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคลากรทางการแพทย์และการสาธารณสุขจะต้องมีความตระหนักถึงความสำคัญและมีองค์ความรู้ ตลอดจนแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสม ปัญหาและปัจจัยที่มีผลต่อการเกิดโรคระบาดที่มาจากสัตว์ ได้แก่ ภาวะโลกร้อน ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชื้อโรคที่มีการกลายพันธุ์และเพิ่มจำนวนมากขึ้น มีการเพิ่มจำนวนประชากรสัตว์ ที่เลี้ยงในเขตกรุงเทพมหานครมากขึ้น ซึ่งอาจทำให้การกระจายพาหะนำโรคมักขึ้นโดยไม่มีการควบคุมจำนวน การคมนาคมขนส่งที่รวดเร็วมากขึ้นทำให้การแพร่กระจายของโรคอาจข้ามแดนระหว่างประเทศได้ง่าย การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตความเป็นอยู่และการนำสัตว์เข้ามาจากต่างประเทศมากขึ้น เกิดค่านิยมการนำสัตว์แปลกต่างแดนมาเลี้ยงกันมากขึ้นและปล่อยสู่ธรรมชาติไปรบกวนระบบนิเวศน์ การอพยพของนกธรรมชาติระหว่างประเทศ การลักลอบเคลื่อนย้ายสัตว์ข้ามพรมแดน กรุงเทพมหานครจึงจำเป็นต้องมีแนวทางที่ชัดเจนในการควบคุมป้องกันโรคระบาดสัตว์และสัตว์น้ำอย่างเหมาะสม ซึ่งจะดำเนินการโดยหน่วยราชการใดหน่วยงานหนึ่งไม่ได้ จำเป็นต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานราชการทั้งภายในและภายนอกภาคีเครือข่ายภาคประชาชนและความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ

สำนักงานมัย ในฐานะหน่วยงานหลักในการดำเนินงานด้านสาธารณสุขได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยง อันเนื่องมาจากภัยจากโรคระบาดสัตว์และสัตว์น้ำ จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากโรคระบาดสัตว์และสัตว์น้ำขึ้น โดยมีเครือข่าย ได้แก่ ศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักงานเขต และปศุสัตว์กรุงเทพมหานคร ตลอดจนหน่วยงานราชการอื่นๆ ร่วมดำเนินการเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคในพื้นที่เขตรับผิดชอบอย่างเข้มแข็ง และได้จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการและศูนย์ข้อมูลโรคระบาดสัตว์และสัตว์น้ำ ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ตั้งอยู่ที่สำนักงานสัตวแพทย์สาธารณสุข ทำให้สามารถควบคุมการแพร่ระบาดของโรคอย่างมีประสิทธิภาพและทันทั่วถึง

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเตรียมพร้อมด้านทรัพยากร ระบบการปฏิบัติ ทั้งหน่วยปฏิบัติการหลักและหน่วยสนับสนุน ให้สามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากโรคระบาดสัตว์และสัตว์น้ำ ได้อย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ และมีประสิทธิภาพ

๒.๒ เพื่อกำหนดกรอบการปฏิบัติงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากโรคระบาดจากโรคระบาดสัตว์และสัตว์น้ำ ได้อย่างเป็นระบบและบูรณาการ

๒.๓ เพื่อป้องกันและบรรเทาผลกระทบต่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่อาจเกิดจากโรคระบาดสัตว์และสัตว์น้ำ

๓. นิยามศัพท์

๓.๑ สัตว์ หมายถึง

๑) ช้าง ม้า โค กระบือ ลา ล่อ แพะ แกะ สุกร สุนัข แมว กระต่าย ลิง ชะนี และให้หมายความรวมถึง น้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์ และเอ็มบริโอ (ตัวอ่อนของสัตว์ที่ยังไม่เจริญเติบโต จนถึงขั้นที่มีอวัยวะครบบริบูรณ์) ของสัตว์เหล่านี้ด้วย

๒) สัตว์ปีก จำพวก นก ไก่ เป็ด ห่าน และให้หมายความรวมถึงไข่สำหรับใช้ ทำพันธุ์ด้วย

๓) สัตว์ชนิดอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๓.๒ ซากสัตว์ หมายถึง ร่างกายหรือส่วนของร่างกายสัตว์ที่ตายแล้ว และยังไม่ได้แปรสภาพเป็น อาหารสุกหรือสิ่งประดิษฐ์สำเร็จรูป และให้หมายความรวมถึง ไข่ เขา และ ขน ที่ได้ตัดออกจากสัตว์ขณะมีชีวิตและยังไม่ได้แปรสภาพเป็นสิ่งประดิษฐ์สำเร็จรูปด้วย

๓.๓ โรคระบาด หมายถึง โรคริ้นเดอร์เพสต์, โรคเฮโมรายิกเซพติซีเมีย, โรคแอนแทรกซ์, โรคเซอร่า, โรคสารตก, โรคปากและเท้าเปื่อย, โรคอหิวาต์สุกร และโรคอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๔. ระดับความรุนแรงและการจัดการสาธารณภัย

๔.๑ ระบบการบัญชาการเหตุการณ์

การปฏิบัติตามระบบการบัญชาการเหตุการณ์ โดยรวมอำนาจสั่งการแบบรวมศูนย์เรียกว่า “Single Command” เพื่อแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนและความล่าช้าในการปฏิบัติ โดยมีผู้บัญชาการเหตุการณ์ (Incident commander) ในแต่ละระดับตามความรุนแรงของสาธารณภัย เป็นผู้อำนวยการสูงสุดและมีองค์กรรับผิดชอบในการแก้ไขเหตุการณ์ ดังนี้

ระดับ	การจัดการสาธารณภัย	ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย	องค์กรรับผิดชอบ
๑	สาธารณภัยขนาดเล็ก	ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้อำนวยการเขต) เข้าควบคุมสถานการณ์	กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต
๒	สาธารณภัยขนาดกลาง	ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) เข้าควบคุมสถานการณ์	กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร
๓	สาธารณภัยขนาดใหญ่	ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย) เข้าควบคุมสถานการณ์	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)

๔	สาธารณสุขชนาตรายแรง อยางยิ่ง	นายกรัฐมนตรี หรือ รองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เข้าควบคุมสถานการณ์	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณสุขแห่งชาติ (บกปท.ช.)
---	---------------------------------	---	--

๔.๒ ระดับ/ลักษณะความรุนแรงและความเสียหายที่อาจจะเกิดขึ้น

๔.๒.๑ เมื่อเกิดภัยระดับ ๑ (การบริหารจัดการสาธารณสุขที่มีความรุนแรง แต่กรุงเทพมหานครสามารถระดมสรรพกำลัง ทั่วหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกเพื่อระงับบรรเทาเหตุการณ์นั้นได้)

สำนักงานมี ภารกิจหน้าที่ ดังนี้

- จัดเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ และงานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุ

๔.๒.๒ เมื่อเกิดภัยระดับ ๒ (การบริหารจัดการสาธารณสุขที่มีความรุนแรงอย่างยิ่ง ขยายวงกว้าง กรุงเทพมหานครต้องระดมสรรพกำลัง ทั่วหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกมากขึ้นเพื่อเข้าช่วยเหลือ ซึ่งบางหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร อาจต้องหยุดภารกิจประจำ เพื่อเข้าดำเนินการช่วยเหลือให้ภัยนั้นยุติโดยเร็ว) สำนักงานมี ภารกิจ ดังนี้

๑) ส่วนปฏิบัติการ

- จัดเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ งานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุและพื้นที่อพยพ

๒) ส่วนสนับสนุน

- ดูแลและบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว ตามภารกิจสำนักงานมี ครอบคลุม ๔ มิติ ได้แก่ การรักษาพยาบาล การควบคุมและป้องกันโรค การสร้างเสริมสุขภาพ การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ การสุขภาพจิต สิ่งแวดล้อมและการสุขภาพอาหาร

๕. การจัดตั้งองค์กรปฏิบัติ

๕.๑ องค์กรปฏิบัติที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข (ภาวะปกติ)

๕.๑.๑ องค์กรปฏิบัติที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขของกรุงเทพมหานคร (ภาวะปกติ) ประกอบด้วย

๑) กรณีการจัดการสาธารณสุขระดับ ๑ ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข สำนักงานเขต มีผู้อำนวยการเขต เป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขในเขตของตน โดยให้ส่วนราชการและหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร รวมทั้งภาคเอกชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ ร่วมปฏิบัติงานในกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขสำนักงานเขต และทำหน้าที่เป็นหน่วยช่วยเหลือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครในการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข โดยมีผู้แทนศูนย์บริการสาธารณสุขในพื้นที่ ร่วมเป็นคณะกรรมการ

๒) กรณีการจัดการสาธารณสุขระดับ ๒ ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข กรุงเทพมหานคร (กอปท.กทม.) ทำหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขในเขตกรุงเทพมหานคร การจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร หรือแผนเผชิญเหตุ ตามประเภทความเสี่ยงภัย รวมทั้งดำเนินการสนับสนุนการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข และเป็นหน่วยเผชิญเหตุ เมื่อเกิด

สาธารณสุขในพื้นที่รับผิดชอบ มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในฐานะผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครเป็นผู้รับผิดชอบ โดยมีผู้อำนวยการสำนักอนามัยร่วมเป็นคณะกรรมการ

๕.๑.๒ องค์การปฏิบัติที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของสำนักอนามัย (ภาวะปกติ)

ในภาวะปกติ สำนักอนามัยได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักอนามัย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยคณะทำงานมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. กำหนดแนวทางและจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากภัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสำนักอนามัย ทั้งสิ้น ๘ ภัย ให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนี้

- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากอุทกภัยและดินโคลนถล่ม
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากอัคคีภัย
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยด้านความมั่นคง
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากโรคระบาดในมนุษย์
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากสัตว์และสัตว์น้ำ
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากไฟฟ้าและหมอกควัน
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม

๒. สำรวจ และปรับปรุงฐานข้อมูลทรัพยากรต่างๆ

๓. จัดทำแผนเผชิญเหตุ (Incident Action Plan) และจัดให้มีการฝึกซ้อมแผนบนโต๊ะ (Table Top Exercise) หรือการฝึกซ้อมแผนแบบปฏิบัติการจริง (Field Training Exercise)

๔. อำนาจการ เร่งรัด กำกับดูแลการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ

๕. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้อำนวยการสำนักอนามัย มอบหมาย

๕.๒ องค์การปฏิบัติในการจัดการในภาวะฉุกเฉิน ประกอบด้วย

๕.๒.๑ องค์การปฏิบัติในการจัดการในภาวะฉุกเฉินของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

๑) กรณีการจัดการสาธารณสุขระดับ ๑ ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานเขต จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักงานเขต เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณภัยขึ้น โดยมีผู้อำนวยการเขตเป็นผู้ควบคุม สั่งการ เพื่อทำหน้าที่ในการจัดการสาธารณสุขที่เกิดขึ้น จนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่สถานการณ์ปกติ พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในการจัดการสาธารณสุขที่เกิดขึ้น รวมทั้งอำนาจการ และประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็วและทั่วถึง โดยมีศูนย์บริการสาธารณสุขในพื้นที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ และงานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุ

๒) กรณีการจัดการสาธารณสุขระดับ ๒ ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์กรุงเทพมหานคร เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการสาธารณสุขในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จนกว่าสถานการณ์จะเข้าสู่สภาวะปกติ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลัง เพื่อบริหารจัดการสาธารณสุข ประสานการเผชิญเหตุระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งฝ่ายพลเรือน

และฝ่ายทหาร ตลอดจนองค์การสาธารณกุศล มีผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ควบคุม สั่งการและบัญชาการ เหตุการณ์ โดยสำนักอนามัย มีภารกิจ ดังนี้

(๑) ส่วนปฏิบัติการ

- จัดเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรค การฟื้นฟู สุขภาพกายและใจ งานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุและพื้นที่อพยพ

(๒) ส่วนสนับสนุน

- ดูแลและบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว ตามภารกิจสำนักอนามัย ครอบคลุม ๔ มิติ ได้แก่ การรักษาพยาบาล การควบคุมและป้องกันโรค การสร้างเสริมสุขภาพ การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ การสุขภาพ สิ่งแวดล้อมและการสุขภาพอาหาร

๕.๒.๒ องค์การปฏิบัติในการจัดการในภาวะฉุกเฉินของสำนักอนามัย ประกอบด้วย

ในภาวะฉุกเฉิน สำนักอนามัยได้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย ตั้งอยู่ ณ สำนักงานเลขานุการ สำนักอนามัย ชั้น ๗ อาคารสำนักการโยธา กรุงเทพมหานคร ๒ ดินแดง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสำนักอนามัย เป็นผู้อำนวยการศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย รองผู้อำนวยการสำนัก อนามัย (ที่ได้รับมอบหมาย) เป็นรองผู้อำนวยการศูนย์ฯ โดยมีผู้แทนสำนักงาน กอง และศูนย์บริการสาธารณสุข ที่เห็นสมควรเป็นกรรมการ

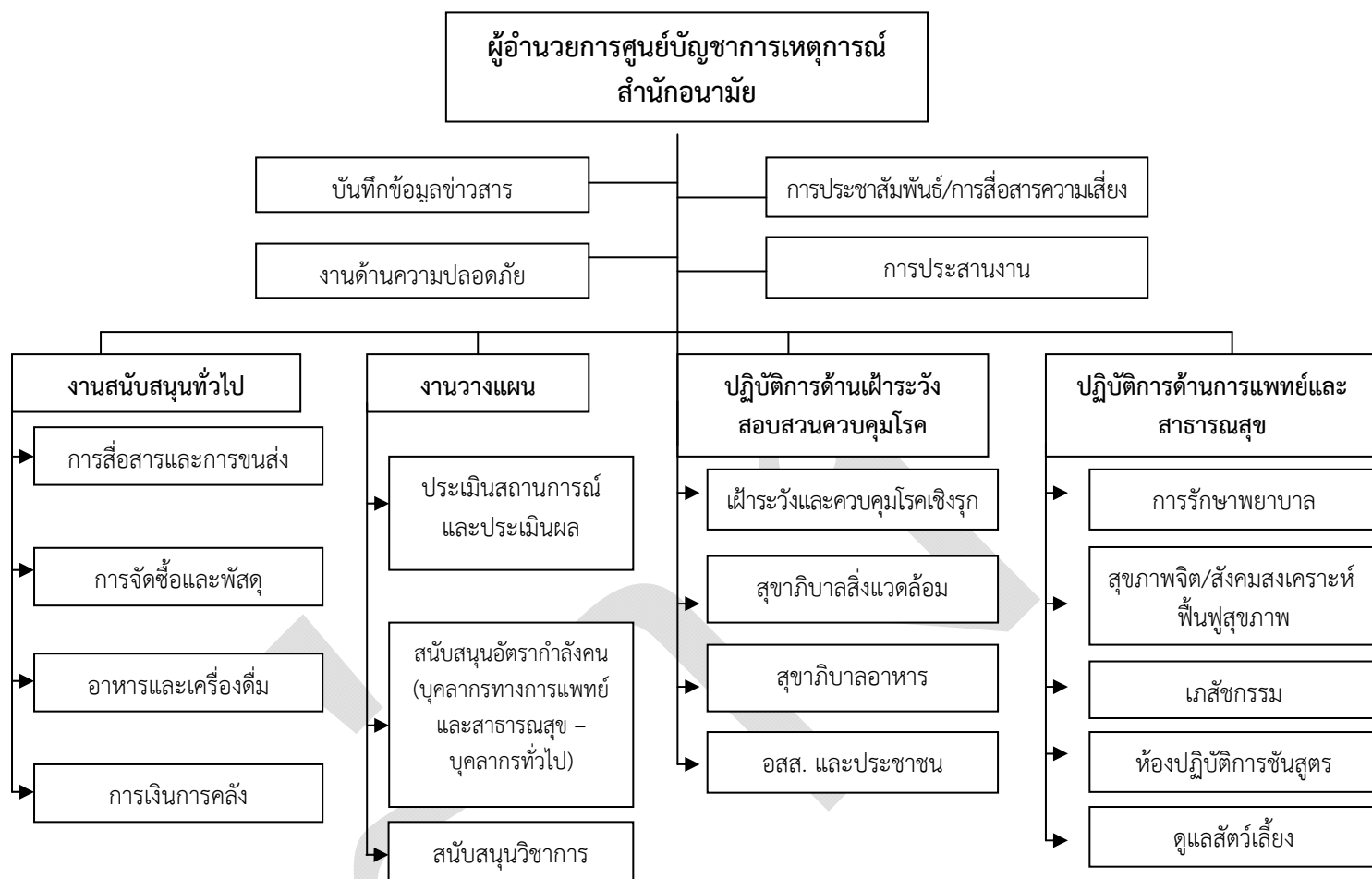
๕.๓ การเผชิญเหตุและการบัญชาการเหตุการณ์ (Single Command)

กรณีเกิดสาธารณภัยความรุนแรง ระดับ ๒ (สาธารณภัยขนาดกลาง)

สาธารณภัยขนาดกลาง : เกิดขีดความสามารถของกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์และบริหารจัดการระงับภัยได้โดยลำพัง ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) เข้าควบคุมสถานการณ์/บัญชาการเหตุการณ์

โครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย

๖. แนวทางการดำเนินงาน

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและปฏิบัติงานร่วมกันแบบบูรณาการระหว่างส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระยะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัย มีแนวทางดังนี้

กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ข้อมูลที่ต้องจัดทำ	หมายเหตุ
๑. ก่อนเกิดเหตุ			
๑.๑ การป้องกันและลดผลกระทบ (แนวทางการป้องกันควบคุมโรค)			
สำนักงานสัตวแพทย์สาธารณสุข สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ประสานงานร่วมกับเครือข่ายเฝ้าระวังโรคสัตว์สู่คน ได้แก่ สถาบันป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง (สปคม.) สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานปศุสัตว์กรุงเทพมหานคร สถานเสาวภาสภากาชาดไทย สถาบันสุขภาพสัตว์แห่งชาติ กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และฝ่ายสิ่งแวดล้อมและสุขาภิบาลเขต ๕๐ เขต ของกรุงเทพมหานคร เครือข่ายมหาวิทยาลัยสุขภาพหนึ่งเดียว และองค์การช่วยเหลือระหว่างประเทศ อาทิ องค์การความร่วมมือไทย-สหรัฐ ด้านสาธารณสุข, องค์การ US Agency of International Development, องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) ร่วมดำเนินการเพื่อปรับระบบการบริหารจัดการภัยจากโรคระบาดสัตว์และสัตว์น้ำ ให้มีขีดความสามารถในการเตรียมการเผชิญภัยไว้ล่วงหน้า เพื่อลดความรุนแรงและลดความสูญเสียที่มีต่อ			

ประชาชน ได้แก่			
๑) เพื่อประเมินความเสี่ยงของสถานการณ์การระบาดของโรคไข้หวัดนกในพื้นที่กรุงเทพมหานคร	สสธ. และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง		
๒) สร้างระบบเฝ้าระวังโรคระบาดสัตว์ที่เข้มแข็งในพื้นที่เสี่ยงต่างๆ ในเขตกรุงเทพฯ และตอบโต้ภาวะฉุกเฉินต่อการระบาดของโรคจากสัตว์สู่คน ทั้งในสัตว์ คน สิ่งแวดล้อม	สสธ. และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง		
๓) สร้างเครือข่ายภาคประชาชน ชุมชนต่างๆ เพื่อตรวจจับสัตว์ป่วยหรือตายผิดปกติ เพื่อที่จะแจ้งให้ศูนย์เฝ้าระวังโรคทราบถึงปัญหาและสามารถดำเนินการสอบสวนโรคได้อย่างรวดเร็วภายใน ๒๔ ชั่วโมง	สสธ. และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง		
๑.๒ การเตรียมความพร้อม			
๒. ขณะเกิดภัย (ภาวะฉุกเฉิน)			
๒.๑ การแก้ไขสถานการณ์			
๑) ตรวจสอบสถานการณ์การระบาดเพื่อความชัดเจนและยืนยันการระบาดของโรคแจ้งให้ทุกหน่วยงานในเครือข่ายเฝ้าระวังโรคทราบสถานการณ์และเตรียมความพร้อมเพื่อลงปฏิบัติงานร่วมกัน ส่งสรุปสถานการณ์การระบาดของโรคในสัตว์จากการสำรวจเบื้องต้นในพื้นที่ประสบภัย และประเมินความเสี่ยง ความเสียหายจากสถานการณ์การระบาด รายงานผู้บังคับบัญชา	สสธ. และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง		
๒) ประสานเครือข่ายสุขภาพหนึ่งเดียวดำเนินการสอบสวนโรคในพื้นที่ที่เกิดโรคระบาดสัตว์ภายใน ๒๔ ชม. จัดทำรายงานสอบสวนโรคเบื้องต้น และรายงานการสอบสวนโรคฉบับสมบูรณ์เพื่อค้นหาสาเหตุการระบาด และนำเสนอมาตรการควบคุมโรคที่เหมาะสม	สสธ. และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง		
๓) ประสานเครือข่ายเฝ้าระวังโรคและฝ่ายสุขภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เกิดโรคดำเนินการควบคุมและกำจัดสัตว์ที่พาหะของโรค ทำลายเชื้อในสิ่งแวดล้อมด้วยวิธีที่ถูกต้องและเหมาะสม	สสธ. และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง		

๔) ประสานเครือข่ายเพื่อดำเนินการเฝ้าระวังโรค กักกันโรค และควบคุมการเคลื่อนย้ายระหว่างเขตกับจังหวัดข้างเคียง			
๕) ประสานแจ้งมาตรการควบคุมโรคให้กับสำนักงานเขตพื้นที่เพื่อจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการควบคุมป้องกันโรคระบาดจากสัตว์สู่คนในระดับเขตเพื่อดำเนินการควบคุมโรคระบาดจากสัตว์ในพื้นที่เขตของกรุงเทพมหานครที่มีความเสี่ยงต่อการระบาด	สสธ. และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง		
๖) ตั้งศูนย์ประสานงานเครือข่ายและจัดทำรายงานสรุปสถานการณ์รายวัน รายสัปดาห์ และจัดประชุมคณะกรรมการบริหารเพื่อกำหนดมาตรการควบคุมป้องกันโรคชดเชย เยียวยาผู้ประสบภัย	สสธ. และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง		
๒.๒ การช่วยเหลือผู้ประสบภัย			
๓. หลังเกิดภัย			
สำนักงานมัย ประสานสำนักงานเขตและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานการช่วยเหลือผู้ประสบภัย ดังนี้			
๓.๑ การฟื้นฟูความเสียหายทางด้านกายภาพ			
๑) การพ่นยาฆ่าเชื้อให้กับพื้นที่ประสบภัยโรคระบาดและพักการเลี้ยงสัตว์เป็นเวลาอย่างน้อย ๓ เดือนเพื่อทำลายเชื้อโรคในพื้นที่หลังมีการระบาด	สสธ. และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง		
๒) ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ที่เหมาะสม ภูมิวิธีการปรับปรุงสถานที่เลี้ยงให้มีความปลอดภัยทางชีวภาพสูง เพื่อลดความเสี่ยงจากการเกิดโรคระบาดสัตว์	สสธ. และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง		
๓.๒ การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัย			
๑) จัดเจ้าหน้าที่สัตวแพทย์ให้คำปรึกษาและเวชภัณฑ์ อาหารสัตว์เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยและมีหน่วยเคลื่อนที่ไปดูแลปัญหาสุขภาพสัตว์ในพื้นที่เสี่ยง	สสธ. และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง		
๒) จัดตั้งหน่วยแพทย์เคลื่อนที่และนักจิตวิทยาเพื่อดูแลสุขภาพกายและเยียวยาสุขภาพจิตใจของผู้เลี้ยงสัตว์ที่ประสบภัย	สสธ. และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง		

๗. แนวทางปฏิบัติ เมื่อเกิดอุทกภัยที่รุนแรงประชาชนได้รับผลกระทบจำนวนมากและเป็นบริเวณกว้าง

๗.๑ แนวทางปฏิบัติของกรุงเทพมหานคร

เมื่อเกิดภัยจากอุทกภัยให้ดำเนินการรับมือกับสถานการณ์ ดังนี้

๑) ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักงานเขต (กรณีสาธารณภัยขนาดเล็ก ความรุนแรงระดับ ๑) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการสั่งการ ควบคุม กำกับ ดูแล และประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์อุทกภัยในระดับ พื้นที่ และช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ พร้อมทั้งให้ประชาสัมพันธ์วิธีการเตรียมความพร้อม ของประชาชน เพื่อรับมือกับอุทกภัย

๒) ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร จัดตั้งศูนย์บัญชาการ เหตุการณ์กรุงเทพมหานครขึ้น พร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบประจำศูนย์ และดำเนินการตามแนวทางการ ปฏิบัติของศูนย์ฯ โดยกำหนดให้ใช้ห้อง CCTV เดิม ตึกดำ ชั้น ๒ เป็นห้องปฏิบัติการ (War room) ในการ บัญชาการในยามฉุกเฉิน หรือจัดตั้งศูนย์ฯ บริเวณด้านหน้าอาคารศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร กรณี ศาลาว่าการ กรุงเทพมหานคร ไม่สามารถใช้งานได้ แต่ให้คำนึงถึงความปลอดภัยด้วย ดังโครงสร้างศูนย์บัญชาการฯ

๗.๒ แนวทางปฏิบัติของสำนักอนามัย กรณีเกิดสาธารณภัยความรุนแรง ระดับ ๒

ผู้อำนวยการสำนักอนามัย สั่งการให้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
๑.	ผู้อำนวยการศูนย์ บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย	- ผอ.สนอ. - รองผอ.สนอ.	๑. สั่งการให้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย ๒. บัญชาการเหตุการณ์ ๓. ควบคุม กำกับ ดูแล ให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไขเหตุการณ์ ให้ เป็นไปตามแผนเผชิญเหตุของสำนักอนามัย ๔. รายงานสถานการณ์ต่อผู้บังคับบัญชาลำดับถัดไป ๕. กรณีสถานการณ์เข้าสู่ภาวะปกติ สั่งการให้ปิดศูนย์บัญชาการ เหตุการณ์สำนักอนามัย
๒.	ส่วนอำนวยการและ วางแผน - ประเมินสถานการณ์ และประเมินผล - สนับสนุนอัตรา กำลังคน - สนับสนุนวิชาการ	- ผอ.สนง. ผอ.กอง เลขานุการ สนอ. - ผช.ผอ.สนอ. ๑-๖ - กลุ่มแผน ยุทธศาสตร์ฯ	๑. จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์และจัดทำคำสั่งการปฏิบัติงานเพื่อ รองรับสถานการณ์ตลอด ๒๔ ชั่วโมง และจัดตารางการออก ปฏิบัติงานของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องพร้อมหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยมีการกำหนดนโยบายเรื่องความปลอดภัยของบุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน ๒. รวบรวมข้อมูลข่าวสาร วิเคราะห์ประเมินสถานการณ์ครอบคลุม ทั้ง ๔ มิติ ๓. จัดทำแผนเผชิญเหตุเพื่อตอบโต้สถานการณ์ ๔. ประสาน รวบรวมข้อมูลจากฝ่ายต่าง ๆ เพื่อประเมินผล และให้ การช่วยเหลือเพิ่มเติม ๕. รายงานข้อมูลต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์
๓	บันทึกข้อมูลข่าวสาร	- สก.สนอ.	๑. รับแจ้งเหตุ รวบรวมข้อมูลข่าวสาร ๒. จัดเตรียมข้อมูลของเหตุการณ์ ๓. บันทึกข้อสั่งการ และการปฏิบัติของฝ่ายต่างๆ ๔. รายงานเหตุการณ์ต่อผู้บังคับบัญชา

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
๔	การประชาสัมพันธ์/ การสื่อสารความเสี่ยง	- สพร. - สก.สนอ.	๑. รวบรวมข้อมูลข่าวสารจากฝ่ายต่าง ๆ ที่ลงพื้นที่ปฏิบัติในเหตุการณ์ ๒. จัดทำข่าวประชาสัมพันธ์เตือนประชาชนเฝ้าระวังอันตราย โดย ประสานกองประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ข่าวแก่อีเมลมวลชน ๓. เผยแพร่ข่าวเตือนประชาชนเฝ้าระวังอันตรายและการป้องกัน ตนเองจากภัย ลง website สนอ. กองประชาสัมพันธ์ Facebook ๔. รายงานสถานการณ์การเกิดเหตุแก่ผู้บังคับบัญชาอย่าง ต่อเนื่อง ๕. ติดตามสถานการณ์การเกิดเหตุทุกระยะ เพื่อประเมินความรุนแรง ของภัย และรายงานผู้บริหารจะได้แถลงข่าวแจ้งเตือนประชาชน และ ไม่ให้เกิดความตระหนกจากข่าวหรือสื่ออื่นที่ให้ข้อมูลคลาดเคลื่อน ๖. เมื่อสถานการณ์คลี่คลายแจ้งผู้บังคับบัญชา และฝ่ายต่าง ๆ ให้ รับทราบข้อมูลข่าวสาร
๕.	งานด้านความ ปลอดภัย	- สก.สนอ.	๑. ประเมินสถานการณ์ ๒. กำหนดนโยบายเรื่องความปลอดภัยของบุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน อุปกรณ์ป้องกันตนเองที่จำเป็น ๓. รายงานข้อมูลต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์
๖.	การประสานงาน	- สพร. - สก.สนอ. - ศบส.	๑. วิเคราะห์และประเมินสาธารณภัย ๒. ประสานส่วนอำนวยการและวางแผน ๓. ประสานการปฏิบัติร่วมกับฝ่ายต่างๆ ตามโครงสร้างศูนย์ บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย ๔. ประสานหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเขต สำนัก การแพทย์ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักพัฒนาสังคม เป็นต้น ตามความเหมาะสม
๗	งานสนับสนุนทั่วไป - การสื่อสารและ การขนส่ง	- สก.สนอ.	๑. ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศึกษาเส้นทาง/ช่องทางในการเข้าไป ยังพื้นที่ การขนส่งผู้ประสบ ผู้ป่วย ผู้สูงอายุ เด็ก สตรี และสัตว์เลี้ยง รวมทั้งเส้นทางการจราจร ๒. จัดเตรียมยานพาหนะให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ๓. ประสานการปฏิบัติร่วมกับศูนย์สื่อสาร (ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ กรุงเทพมหานคร) เพื่อใช้งานระบบการสื่อสารในภาวะฉุกเฉิน ได้แก่ คลื่นวิทยุสื่อสารในภาวะฉุกเฉินระบบ VHF ผ่านข่ายอัมรินทร์ ความถี่ หลัก ๑๕๕.๘๐๐ MHz
	- การจัดการซื้อและ พัสดุ	- สก.สนอ.	จัดซื้อพัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ที่จำเป็นตามการร้องขอเพื่อ สนับสนุนหน่วยปฏิบัติ
	- อาหารและเครื่องดื่ม	- สก.สนอ.	จัดซื้ออาหารและเครื่องดื่มสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
	- การเงินการคลัง	- สก.สนอ.	จัดหางบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ เวชภัณฑ์ อาหารเครื่องดื่ม ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และค่าปฏิบัติงานล่วงเวลาราชการให้แก่เจ้าหน้าที่ ที่ลงปฏิบัติงานในพื้นที่
๘	ปฏิบัติการด้านเฝ้า ระวัง สอบสวนโรค - เฝ้าระวังและ	- ศบส. - กคร.	๑. เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และทีมงานให้พร้อมต่อการดำเนินงาน ๒. กำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวังและสอบสวนโรค

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
	ควบคุมโรคเชิงรุก	- สสธ.	๓. เก็บวัสดุส่งตรวจ ๔. ติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง ๕. รายงานสถานการณ์ต่อผู้บัญชาเหตุการณ์
	- สุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม	- สสว. - สนข.	๑. จัดเตรียมถุงขยะ ที่เตรียมทิ้งขยะ ๒. ประสานจัดเตรียมห้องน้ำ/รถสุขาเคลื่อนที่ ๓. หากพบผู้เสียชีวิตประสานหน่วยชันสูตรเพื่อตรวจวิเคราะห์ เผ่าระวังการติดเชื้อ
	- สุขาภิบาลอาหาร	- กสอ. - สนข.	๑. ดูแลผู้ประสบภัยในศูนย์พักพิง ๒. ดูแลเผ่าระวังความสะอาดของอาหาร เครื่องดื่ม ๓. ตรวจสอบคุณภาพอาหารและน้ำ อาหารบริโภคอื่น ๆ ๔. จัดหาอุปกรณ์/เครื่องใช้จำเป็นส่วนตัว ๕. ภาชนะอุปกรณ์ในการใช้สำหรับใส่อาหารบริโภค เช่น ชาม ช้อน แก้ว เป็นต้น ๖. รถสุขาภิบาลอาหารเคลื่อนที่ส่งตรวจสอบสิ่งปนเปื้อนอาหาร หาก พบผู้เป็นที่มีอาการ อูจจาระร่วง อาเจียน อาหารเป็นพิษ เป็นต้น
	- อสส. และประชาชน	- กสม. - ศบส.	ประสานการปฏิบัติร่วมกับ อสส. เข้าร่วมช่วยเหลือผู้ประสบภัย
๙	ปฏิบัติการด้านการแพทย์และ สาธารณสุข - การรักษาพยาบาล	- ศบส. - กพส. - กสม.	๑. จัดทีมปฏิบัติงานในพื้นที่ (ทีมรุก) จัดรถ Ambulance ประจำตาม ที่ตั้งหน่วยให้บริการ พร้อมอุปกรณ์ช่วยชีวิต อุปกรณ์ปฐมพยาบาล และ มีการจัดเวรปฏิบัติงานตลอด ๒๔ ชั่วโมง ๒. จัดทีมสนับสนุน (ทีมรับ) ปฏิบัติงานประจำอยู่ที่ ศบส. บริเวณ ใกล้เคียง
	- สุขภาพจิต/สังคม สงเคราะห์ฟื้นฟู สุขภาพ	- ศบส. - กสม. - สพร.	๑. จัดทีมนักสังคมสงเคราะห์/นักจิตวิทยา ร่วมกับทีมปฏิบัติการ ด้านการแพทย์และสาธารณสุข - ดูแลด้านสุขภาพจิต เช่น คัดกรอง/ประเมินความเครียด ให้ คำปรึกษา/เสริมพลัง แก่ผู้ประสบภัยและเจ้าหน้าที่ ตามปัญหาที่พบ - จัดรณรงค์เครียด ให้บริการประชาชน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน หลังเกิดเหตุ ๑. คัดกรอง/ประเมิน ด้านสังคมและจิตใจแก่ผู้ประสบภัย และ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ๒. ให้คำปรึกษา /เสริมพลัง แก่ผู้ประสบภัยและเจ้าหน้าที่ ตามปัญหา ที่พบ
	- เภสัชกร	- กกก. - ศบส.	๑. สำรอง จัดเตรียม สำรอง ยาและเวชภัณฑ์ต่างๆ ให้พร้อมสนับสนุน การปฏิบัติ เมื่อได้รับการประสานและร้องขอ ๒. กระจายยาและเวชภัณฑ์ไปยังหน่วยบริการที่กำหนด ๓. ให้คำปรึกษาด้านยา
	- ห้องปฏิบัติการ ชันสูตร	- สขส.	๑. เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และทีมงานให้พร้อมปฏิบัติงาน ๒. กำหนดแนวทางในการเก็บวัสดุส่งตรวจแจ้งแก่ทีมปฏิบัติการ ๓. เตรียมยานพาหนะและพนักงานขับรถให้พร้อมในการขนส่ง
	- ดูแลสัตว์เลี้ยง	- สสธ.	๑. ดูแลสภาพทั่วไปของสัตว์เลี้ยง ให้การดูแล ประเมิน รักษา โดย

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
			สัตวแพทย์ ๒. จัดเตรียมกรงขังสัตว์ อาหารสำหรับสัตว์เลี้ยงให้เพียงพอ ๓. อพยพขนย้ายสัตว์ไปในสถานที่ที่กำหนด

ร่าง

๖. แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย สำนักอนามัย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐

- อ้างอิง ๑. พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐
๒. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘
๓. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ.๒๕๕๘

๑. สถานการณ์ทั่วไป

ปัจจุบันประเทศไทยมีการนำวิทยาการและเทคโนโลยีรวมทั้งสารเคมีและวัตถุอันตรายมาใช้ในการด้านต่างๆ ทั้งในภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม การศึกษาวิจัย และอื่นๆ เป็นจำนวนมากอย่างแพร่หลาย ซึ่งผลของการนำมาใช้โดยขาดความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนขาดความระมัดระวังในเรื่องความปลอดภัย ไม่ว่าจะเป็นการผลิต การเก็บรักษา การบรรจุ และการขนส่ง อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุและสร้างความเสียหาย ต่อชีวิตและทรัพย์สิน ตลอดจนสิ่งแวดล้อมได้

กรุงเทพมหานคร เป็นมหานครที่เป็นศูนย์รวมของความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม จากสถิติการเกิดสาธารณภัยในกรุงเทพมหานคร พบว่า ภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตรายเป็นสาธารณภัยที่เกิดขึ้นมากเป็นอันดับสี่ โดยมีสถิติการเกิดในรอบ ๕ ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๗ รวมจำนวน ๓๑๐ ครั้ง ส่งผลกระทบต่อประชาชนและสภาพแวดล้อมในวงกว้าง

สำนักอนามัย ในฐานะหน่วยงานหลักในการดำเนินงานด้านสาธารณสุขได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยง อันเนื่องมาจากภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย จึงได้จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตรายขึ้น เพื่อให้ส่วนราชการภายในสำนักอนามัยใช้เป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเตรียมพร้อมด้านทรัพยากร ระบบการปฏิบัติ ทั้งหน่วยปฏิบัติการหลักและหน่วยสนับสนุน ให้สามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากสารเคมีและวัตถุอันตรายได้อย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์และมีประสิทธิภาพ

๒.๒ เพื่อกำหนดกรอบการปฏิบัติงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตรายได้อย่างเป็นระบบและบูรณาการ

๒.๓ เพื่อป้องกันและบรรเทาผลกระทบต่อนชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่อาจเกิดจากสารเคมีและวัตถุอันตราย

๓. นิยามศัพท์

๓.๑ ภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย หมายถึง ภัยที่เกิดจากสารเคมีและวัตถุอันตรายรั่วไหล เพลิงไหม้ และการระเบิด ซึ่งเกี่ยวข้องกับสถานที่ที่มีการเก็บ การใช้ การบรรจุ และการขนส่ง ทั้งที่เคลื่อนที่ได้และไม่ได้

๓.๒ สารเคมีและวัตถุอันตราย หมายถึง สิ่งที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑) วัตถุที่ระเบิดได้ หมายถึง เป็นสารที่เกิดการระเบิดได้ เมื่อได้รับความร้อนเปลวไฟ ถูกกระแทก หรือจุดระเบิด เช่น กระสุนปืน ดินระเบิด ดินปืน ตัวจุดระเบิดพลู แก๊ป ประทัด ดอกไม้ไฟ เป็นต้น

๒) ก๊าซ หมายถึง ก๊าซที่สามารถติดไฟได้ง่ายเมื่อได้รับความร้อน หรือ เปลวไฟ เช่น ก๊าซหุงต้ม ก๊าซไฮโดรเจน ก๊าซบิวเทน เป็นต้น หรือก๊าซที่เมื่อสูดดมกลืนหรือสัมผัสผิวหนังแล้ว ทำให้เกิดอันตรายต่อ สุขภาพและอาจเสียชีวิตได้ เช่น ก๊าซคลอรีน ก๊าซแอมโมเนีย เป็นต้น หรือ ก๊าซที่ถูกอัดไว้ในถังด้วยความดันสูง เมื่อถูกกระแทกอย่างแรงอาจเกิดระเบิดได้ เช่น ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ก๊าซออกซิเจน เป็นต้น

๓) ของเหลวไวไฟ หมายถึง ของเหลวที่สามารถติดไฟได้ง่ายเมื่อได้รับความร้อนหรือ เปลวไฟ เช่น บิวเทน เมทิลแอลกอฮอล์ เอทิลแอลกอฮอล์ น้ำมัน เป็นต้น

๔) ของแข็งไวไฟ หมายถึง สารที่ลุกไหม้ได้ง่ายเมื่อได้รับความร้อนหรือ เปลวไฟ เช่น ไม้ขีดไฟ กำมะถัน ฟอสฟอรัส ลิเทียม เป็นต้น หรือสารที่เมื่อถูกน้ำหรือความชื้นจะทำให้เกิดก๊าซไวไฟซึ่งลุกไหม้ได้ เช่น แคลเซียมคาร์ไบด์ โซเดียม เป็นต้น

๕) สารออกซิไดซ์และสารเปอร์ออกไซด์อินทรีย์ หมายถึง สารที่ตัวเองไม่เกิดการลุกไหม้ แต่ช่วยให้ สารอื่นลุกไหม้ได้โดยสลายตัวให้ก๊าซออกซิเจนออกมา เช่น ปุ๋ยแอมโมเนียม ไนเตรท ด่างทับทิม เป็นต้น หรือ สารที่สลายตัวแล้วให้ก๊าซออกซิเจน ซึ่งจะช่วยให้ตัวเองและสารอื่นเกิดการลุกไหม้ เช่น อะเซทิลเปอร์ออกไซด์ เป็นต้น

๖) สารมีพิษ หมายถึง สารที่เมื่อกิน สัมผัสกับผิวหนัง หรือสูดดม หายใจรับสารนี้แล้ว เป็นอันตราย ต่อร่างกายและอาจทำให้เสียชีวิตได้ เช่น พรอท ตะกั่ว แคดเมียม ยาฆ่าแมลง หรือสารที่ปนเปื้อนกับอาหาร แล้วกินเข้าไปจะเป็นอันตราย เช่น สารละลายพลาสติก

๗) วัสดุกัมมันตรังสี หมายถึง ธาตุหรือสารประกอบใด ๆ ที่มีองค์ประกอบส่วนหนึ่ง มีโครงสร้างภายใน อะตอมไม่คงตัว และสลายตัวโดยการปลดปล่อยรังสีออกมา เช่น โคบอลต์ - ๖๐ เรเดียม - ๒๒๖ เป็นต้น

๘) สารกัดกร่อน หมายถึง สารที่มีคุณสมบัติในการทำลายเนื้อเยื่อของร่างกาย เช่น กรด ด่าง เป็นต้น

๙) สารหรือวัตถุอื่นที่อาจเป็นอันตรายได้ หมายถึง สารที่ไม่ได้จัดอยู่ในประเภทใดใน ๘ ประเภท ข้างต้น แต่สามารถก่อให้เกิดอันตรายได้ เช่น สารคลอโรฟลูออโรคาร์บอน (CFC) เป็นต้น

๔. ระดับความรุนแรงและการจัดการสาธารณภัย

๔.๑ ระบบการบัญชาการเหตุการณ์

การปฏิบัติตามระบบการบัญชาการเหตุการณ์ โดยรวมอำนาจสั่งการแบบรวมศูนย์เรียกว่า “Single Command” เพื่อแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนและความล่าช้าในการปฏิบัติ โดยมีผู้บัญชาการเหตุการณ์ (Incident commander) ในแต่ละระดับตามความรุนแรงของสาธารณภัย เป็นผู้อำนวยการสูงสุดและมีองค์กร รับผิดชอบในการแก้ไขเหตุการณ์ ดังนี้

ระดับ	การจัดการสาธารณภัย	ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย	องค์กรรับผิดชอบ
๑	สาธารณภัยขนาดเล็ก	ผู้ช่วยอำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้อำนวยการเขต) เจ้าควบคุมสถานการณ์	กองอำนวยการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยสำนักงานเขต

๒	สาธารณสุขขนาดกลาง	ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) เข้าควบคุมสถานการณ์	กองอำนาจการป้องกันและบรรเทา สาธารณสุขกรุงเทพมหานคร
๓	สาธารณสุขขนาดใหญ่	ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณสุขแห่งชาติ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย) เข้าควบคุมสถานการณ์	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณสุขแห่งชาติ (บกปภ.ช.)
๔	สาธารณสุขขนาดร้ายแรง อย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรี หรือ รองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เข้าควบคุมสถานการณ์	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณสุขแห่งชาติ (บกปภ.ช.)

๔.๒ ระดับ/ลักษณะความรุนแรงและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

๔.๒.๑ เมื่อเกิดภัยระดับ ๑ (การบริหารจัดการสาธารณสุขที่มีความรุนแรง แต่กรุงเทพมหานครสามารถระดมสรรพกำลัง ทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกเพื่อระงับบรรเทาเหตุการณ์นั้นได้)

สำนักงานมีภารกิจหน้าที่ ดังนี้

- จัดเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ และงานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุ
- จัดเจ้าหน้าที่ตรวจพิสูจน์ทราบสารเคมี ประเมินความเสี่ยงผลกระทบต่อสุขภาพ และตรวจเฝ้าระวังสารเคมี พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการจัดการระงับเหตุรั่วไหลสารเคมีและวัตถุอันตรายแก่สำนักงานเขต สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข

๔.๒.๒ เมื่อเกิดภัยระดับ ๒ (การบริหารจัดการสาธารณสุขที่มีความรุนแรงอย่างยิ่ง ขยายวงกว้าง กรุงเทพมหานครต้องระดมสรรพกำลังทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกมากขึ้นเพื่อเข้าช่วยเหลือ ซึ่งบางหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร อาจต้องหยุดภารกิจประจำ เพื่อเข้าดำเนินการช่วยเหลือให้ภัยนั้นยุติโดยเร็ว) สำนักงานมีภารกิจ ดังนี้

๑) ส่วนปฏิบัติการ

- จัดเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ งานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุและพื้นที่อพยพ
- จัดเจ้าหน้าที่ตรวจพิสูจน์ทราบสารเคมี ประเมินความเสี่ยงผลกระทบต่อสุขภาพ และตรวจเฝ้าระวังสารเคมี พร้อมทั้งให้คำแนะนำในการจัดการระงับเหตุรั่วไหลสารเคมีและวัตถุอันตรายแก่สำนักงานเขต สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณสุข

๒) ส่วนสนับสนุน

- ดูแลและบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว ตามภารกิจสำนักงานมี ครอบคลุม ๔ มิติ ได้แก่ การรักษาพยาบาล การควบคุมและป้องกันโรค การสร้างเสริมสุขภาพ การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ การสุขภาพ สิ่งแวดล้อมและการสุขภาพอาหาร

๕. การจัดตั้งองค์กรปฏิบัติ

๕.๑ องค์การปฏิบัติที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ภาวะปกติ)

๕.๑.๑ องค์การปฏิบัติที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของกรุงเทพมหานคร (ภาวะปกติ) ประกอบด้วย

๑) กรณีการจัดการสาธารณภัยระดับ ๑ ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานเขต มีผู้อำนวยการเขต เป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตของตน โดยให้ส่วนราชการและหน่วยงานของ กรุงเทพมหานคร รวมทั้งภาคเอกชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ ร่วมปฏิบัติงานในกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต และทำหน้าที่เป็นหน่วยช่วยเหลือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยมีผู้แทนศูนย์บริการสาธารณสุขในพื้นที่ ร่วมเป็นคณะกรรมการ

๒) กรณีการจัดการสาธารณภัยระดับ ๒ ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร (กอบก.กทม.) ทำหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตกรุงเทพมหานคร การจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร หรือแผนเผชิญเหตุ ตามประเภทความเสี่ยงภัย รวมทั้งดำเนินการสนับสนุนการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และเป็นหน่วยเผชิญเหตุ เมื่อเกิดสาธารณภัยในพื้นที่รับผิดชอบ มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในฐานะผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครเป็นผู้รับผิดชอบ โดยมีผู้อำนวยการสำนักอนามัยร่วมเป็นคณะกรรมการ

๕.๑.๒ องค์การปฏิบัติที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของสำนักอนามัย (ภาวะปกติ)

ในภาวะปกติ สำนักอนามัยได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักอนามัย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยคณะทำงานมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. กำหนดแนวทางและจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากภัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสำนักอนามัย ทั้งสิ้น ๘ ภัย ให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนี้

- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากอุทกภัยและดินโคลนถล่ม
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากอัคคีภัย
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยด้านความมั่นคง
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากโรคระบาดในมนุษย์
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากสัตว์และสัตว์น้ำ
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากไฟฟ้าและหมอกควัน
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม

๒. สำรวจ และปรับปรุงฐานข้อมูลทรัพยากรต่างๆ

๓. จัดทำแผนเผชิญเหตุ (Incident Action Plan) และจัดให้มีการฝึกซ้อมแผนบนโต๊ะ (Table Top Exercise) หรือการฝึกซ้อมแผนแบบปฏิบัติการจริง (Field Training Exercise)

๔. อำนาจการ เร่งรัด กำกับดูแลการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ

๕. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้อำนวยการสำนักอนามัย มอบหมาย

๕.๒ องค์การปฏิบัติในการจัดการในภาวะฉุกเฉิน ประกอบด้วย

๕.๒.๑ องค์การปฏิบัติในการจัดการในภาวะฉุกเฉินของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

๑) กรณีการจัดการสาธารณสุขระดับ ๑ ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานเขต จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักงานเขต เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณสุขขึ้น โดยมีผู้อำนวยการเขตเป็นผู้ควบคุม สั่งการ เพื่อทำหน้าที่ในการจัดการสาธารณสุขที่เกิดขึ้น จนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่สถานการณ์ปกติ พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในการจัดการสาธารณสุขที่เกิดขึ้น รวมทั้งอำนวยการ และประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็วและทั่วถึง โดยมีศูนย์บริการสาธารณสุขในพื้นที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกัน และควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ และงานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุ

๒) กรณีการจัดการสาธารณสุขระดับ ๒ ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์กรุงเทพมหานคร เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการสาธารณสุขในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จนกว่าสถานการณ์จะเข้าสู่ภาวะปกติ พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลัง เพื่อบริหารจัดการสาธารณสุข ประสานการเผชิญเหตุระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งฝ่ายพลเรือน และฝ่ายทหาร ตลอดจนองค์การสาธารณกุศล มีผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ควบคุม สั่งการและบัญชาการเหตุการณ์ โดยสำนักอนามัย มีภารกิจ ดังนี้

(๑) ส่วนปฏิบัติการ

- จัดเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ งานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุและพื้นที่อพยพ

(๒) ส่วนสนับสนุน

- ดูแลและบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว ตามภารกิจสำนักอนามัย ครอบคลุม ๔ มิติ ได้แก่ การรักษาพยาบาล การควบคุมและป้องกันโรค การสร้างเสริมสุขภาพ การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ การสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมและการสุขาภิบาลอาหาร

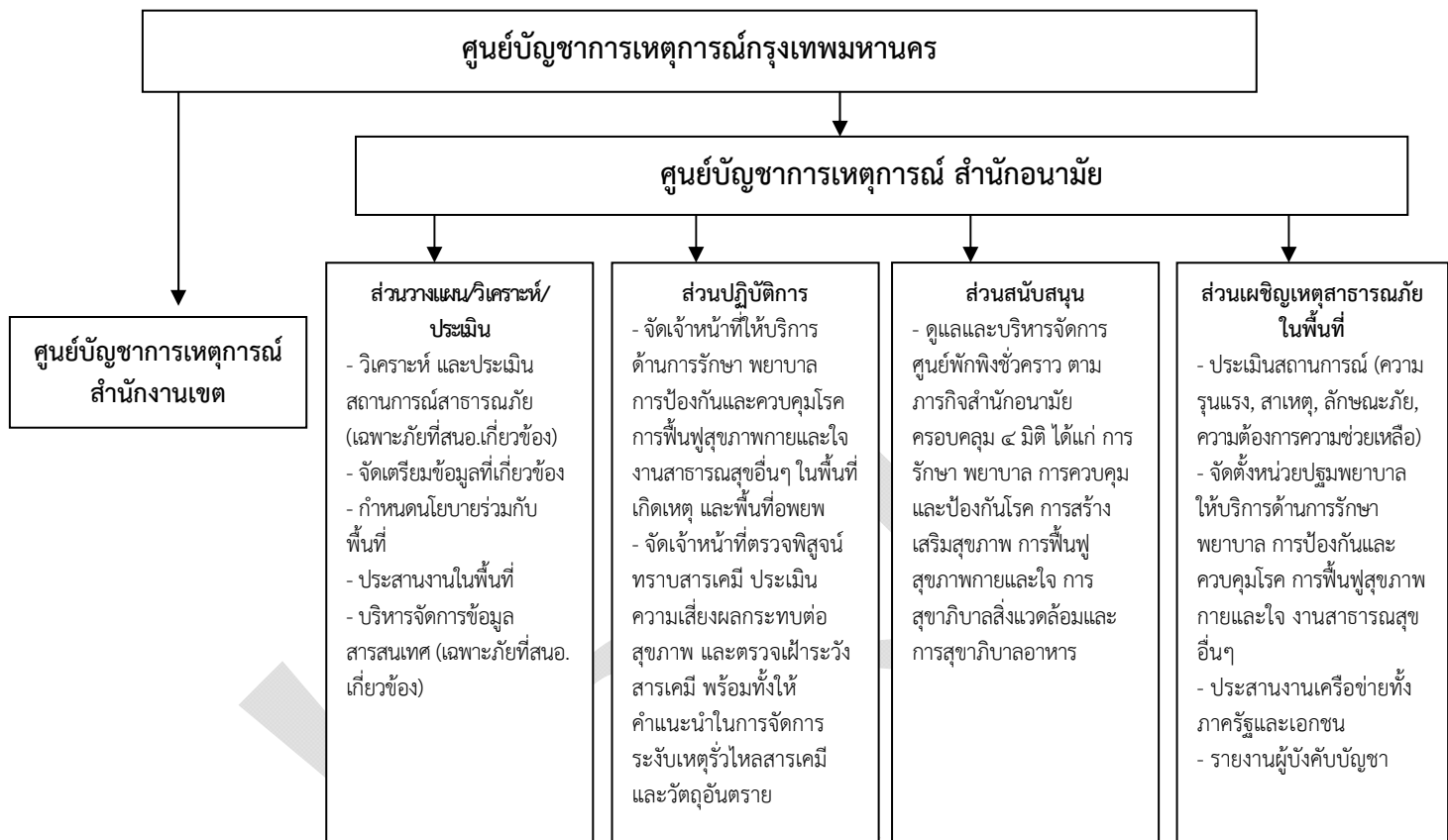
๕.๒.๒ องค์การปฏิบัติในการจัดการในภาวะฉุกเฉินของสำนักอนามัย ประกอบด้วย

ในภาวะฉุกเฉิน สำนักอนามัยได้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย ตั้งอยู่ ณ สำนักงานเลขานุการ สำนักอนามัย ชั้น ๗ อาคารสำนักการโยธา กรุงเทพมหานคร ๒ ดินแดง ประกอบด้วยผู้อำนวยการสำนักอนามัย เป็นผู้อำนวยการศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย รองผู้อำนวยการสำนักอนามัย (ที่ได้รับมอบหมาย) เป็นรองผู้อำนวยการศูนย์ฯ โดยมีผู้แทนสำนักงาน กอง และศูนย์บริการสาธารณสุข ที่เห็นสมควรเป็นกรรมการ

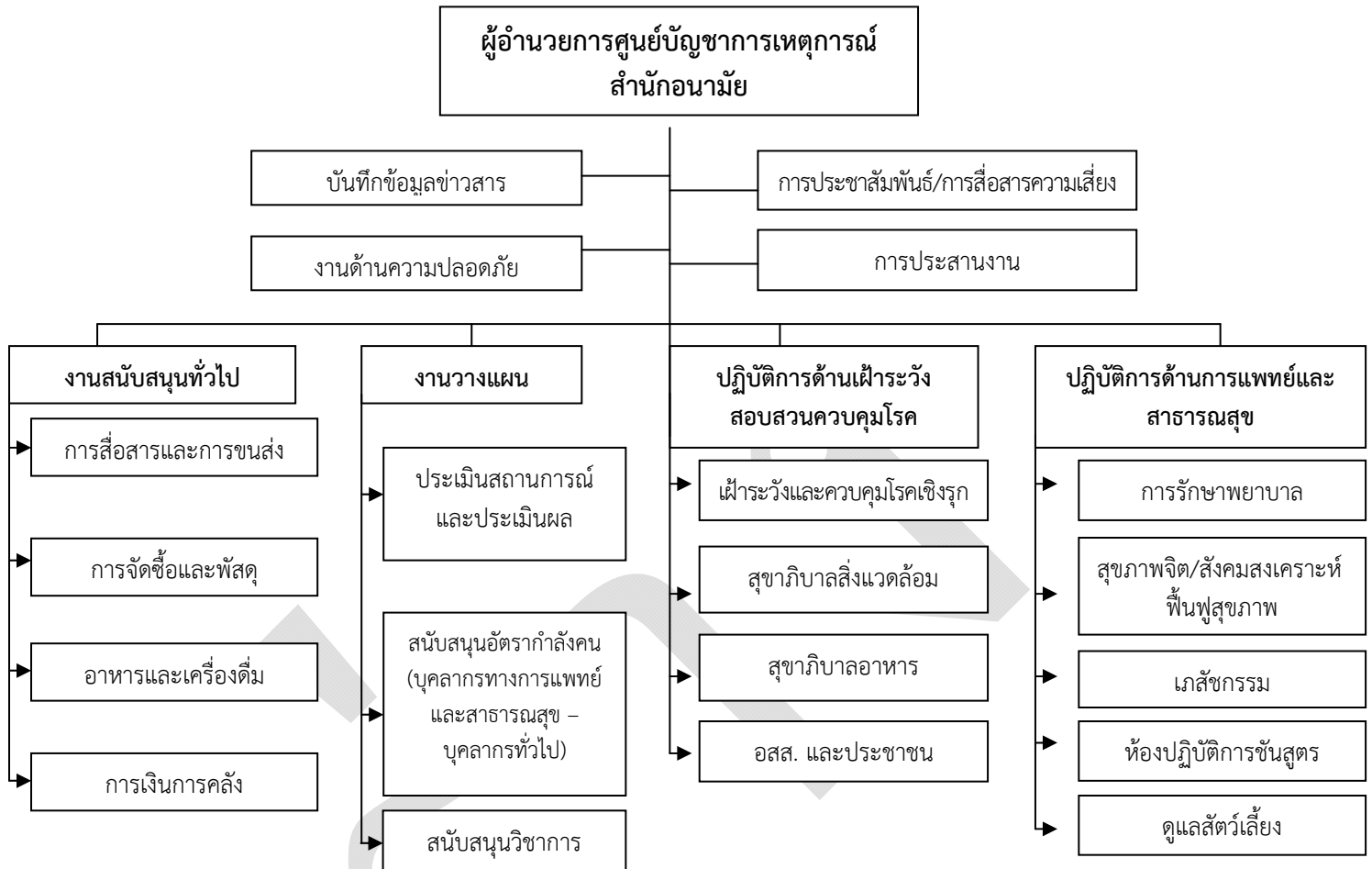
๕.๓ การเผชิญเหตุและการบัญชาการเหตุการณ์ (Single Command)

กรณีเกิดสาธารณสุขความรุนแรง ระดับ ๒ (สาธารณสุขขนาดกลาง)

สาธารณสุขขนาดกลาง : เกินขีดความสามารถของกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์และบริหารจัดการระงับภัยได้โดยลำพัง ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) เข้าควบคุมสถานการณ์/บัญชาการเหตุการณ์

โครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย

๖. แนวทางการดำเนินงาน

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและปฏิบัติงานร่วมกันแบบบูรณาการระหว่างส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระยะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัย มีแนวทางดังนี้

กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ข้อมูลที่ต้องจัดทำ	หมายเหตุ
๑. ก่อนเกิดเหตุ			
๑.๑ การป้องกันและลดผลกระทบ			
๑) ประเมินความเสี่ยงภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย โดยการประเมินภัยและความล่าช้าเพื่อประเมินโอกาสหรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย รวมทั้งศึกษาวิธีลดผลกระทบเพื่อนำไปกำหนดมาตรการที่เหมาะสมในการบริหารจัดการภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย	สสว. สนช. และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง		

๒) จัดทำแผนเผชิญเหตุ จัดให้มีการฝึกซ้อมแผนบนโต๊ะ และซ้อมแผนแบบปฏิบัติการจริง	สสว.		
๓) สำนักงานสุขภาพสากลสิ่งแวดล้อม ร่วมกับสำนักงานเขต ตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูลพื้นที่เสี่ยงภัยสารเคมีและ วัตถุอันตรายและจัดทำแผนที่พื้นที่เสี่ยงภัย รวมทั้งข้อมูลพื้นที่ปลอดภัยเพื่อรองรับการอพยพให้เป็นปัจจุบัน	สสว. สนข. และหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง		
๔) จัดทำฐานข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่อาสาสมัคร เครื่องจักร เครื่องมือ ยาและเวชภัณฑ์และอุปกรณ์การกู้ชีพกู้ภัยและจัดเตรียมเครื่องจักร เครื่องมือ ยานพาหนะ และวัสดุอุปกรณ์ ยาและเวชภัณฑ์ที่จำเป็นในการป้องกันภัย และอุปกรณ์ป้องกันอันตรายส่วนบุคคล เพื่อให้พร้อมเรียกใช้งานได้ทันทีเมื่อ เกิดภาวะฉุกเฉิน	ทุกส่วนราชการ		
๕) พัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศด้านสารเคมีและวัตถุอันตราย	สสว.		
๖) ศึกษาผลกระทบของการเกิดภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตรายครั้งที่ผ่านมา เพื่อให้ทราบข้อมูล ข้อเท็จจริง สำหรับนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสาธารณภัยของกรุงเทพมหานครให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น	สสว.		
๗) สำนักงานสุขภาพสากลสิ่งแวดล้อม ให้คำแนะนำ คำปรึกษาในการจัดการภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตรายแก่สำนักงานเขต ส่งเสริมความรู้ด้านการบริหารจัดการสารเคมีและวัตถุอันตรายแก่เจ้าหน้าที่สำนักงานเขต ผู้ประกอบการ	สสว.		
๘) สำนักงานสุขภาพสากลสิ่งแวดล้อม จัดทำบัญชีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านวัตถุอันตรายและสารเคมี หรือเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง	สสว.		
๑.๒ การเตรียมความพร้อม			

๒. ขณะเกิดภัย (ภาวะฉุกเฉิน)			
๑) เมื่อเกิดภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตรายให้ผู้ประสบเหตุหรือหน่วยงานที่ได้รับทราบเหตุแจ้งไปยังสำนักงานสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๓๕๔ ๔๒๒๖-๓๐	-		
๒) ทุกส่วนราชการในสำนักอนามัยที่เกี่ยวข้อง ส่งชุดเจ้าหน้าที่ออกปฏิบัติงานโดยทันทีตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเคมีและวัตถุอันตรายของกรุงเทพมหานคร	ทุกส่วนราชการในสำนักอนามัยที่เกี่ยวข้อง		
๓) ประชาสัมพันธ์แจ้งให้ประชาชนผู้อาศัยอยู่ในบริเวณสถานที่เกิดเหตุการณ์หรือบริเวณที่อาจได้รับผลกระทบข้างเคียงที่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรวมทั้งอพยพออกจากพื้นที่ในกรณีที่เกิดจำเป็น และวิธีการป้องกันตัวสำหรับผู้ที่อยู่ในบริเวณที่อาจได้รับอันตราย เพื่อป้องกันตนเองให้ปลอดภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย หากจำเป็นให้ประกาศเป็นเขตอันตรายห้ามมิให้ผู้ไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องเข้าไปบริเวณดังกล่าว	สพธ.		
๔) ศูนย์บริการสาธารณสุขให้การช่วยเหลือให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้นทำการล้างตัวผู้เจ็บป่วยจากสารเคมีและวัตถุอันตรายในบริเวณ Cold Zone และประสานศูนย์บริการการแพทย์ฉุกเฉินกรุงเทพมหานคร (ศูนย์เอราวัณ) เพื่อส่งต่อผู้ป่วยไปยังโรงพยาบาล	ส่วนราชการตามโครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย		
๓. หลังเกิดภัย			
สำนักอนามัย ประสานสำนักงานเขตและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานการช่วยเหลือผู้ประสบภัย ดังนี้			
๓.๑ การจัดการหลังเกิดภัย			
๑) สำนักงานสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมเข้าไปยังบริเวณที่เกิดเหตุ และตรวจสอบว่ามีผลกระทบข้างเคียงหรือมีสารเคมีและ	สสว.		

วัตถุดิบตรายตกค้างหรือไม่ เพื่อ ดำเนินการแก้ไขให้บริเวณที่เกิดเหตุและ บริเวณข้างเคียงเกิดความปลอดภัย			
๒) ให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยด้าน สุขภาพกายและสุขภาพใจ	ศบส. กสภ.		
๓) ฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุม โรคติดต่อที่อาจจะเกิดขึ้น	ศบส. กคร.		
๔) ให้การช่วยเหลือฟื้นฟูสุขภาพและ สังคมสงเคราะห์	สพธ. ศบส.		
๕) ให้การช่วยเหลือดูแลสัตว์เลี้ยง	สสร. ศบส.		
๖) ออกเยี่ยมบ้านและดูแลผู้ป่วยที่บ้าน	กพส. ศบส.		
๓.๒ การอพยพ			
สำนักอนามัย ประสานสำนักงานเขตกำหนดพื้นที่เพื่อรองรับการอพยพของผู้ประสบภัยและประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการช่วยเหลือด้านเครื่องอุปโภค บริโภค ด้านสุขลักษณะน้ำดื่ม น้ำใช้ แสงสว่าง ระบบรักษาความปลอดภัย หน่วยรักษาพยาบาลและระบบแจกจ่ายอาหาร ดังนี้			
๑) ตรวจสอบพื้นที่เกิดเหตุเพื่อกำหนด ระยะปลอดภัยสำหรับสาธารณชน	สสร. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง		
๒) ป้องกัน ฝ้าระวัง และควบคุม โรคติดต่อที่อาจจะเกิดขึ้น	กคร. ศบส.		
๓) ตรวจสอบสุขลักษณะการสุขาภิบาล ที่พักอาศัยของศูนย์พักพิงผู้ประสบภัย	สสร.		
๔) ตรวจสอบด้านสุขลักษณะ และฝ้า ระวังการปนเปื้อนน้ำดื่ม น้ำใช้และ อาหารที่แจกจ่ายให้ผู้ประสบภัยในศูนย์ พักพิงผู้ประสบภัย	กสอ.		
๕) ให้การรักษาพยาบาลเบื้องต้นแก่ ผู้ประสบภัยในศูนย์พักพิงผู้ประสบภัย	ส่วนราชการตามโครงสร้าง ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย		

๗. แนวทางปฏิบัติ เมื่อเกิดอุทกภัยที่รุนแรงประชาชนได้รับผลกระทบจำนวนมากและเป็นบริเวณกว้าง

๗.๑ แนวทางปฏิบัติของกรุงเทพมหานคร

เมื่อเกิดภัยจากอุทกภัยให้ดำเนินการรับมือกับสถานการณ์ ดังนี้

๑) ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักงานเขต (กรณีสาธารณภัยขนาดเล็ก ความรุนแรงระดับ ๑) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการสั่งการ ควบคุม กำกับ ดูแล และประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์อุทกภัยในระดับ

พื้นที่ และช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ พร้อมทั้งให้ประชาสัมพันธ์วิธีการเตรียมความพร้อมของประชาชน เพื่อรับมือกับอุทกภัย

๒) ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์กรุงเทพมหานครขึ้น พร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบประจำศูนย์ และดำเนินการตามแนวทางการปฏิบัติของศูนย์ฯ โดยกำหนดให้ใช้ห้อง CCTV เดิม ตึกดำ ชั้น ๒ เป็นห้องปฏิบัติการ (War room) ในการบัญชาการในยามฉุกเฉิน หรือจัดตั้งศูนย์ฯ บริเวณด้านหน้าอาคารศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร กรณี ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร ไม่สามารถใช้งานได้ แต่ให้คำนึงถึงความปลอดภัยด้วย ดังโครงสร้างศูนย์บัญชาการฯ

๗.๒ แนวทางปฏิบัติของสำนักอนามัย กรณีเกิดสาธารณภัยความรุนแรง ระดับ ๒

ผู้อำนวยการสำนักอนามัย สั่งการให้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
๑.	ผู้อำนวยการศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย	- ผอ.สนอ. - รองผอ.สนอ.	๑. สั่งการให้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย ๒.บัญชาการเหตุการณ์ ๓. ควบคุม กำกับ ดูแล ให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไขเหตุการณ์ ให้เป็นไปตามแผนเผชิญเหตุของสำนักอนามัย ๔. รายงานสถานการณ์ต่อผู้บังคับบัญชาลำดับถัดไป ๕. กรณีสถานการณ์เข้าสู่ภาวะปกติ สั่งการให้ปิดศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย
๒.	ส่วนอำนวยการและวางแผน - ประเมินสถานการณ์และประเมินผล - สนับสนุนอัตรากำลังคน - สนับสนุนวิชาการ	- ผอ.สนง. ผอ.กองเลขานุการ สนอ. - ผช.ผอ.สนอ. ๑-๖ - กลุ่มแผนยุทธศาสตร์ฯ	๑. จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์และจัดทำคำสั่งการปฏิบัติงานเพื่อรองรับสถานการณ์ตลอด ๒๔ ชั่วโมง และจัดตารางการออกปฏิบัติงานของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องพร้อมหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยมีการกำหนดนโยบายเรื่องความปลอดภัยของบุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน ๒. รวบรวมข้อมูลข่าวสาร วิเคราะห์ประเมินสถานการณ์ครอบคลุมทั้ง ๔ มิติ ๓. จัดทำแผนเผชิญเหตุเพื่อตอบโต้สถานการณ์ ๔. ประสาน รวบรวมข้อมูลจากฝ่ายต่าง ๆ เพื่อประเมินผล และให้การช่วยเหลือเพิ่มเติม ๕. รายงานข้อมูลต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์
๓	บันทึกข้อมูลข่าวสาร	- สก.สนอ.	๑. รับแจ้งเหตุ รวบรวมข้อมูลข่าวสาร ๒. จัดเตรียมข้อมูลของเหตุการณ์ ๓. บันทึกข้อสั่งการ และการปฏิบัติของฝ่ายต่างๆ ๔. รายงานเหตุการณ์ต่อผู้บังคับบัญชา
๔	การประชาสัมพันธ์/การสื่อสารความเสี่ยง	- สพร. - สก.สนอ.	๑. รวบรวมข้อมูลข่าวสารจากฝ่ายต่าง ๆ ที่ลงพื้นที่ปฏิบัติในเหตุการณ์ ๒. จัดทำข่าวประชาสัมพันธ์เตือนประชาชนเฝ้าระวังอันตราย โดยประสานกองประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ข่าวแก่สื่อมวลชน ๓. เผยแพร่ข่าวเตือนประชาชนเฝ้าระวังอันตรายและการป้องกันตนเองจากภัย ลง website สนอ. กองประชาสัมพันธ์ Facebook ๔. รายงานสถานการณ์การเกิดเหตุแก่ผู้บังคับบัญชาอย่างต่อเนื่อง ๕. ติดตามสถานการณ์การเกิดเหตุทุกระยะ เพื่อประเมินความรุนแรงของภัย และรายงานผู้บริหารจะได้แถลงข่าวแจ้งเตือนประชาชน และ

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
			ไม่ให้เกิดความตระหนักจากข่าวหรือสื่ออื่นที่ให้ข้อมูลคลาดเคลื่อน ๖. เมื่อสถานการณ์คลี่คลายแจ้งผู้บังคับบัญชา และฝ่ายต่าง ๆ ให้ รับทราบข้อมูลข่าวสาร
๕.	งานด้านความปลอดภัย	- สก.สนอ.	๑. ประเมินสถานการณ์ ๒. กำหนดนโยบายเรื่องความปลอดภัยของบุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน อุปกรณ์ป้องกันตนเองที่จำเป็น ๓. รายงานข้อมูลต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์
๖.	การประสานงาน	- สพร. - สก.สนอ. - ศบส.	๑. วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ ๒. ประสานส่วนอำนวยการและวางแผน ๓. ประสานการปฏิบัติร่วมกับฝ่ายต่างๆ ตามโครงสร้างศูนย์ บัญชาการเหตุการณ์สำนักงาน ๔. ประสานหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเขต สำนัก การแพทย์ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักพัฒนาสังคม เป็นต้น ตามความเหมาะสม
๗	งานสนับสนุนทั่วไป - การสื่อสารและ การขนส่ง	- สก.สนอ.	๑. ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศึกษาเส้นทาง/ช่องทางในการเข้าไป ยังพื้นที่ การขนส่งผู้ประสบ ผู้ป่วย ผู้สูงอายุ เด็ก สตรี และสัตว์เลี้ยง รวมทั้งเส้นทางการจราจร ๒. จัดเตรียมยานพาหนะให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ๓. ประสานการปฏิบัติร่วมกับศูนย์สื่อสาร (ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ กรุงเทพมหานคร) เพื่อใช้งานระบบการสื่อสารในภาวะฉุกเฉิน ได้แก่ คลื่นวิทยุสื่อสารในภาวะฉุกเฉินระบบ VHF ผ่านข่ายอินเทอร์เน็ต ความถี่ หลัก ๑๕๕.๘๐๐ MHz
	- การจัดการซื้อและ พัสดุ	- สก.สนอ.	จัดซื้อพัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ที่จำเป็นตามการร้องขอเพื่อ สนับสนุนหน่วยปฏิบัติ
	- อาหารและเครื่องดื่ม	- สก.สนอ.	จัดซื้ออาหารและเครื่องดื่มสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
	- การเงินการคลัง	- สก.สนอ.	จัดหางบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ เวชภัณฑ์ อาหารเครื่องดื่ม ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และค่าปฏิบัติงานล่วงเวลาราชการให้แก่เจ้าหน้าที่ ที่ลงปฏิบัติงานในพื้นที่
๘	ปฏิบัติการด้านเฝ้า ระวัง สอบสวนโรค - เฝ้าระวังและ ควบคุมโรคเชิงรุก	- ศบส. - กคร. - สสช.	๑. เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และทีมงานให้พร้อมต่อการดำเนินงาน ๒. กำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวังและสอบสวนโรค ๓. เก็บวัสดุส่งตรวจ ๔. ติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง ๕. รายงานสถานการณ์ต่อผู้บัญชาเหตุการณ์
	- สุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม	- สสว. - สนข.	๑. จัดเตรียมถุงขยะ ที่เตรียมทิ้งขยะ ๒. ประสานจัดเตรียมห้องน้ำ/รถสุขาเคลื่อนที่ ๓. จัดเตรียมน้ำเพื่อชำระล้างสิ่งสกปรก ๔. ควบคุมสภาพอากาศทุกทิศทาง ๕. หากพบผู้เสียชีวิตประสานหน่วยชันสูตรเพื่อตรวจวิเคราะห์ เฝ้า ระวังการติดเชื้อ

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
			๖. ประสาน อสส. ดูแลประชาชนที่ประสบภัย ๗. หากพบผู้ประสบภัยโดนสารเคมี ต้องให้การรักษายาบาลอย่างถูกวิธี ซึ่งต้องปฏิบัติตามขั้นตอน การชำระล้างสารปนเปื้อนชนิดต่างๆ โดยประสานสำนักงานเขต สำนักสิ่งแวดล้อม และหากมีอาการรุนแรงให้ส่งต่อไปรับการรักษาที่โรงพยาบาล
	- สุขาภิบาลอาหาร	- กสอ. - สนข.	๑. ดูแลผู้ประสบภัยในศูนย์พักพิง ๒. ดูแลเฝ้าระวังความสะอาดของอาหาร เครื่องดื่ม ๓. ตรวจสอบคุณภาพอาหารและน้ำ อาหารบริโภคอื่น ๆ ๔. จัดหาอุปกรณ์/เครื่องใช้จำเป็นส่วนตัว ๕. ภาชนะอุปกรณ์ในการใช้สำหรับใส่อาหารบริโภค เช่น ชาม ช้อน แก้ว เป็นต้น ๖. รดสุขาภิบาลอาหารเคลื่อนที่ส่งตรวจสอบสิ่งปนเปื้อนอาหาร หากพบผู้เป็นที่มีอาการ อูจาระร่วง อาเจียน อาหารเป็นพิษ เป็นต้น
	- อสส. และประชาชน	- กสภ. - ศบส.	ประสานการปฏิบัติร่วมกับ อสส. เข้าร่วมช่วยเหลือผู้ประสบภัย
๙	ปฏิบัติการด้านการแพทย์และสาธารณสุข - การรักษาพยาบาล	- ศบส. - กพส. - กสภ.	๑. จัดทีมปฏิบัติงานในพื้นที่ (ทีมรุก) จัดรถ Ambulance ประจำตามที่ตั้งหน่วยให้บริการ พร้อมอุปกรณ์ช่วยชีวิต อุปกรณ์ปฐมพยาบาล และมีการจัดเวรปฏิบัติงานตลอด ๒๔ ชั่วโมง ๒. จัดทีมสนับสนุน (ทีมรับ) ปฏิบัติงานประจำอยู่ที่ ศบส. บริเวณใกล้เคียง
	- สุขภาพจิต/สังคม สงเคราะห์ฟื้นฟู สุขภาพ	- ศบส. - กสภ. - สพร.	๑. จัดทีมนักสังคมสงเคราะห์/นักจิตวิทยา ร่วมกับทีมปฏิบัติการด้านการแพทย์และสาธารณสุข - ดูแลด้านสุขภาพจิต เช่น คัดกรอง/ประเมินความเครียด ให้คำปรึกษา/เสริมพลัง แก่ผู้ประสบภัยและเจ้าหน้าที่ ตามปัญหาที่พบ - จัดรณรงค์เครียด ให้บริการประชาชน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน <u>หลังเกิดเหตุ</u> ๑. คัดกรอง/ประเมิน ด้านสังคมและจิตใจแก่ผู้ประสบภัย และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ๒. ให้คำปรึกษา /เสริมพลัง แก่ผู้ประสบภัยและเจ้าหน้าที่ ตามปัญหาที่พบ
	- เภสัชกร	- กกภ. - ศบส.	๑. สำรอง จัดเตรียม สำรอง ยาและเวชภัณฑ์ต่างๆ ให้พร้อมสนับสนุนการปฏิบัติ เมื่อได้รับการประสานและร้องขอ ๒. กระจายยาและเวชภัณฑ์ไปยังหน่วยบริการที่กำหนด ๓. ให้คำปรึกษาด้านยา
	- ห้องปฏิบัติการ ชันสูตร	- สขส.	๑. เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และทีมงานให้พร้อมปฏิบัติงาน ๒. กำหนดแนวทางในการเก็บวัสดุส่งตรวจแจ้งแก่ทีมปฏิบัติการ ๓. เตรียมยานพาหนะและพนักงานขับรถให้พร้อมในการขนส่ง
	- ดูแลสัตว์เลี้ยง	- สสธ.	๑. ดูแลสภาพทั่วไปของสัตว์เลี้ยง ให้การดูแล ประเมิน รักษา โดยสัตวแพทย์ ๒. จัดเตรียมกรงขังสัตว์ อาหารสำหรับสัตว์เลี้ยงให้เพียงพอ ๓. อพยพขนย้ายสัตว์ไปในสถานที่ที่กำหนด

๗. แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากไฟฟ้าและหมอกควัน สำนักอนามัย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐

- อ้างอิง ๑. พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐
๒. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘
๓. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ.๒๕๕๘

๑. สถานการณ์ทั่วไป

ภัยจากไฟฟ้าและหมอกควันที่เกิดขึ้นในประเทศไทย มักพบในช่วงระหว่างเดือนธันวาคมถึงเดือนพฤษภาคม เนื่องจากสภาพอากาศแห้งและอุณหภูมิเฉลี่ยโดยทั่วไปสูงขึ้น ทำให้ความชื้นที่สะสมอยู่ในบริเวณพื้นที่ป่าไม้ลดลง มีโอกาสเสี่ยงที่จะเกิดไฟฟ้าได้มากขึ้น กรุงเทพมหานคร มีพื้นที่บางส่วนเป็นที่รกร้างว่างเปล่า และมี วัชพืช ปกคลุมอยู่จำนวนมากโดยเฉพาะบริเวณพื้นที่เขตชานเมือง ส่งผลให้ เกิดไฟไหม้หญ้าบ่อยครั้ง รวมทั้งการเผาไหม้ วัสดุ ต่าง ๆ ในที่โล่ง ทำให้ได้รับผลกระทบจากควันไฟ ฝุ่น ควัน ก๊าซ และสารพิษจากการเผาไหม้ แพร่กระจายไปในบรรยากาศครอบคลุมพื้นที่เป็นบริเวณกว้าง

กรุงเทพมหานครในพื้นที่บริเวณชานเมือง เช่น เขตหนองจอก เขตมีนบุรี เขตลาดกระบัง และคลองสามวา เป็นต้น อาจได้รับผลกระทบจากไฟฟ้าและหมอกควันที่เกิดจากการเผาหญ้าข้างทาง ซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของประชาชนในพื้นที่และนักท่องเที่ยว และผู้ขับขี่รถยนต์มีทัศนวิสัยในการขับขี่ลดลง

สำนักอนามัย ในฐานะหน่วยงานหลักในการดำเนินงานด้านสาธารณสุขได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการความเสี่ยง อันเนื่องมาจากภัยจากไฟฟ้าและหมอกควัน จึงได้จัดทำแผนการป้องกันและบรรเทาภัยจากไฟฟ้าและหมอกควันขึ้น เพื่อให้ส่วนราชการภายในสำนักอนามัยใช้เป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเตรียมพร้อมด้านทรัพยากร ระบบการปฏิบัติ ทั้งหน่วยปฏิบัติการหลักและหน่วยสนับสนุน ให้สามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากไฟฟ้าและหมอกควันได้อย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์และมีประสิทธิภาพ

๒.๒ เพื่อกำหนดกรอบการปฏิบัติงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากไฟฟ้าและหมอกควันได้อย่างเป็นระบบและบูรณาการ

๒.๓ เพื่อป้องกันและบรรเทาผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่อาจเกิดจากไฟฟ้าและหมอกควัน

๓. นิยามศัพท์

ภัยจากไฟฟ้าและหมอกควัน

๓.๑ ไฟฟ้า หมายถึง ไฟที่เกิดจากสาเหตุใดก็ตาม แล้วลุกลามไปได้โดยอิสระปราศจากการควบคุม ทั้งนี้ไม่ว่าไฟนั้นจะเกิดขึ้นในป่าธรรมชาติหรือสวนป่า

๓.๒ หมอกควัน หมายถึง ปรากฏการณ์ที่ฝุ่น ควัน และอนุภาคแขวนลอยในอากาศรวมตัวกันในสภาวะที่อากาศปิด

๓.๓ การเผาในที่โล่ง หมายถึง ไฟไหม้ การเผาไหม้ หรือไฟคุกรุ่นใดๆ หรือการเผาวัสดุใดๆ ที่เกิดขึ้นในที่เปิดโล่ง โดยที่ฝุ่น ควัน ก๊าซ และสารพิษอื่นจากการเผาไหม้ สามารถแพร่กระจายไปได้ ในบรรยากาศ

๔. ระดับความรุนแรงและการจัดการสาธารณภัย

๔.๑ ระบบการบัญชาการเหตุการณ์

การปฏิบัติตามระบบการบัญชาการเหตุการณ์ โดยรวมอำนาจสั่งการแบบรวมศูนย์เรียกว่า “Single Command” เพื่อแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนและความล่าช้าในการปฏิบัติ โดยมีผู้บัญชาการเหตุการณ์ (Incident commander) ในแต่ละระดับตามความรุนแรงของสาธารณภัย เป็นผู้อำนวยการสูงสุดและมีองค์การรับผิดชอบในการแก้ไขเหตุการณ์ ดังนี้

ระดับ	การจัดการสาธารณภัย	ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย	องค์กรรับผิดชอบ
๑	สาธารณภัยขนาดเล็ก	ผู้ช่วยอำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้อำนวยการเขต) เข้าควบคุมสถานการณ์	กองอำนวยการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยสำนักงานเขต
๒	สาธารณภัยขนาดกลาง	ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) เข้าควบคุมสถานการณ์	กองอำนวยการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยกรุงเทพมหานคร
๓	สาธารณภัยขนาดใหญ่	ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย) เข้าควบคุมสถานการณ์	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)
๔	สาธารณภัยขนาดร้ายแรง อย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรี หรือ รองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เข้าควบคุมสถานการณ์	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)

๔.๒ ระดับ/ลักษณะความรุนแรงและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

๔.๒.๑ เมื่อเกิดภัยระดับ ๑ (การบริหารจัดการสาธารณภัยที่มีความรุนแรง แต่กรุงเทพมหานครสามารถระดมสรรพกำลัง ทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกเพื่อระงับบรรเทาเหตุการณ์นั้นได้)

สำนักอนามัย มีภารกิจหน้าที่ ดังนี้

- จัดเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ และงานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุ

๔.๒.๒ เมื่อเกิดภัยระดับ ๒ (การบริหารจัดการสาธารณภัยที่มีความรุนแรงอย่างยิ่ง ขยายวงกว้าง กรุงเทพมหานครต้องระดมสรรพกำลังทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกมากขึ้นเพื่อเข้าช่วยเหลือ

ซึ่งบางหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร อาจต้องหยุดภารกิจประจำ เพื่อเข้าดำเนินการช่วยเหลือให้ภัยนั้นยุติโดยเร็ว) สำนักอนามัย มีภารกิจ ดังนี้

๑) ส่วนปฏิบัติการ

- จัดเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ งานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุและพื้นที่อพยพ

๒) ส่วนสนับสนุน

- ดูแลและบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว ตามภารกิจสำนักอนามัย ครอบคลุม ๔ มิติ ได้แก่ การรักษาพยาบาล การควบคุมและป้องกันโรค การสร้างเสริมสุขภาพ การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ การสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมและการสุขาภิบาลอาหาร

๕. การจัดตั้งองค์กรปฏิบัติ

๕.๑ องค์กรปฏิบัติที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ภาวะปกติ)

๕.๑.๑ องค์กรปฏิบัติที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของกรุงเทพมหานคร (ภาวะปกติ) ประกอบด้วย

๑) กรณีการจัดการสาธารณภัยระดับ ๑ ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานเขต มีผู้อำนวยการเขต เป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตของตน โดยให้ส่วนราชการและหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร รวมทั้งภาคเอกชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ ร่วมปฏิบัติงานในกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต และทำหน้าที่เป็นหน่วยช่วยเหลือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยมีผู้แทนศูนย์บริการสาธารณสุขในพื้นที่ ร่วมเป็นคณะกรรมการ

๒) กรณีการจัดการสาธารณภัยระดับ ๒ ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร (กอบก.กทม.) ทำหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตกรุงเทพมหานคร การจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร หรือแผนเผชิญเหตุ ตามประเภทความเสี่ยงภัย รวมทั้งดำเนินการสนับสนุนการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และเป็นหน่วยเผชิญเหตุ เมื่อเกิดสาธารณภัยในพื้นที่รับผิดชอบ มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในฐานะผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครเป็นผู้รับผิดชอบ โดยมีผู้อำนวยการสำนักอนามัยร่วมเป็นคณะกรรมการ

๕.๑.๒ องค์กรปฏิบัติที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของสำนักอนามัย (ภาวะปกติ)

ในภาวะปกติ สำนักอนามัยได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักอนามัย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยคณะทำงานมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. กำหนดแนวทางและจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากภัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสำนักอนามัย ทั้งสิ้น ๘ ภัย ให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนี้

- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากอุทกภัยและดินโคลนถล่ม
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากอัคคีภัย
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยด้านความมั่นคง
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากโรคระบาดในมนุษย์

- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากสัตว์และสัตว์น้ำ
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากไฟฟ้าและหมอกควัน
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม

๒. สำรวจ และปรับปรุงฐานข้อมูลทรัพยากรต่างๆ

๓. จัดทำแผนเผชิญเหตุ (Incident Action Plan) และจัดให้มีการฝึกซ้อมแผนบนโต๊ะ (Table Top Exercise) หรือการฝึกซ้อมแผนแบบปฏิบัติการจริง (Field Training Exercise)

๔. อำนาจการ เร่งรัด กำกับดูแลการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ

๕. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้อำนวยการสำนักอนามัย มอบหมาย

๕.๒ องค์การปฏิบัติในการจัดการในภาวะฉุกเฉิน ประกอบด้วย

๕.๒.๑ องค์การปฏิบัติในการจัดการในภาวะฉุกเฉินของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

๑) กรณีการจัดการสาธารณสุขระดับ ๑ ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานเขต จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักงานเขต เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณสุขขึ้น โดยมีผู้อำนวยการเขตเป็นผู้ควบคุม สั่งการ เพื่อทำหน้าที่ในการจัดการสาธารณสุขที่เกิดขึ้น จนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่สถานการณ์ปกติ พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในการจัดการสาธารณสุขที่เกิดขึ้น รวมทั้งอำนาจการ และประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็วและทั่วถึง โดยมีศูนย์บริการสาธารณสุขในพื้นที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกัน และควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ และงานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุ

๒) กรณีการจัดการสาธารณสุขระดับ ๒ ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์กรุงเทพมหานคร เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการสาธารณสุขในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จนกว่าสถานการณ์จะเข้าสู่สภาวะปกติ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลัง เพื่อบริหารจัดการสาธารณสุข ประสานการเผชิญเหตุระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร ตลอดจนองค์การสาธารณกุศล มีผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ควบคุม สั่งการและบัญชาการเหตุการณ์ โดยสำนักอนามัย มีภารกิจ ดังนี้

(๑) ส่วนปฏิบัติการ

- จัดเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ งานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุและพื้นที่อพยพ

(๒) ส่วนสนับสนุน

- ดูแลและบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว ตามภารกิจสำนักอนามัย ครอบคลุม ๔ มิติ ได้แก่ การรักษาพยาบาล การควบคุมและป้องกันโรค การสร้างเสริมสุขภาพ การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ การสุขภาพจิต สิ่งแวดล้อมและการสุขภาพอาหาร

๕.๒.๒ องค์การปฏิบัติในการจัดการในภาวะฉุกเฉินของสำนักอนามัย ประกอบด้วย

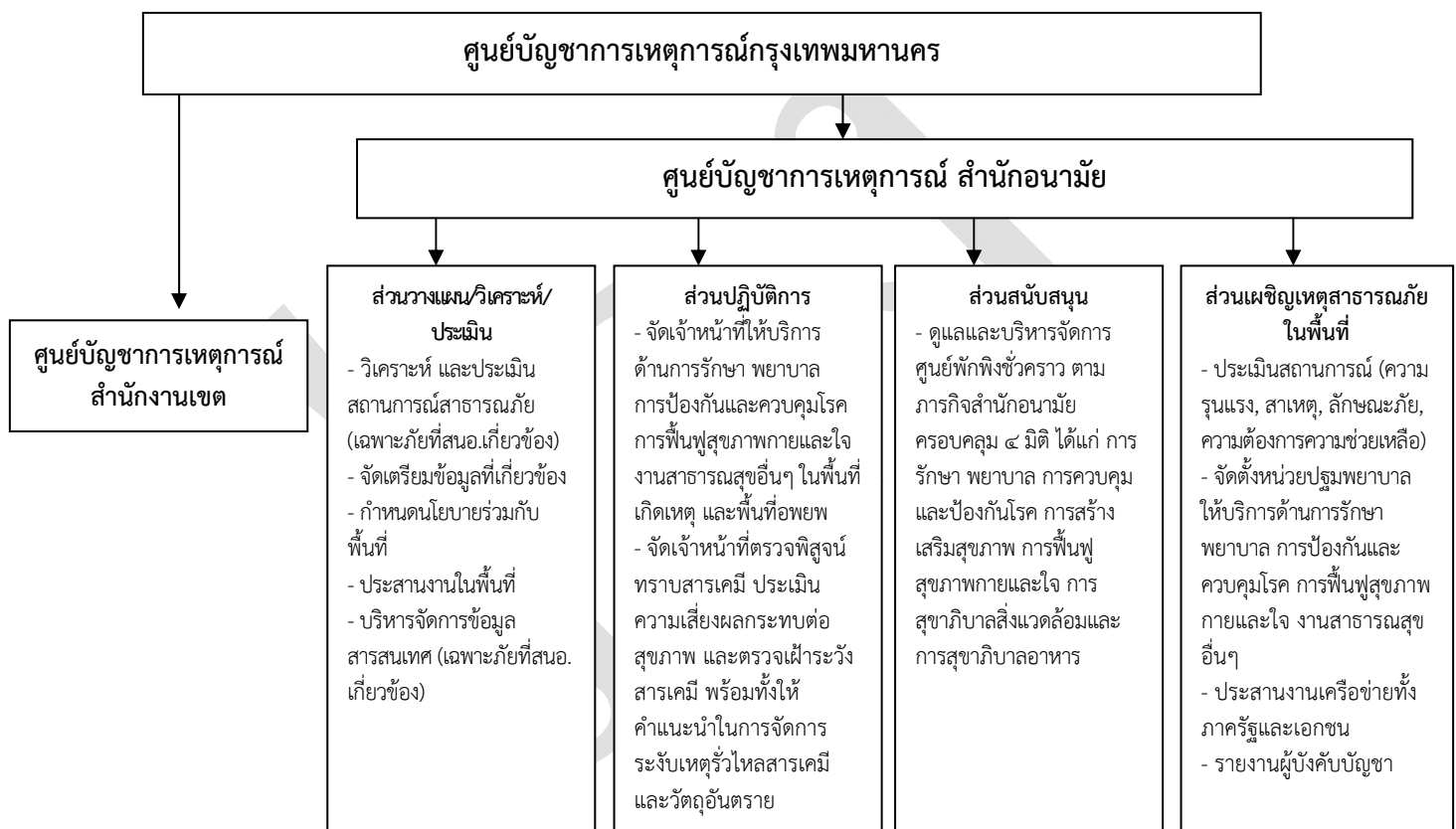
ในภาวะฉุกเฉิน สำนักอนามัยได้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย ตั้งอยู่ ณ สำนักงานเลขานุการ สำนักอนามัย ชั้น ๗ อาคารสำนักการโยธา กรุงเทพมหานคร ๒ ดินแดง ประกอบด้วยผู้อำนวยการสำนักอนามัย เป็นผู้อำนวยการศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย รองผู้อำนวยการสำนัก

อนามัย (ที่ได้รับมอบหมาย) เป็นรองผู้อำนวยการศูนย์ฯ โดยมีผู้แทนสำนักงาน กอง และศูนย์บริการสาธารณสุข ที่เห็นสมควรเป็นกรรมการ

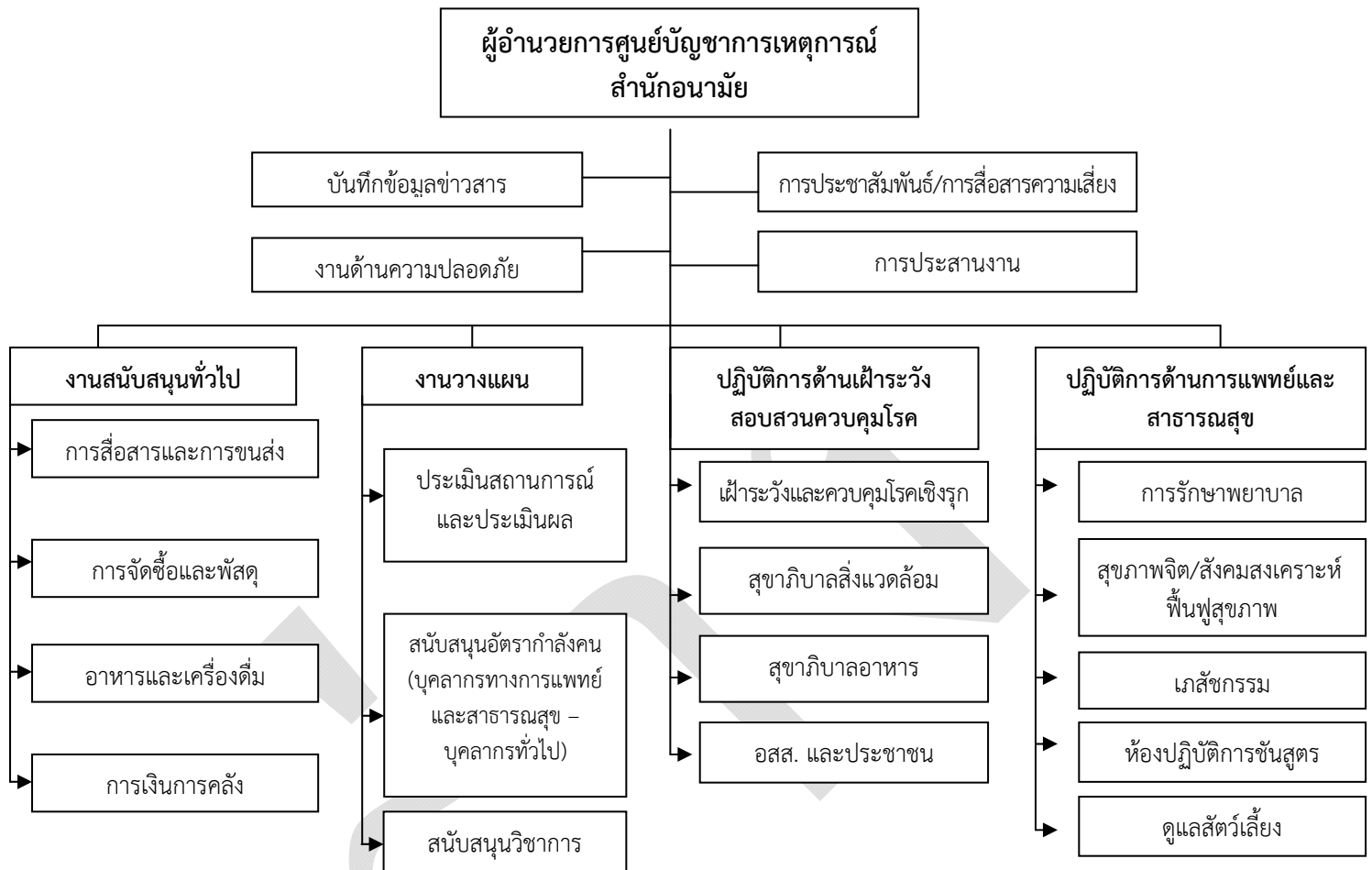
๕.๓ การเผชิญเหตุและการบัญชาการเหตุการณ์ (Single Command)

กรณีเกิดสาธารณภัยความรุนแรง ระดับ ๒ (สาธารณภัยขนาดกลาง)

สาธารณภัยขนาดกลาง : เกินขีดความสามารถของกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์และบริหารจัดการระงับภัยได้โดยลำพัง ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) เข้าควบคุมสถานการณ์/บัญชาการเหตุการณ์

โครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย

๖. แนวทางการดำเนินงาน

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและปฏิบัติงานร่วมกันแบบบูรณาการระหว่างส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระยะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัย มีแนวทางดังนี้

กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ข้อมูลที่ต้องจัดทำ	หมายเหตุ
๑. ก่อนเกิดเหตุ			
๑.๑ การป้องกันและลดผลกระทบ			
๑) จัดทำฐานข้อมูลกำลังเจ้าหน้าที่อาสาสมัคร เครื่องจักร เครื่องมือ และอุปกรณ์การกู้ชีพกู้ภัยเพื่อให้พร้อมเรียกใช้งานได้ทันทีเมื่อเกิดภาวะฉุกเฉิน	ทุกส่วนราชการ		
๒) จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายักษ์จากไฟฟ้าและหมอกควัน	สสว. สก.สนอ.		
๓) ฝึกซ้อมแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหายักษ์จากไฟฟ้าและหมอกควัน ในด้าน	สสว. สก.สนอ.		

การจัดเจ้าหน้าที่ให้บริการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพ และงานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุ			
๔) กองเสิร์ชกรรม และศูนย์บริการสาธารณสุขในพื้นที่ สำรองยาและเวชภัณฑ์ เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ทันทีเมื่อเกิดภัย	กกก. ศบส.		
๕) เสริมสร้างความรู้และความตระหนักแก่ประชาชน นักเรียน นักศึกษา และเยาวชน เกี่ยวกับการป้องกันและการปฏิบัติตนอย่างถูกต้องและปลอดภัยจากไฟป่าและหมอกควัน ในการป้องกันตนเอง การสวมใส่หน้ากากอนามัยและการดูแลสุขภาพจากการสัมผัสหมอกควัน	สพธ. ศบส. สปภ.		
๖) จัดทำสรุปบทเรียน (Lesson Learn) ของการเกิดไฟป่าและหมอกควัน รวมทั้งการเผาในที่โล่งครั้งสำคัญ เพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการในอนาคต	สสว. สก.สนอ.		
๑.๒ การเตรียมความพร้อม			
๒. ขณะเกิดภัย (ภาวะฉุกเฉิน)			
๑) ศูนย์บริการสาธารณสุขให้พื้นที่ให้บริการรักษาพยาบาลเบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัย ในขณะเกิดภัย	ส่วนราชการตามโครงสร้าง ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย		
๒) ตรวจสอบวัดความเข้มข้นของสารพิษหลังเกิดไฟป่าและหมอกควัน เพื่อเฝ้าระวัง ไม่ให้มีผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่	สสว.		
๓. หลังเกิดภัย			
สำนักอนามัย ประสานสำนักงานเขตและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานการช่วยเหลือผู้ประสบภัย ดังนี้			
๑) สำนักงานสุขภาพสิ่งแวดล้อม ตรวจสอบปริมาณความเข้มข้นของสารพิษที่เกิดจากไฟป่าและหมอกควัน เพื่อประเมินความเป็นอันตรายต่อสุขภาพ รายงานข้อมูลสถานการณ์และประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	สสว.		
๒) ศูนย์บริการสาธารณสุขในพื้นที่เกิดเหตุ จัดเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านการ	ส่วนราชการตามโครงสร้าง ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์		

รักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ งาน สาธารณสุขอื่นๆ	สำนักอนามัย		
---	-------------	--	--

๗. แนวทางปฏิบัติ เมื่อเกิดอุทกภัยที่รุนแรงประชาชนได้รับผลกระทบจำนวนมากและเป็นบริเวณกว้าง

๗.๑ แนวทางปฏิบัติของกรุงเทพมหานคร

เมื่อเกิดภัยจากอุทกภัยให้ดำเนินการรับมือกับสถานการณ์ ดังนี้

๑) ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักงานเขต (กรณีสาธารณภัยขนาดเล็ก ความรุนแรงระดับ ๑) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการสั่งการ ควบคุม กำกับ ดูแล และประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์อุทกภัยในระดับพื้นที่ และช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ พร้อมทั้งให้ประชาสัมพันธ์วิธีการเตรียมความพร้อมของประชาชน เพื่อรับมือกับอุทกภัย

๒) ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์กรุงเทพมหานครขึ้น พร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบประจำศูนย์ และดำเนินการตามแนวทางการปฏิบัติของศูนย์ฯ โดยกำหนดให้ใช้ห้อง CCTV เดิม ตึกดำ ชั้น ๒ เป็นห้องปฏิบัติการ (War room) ในการบัญชาการในยามฉุกเฉิน หรือจัดตั้งศูนย์ฯ บริเวณด้านหน้าอาคารศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร กรณี ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร ไม่สามารถใช้งานได้ แต่ให้คำนึงถึงความปลอดภัยด้วย ดังโครงสร้างศูนย์บัญชาการฯ

๗.๒ แนวทางปฏิบัติของสำนักอนามัย กรณีเกิดสาธารณภัยความรุนแรง ระดับ ๒

ผู้อำนวยการสำนักอนามัย สั่งการให้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
๑.	ผู้อำนวยการศูนย์ บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย	- ผอ.สนอ. - รองผอ.สนอ.	๑. สั่งการให้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย ๒.บัญชาการเหตุการณ์ ๓. ควบคุม กำกับ ดูแล ให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไขเหตุการณ์ ให้ เป็นไปตามแผนเผชิญเหตุของสำนักอนามัย ๔. รายงานสถานการณ์ต่อผู้บังคับบัญชาลำดับถัดไป ๕. กรณีสถานการณ์เข้าสู่ภาวะปกติ สั่งการให้ปิดศูนย์บัญชาการ เหตุการณ์สำนักอนามัย
๒.	ส่วนอำนวยการและ วางแผน - ประเมินสถานการณ์ และประเมินผล - สนับสนุนอัตรา กำลังคน - สนับสนุนวิชาการ	- ผอ.สนง. ผอ.กอง เลขานุการ สนอ. - ผช.ผอ.สนอ. ๑-๖ - กลุ่มแผน ยุทธศาสตร์ฯ	๑. จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์และจัดทำคำสั่งการปฏิบัติงานเพื่อ รองรับสถานการณ์ตลอด ๒๔ ชั่วโมง และจัดตารางการออก ปฏิบัติงานของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องพร้อมหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยมีการกำหนดนโยบายเรื่องความปลอดภัยของบุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน ๒. รวบรวมข้อมูลข่าวสาร วิเคราะห์ประเมินสถานการณ์ครอบคลุม ทั้ง ๔ มิติ ๓. จัดทำแผนเผชิญเหตุเพื่อตอบโต้สถานการณ์ ๔. ประสาน รวบรวมข้อมูลจากฝ่ายต่าง ๆ เพื่อประเมินผล และให้ การช่วยเหลือเพิ่มเติม ๕. รายงานข้อมูลต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
๓	บันทึกข้อมูลข่าวสาร	- สก.สนอ.	๑. รับแจ้งเหตุ รวบรวมข้อมูลข่าวสาร ๒. จัดเตรียมข้อมูลของเหตุการณ์ ๓. บันทึกข้อสั่งการ และการปฏิบัติของฝ่ายต่างๆ ๔. รายงานเหตุการณ์ต่อผู้บังคับบัญชา
๔	การประชาสัมพันธ์/ การสื่อสารความเสี่ยง	- สพร. - สก.สนอ.	๑. รวบรวมข้อมูลข่าวสารจากฝ่ายต่าง ๆ ที่ลงพื้นที่ปฏิบัติในเหตุการณ์ ๒. จัดทำข่าวประชาสัมพันธ์เตือนประชาชนเฝ้าระวังอันตราย โดย ประสานกองประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ข่าวแก่สื่อมวลชน ๓. เผยแพร่ข่าวเตือนประชาชนเฝ้าระวังอันตรายและการป้องกัน ตนเองจากภัย ลง website สนอ. กองประชาสัมพันธ์ Facebook ๔. รายงานสถานการณ์การเกิดเหตุแก่ผู้บังคับบัญชาปัญหาอย่าง ต่อเนื่อง ๕. ติดตามสถานการณ์การเกิดเหตุทุกระยะ เพื่อประเมินความรุนแรง ของภัย และรายงานผู้บริหารจะได้แถลงข่าวแจ้งเตือนประชาชน และ ไม่ให้เกิดความตระหนกจากข่าวหรือสื่ออื่นที่ให้ข้อมูลคลาดเคลื่อน ๖. เมื่อสถานการณ์คลี่คลายแจ้งผู้บังคับบัญชา และฝ่ายต่าง ๆ ให้ รับทราบข้อมูลข่าวสาร
๕	งานด้านความ ปลอดภัย	- สก.สนอ.	๑. ประเมินสถานการณ์ ๒. กำหนดนโยบายเรื่องความปลอดภัยของบุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน อุปกรณ์ป้องกันตนเองที่จำเป็น ๓. รายงานข้อมูลต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์
๖	การประสานงาน	- สพร. - สก.สนอ. - ศบส.	๑. วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ ๒. ประสานส่วนอำนวยการและวางแผน ๓. ประสานการปฏิบัติร่วมกับฝ่ายต่างๆ ตามโครงสร้างศูนย์ บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย ๔. ประสานหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเขต สำนัก การแพทย์ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักพัฒนาสังคม เป็นต้น ตามความเหมาะสม
๗	งานสนับสนุนทั่วไป - การสื่อสารและ การขนส่ง	- สก.สนอ.	๑. ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศึกษาเส้นทาง/ช่องทางในการเข้าไป ยังพื้นที่ การขนส่งผู้ประสบ ผู้ป่วย ผู้สูงอายุ เด็ก สตรี และสัตว์เลี้ยง รวมทั้งเส้นทางการจราจร ๒. จัดเตรียมยานพาหนะให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ๓. ประสานการปฏิบัติร่วมกับศูนย์สื่อสาร (ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ กรุงเทพมหานคร) เพื่อใช้งานระบบการสื่อสารในภาวะฉุกเฉิน ได้แก่ คลื่นวิทยุสื่อสารในภาวะฉุกเฉินระบบ VHF ผ่านข่ายอัมรินทร์ ความถี่ หลัก ๑๕๕.๘๐๐ MHz
	- การจัดการซื้อและ พัสดุ	- สก.สนอ.	จัดซื้อพัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ที่จำเป็นตามการร้องขอเพื่อ สนับสนุนหน่วยปฏิบัติ
	- อาหารและเครื่องดื่ม	- สก.สนอ.	จัดซื้ออาหารและเครื่องดื่มสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
	- การเงินการคลัง	- สก.สนอ.	จัดหางบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ เวชภัณฑ์ อาหารเครื่องดื่ม ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และค่าปฏิบัติงานล่วงเวลาราชการให้แก่เจ้าหน้าที่

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
			ที่ลงปฏิบัติงานในพื้นที่
๘	ปฏิบัติการด้านเฝ้าระวัง สบส. โรค - เฝ้าระวังและควบคุมโรคเชิงรุก	- ศบส. - กคร. - สสช.	๑. เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และทีมงานให้พร้อมต่อการดำเนินงาน ๒. กำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวังและสบส. โรค ๓. เก็บวัสดุส่งตรวจ ๔. ติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง ๕. รายงานสถานการณ์ต่อผู้บัญชาเหตุการณ์
	- สุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม	- สสว. - สนข.	๑. จัดเตรียมถุงขยะ ที่เตรียมทิ้งขยะ ๒. ประสานจัดเตรียมห้องน้ำ/รถสุขาเคลื่อนที่ ๓. จัดเตรียมน้ำเพื่อชำระล้างสิ่งสกปรก ๔. ควบคุมสภาพอากาศทุกทิศทาง ๕. หากพบผู้เสียชีวิตประสานหน่วยชันสูตรเพื่อตรวจวิเคราะห์ เฝ้าระวังการติดเชื้อ ๖. ประสาน อสส. ดูแลประชาชนที่ประสบภัย
	- สุขาภิบาลอาหาร	- กสอ. - สนข.	๑. ดูแลผู้ประสบภัยในศูนย์พักพิง ๒. ดูแลเฝ้าระวังความสะอาดของอาหาร เครื่องดื่ม ๓. ตรวจสอบคุณภาพอาหารและน้ำ อาหารบริโภคอื่น ๆ ๔. จัดหาอุปกรณ์/เครื่องใช้จำเป็นส่วนตัว ๕. ภาชนะอุปกรณ์ในการใช้สำหรับใส่อาหารบริโภค เช่น ชาม ช้อน แก้ว เป็นต้น ๖. รถสุขาภิบาลอาหารเคลื่อนที่ส่งตรวจสอบสิ่งปนเปื้อนอาหาร หากพบผู้เป็นที่มีอาการ อูจาระร่วง อาเจียน อาหารเป็นพิษ เป็นต้น
	- อสส. และประชาชน	- กสภ. - ศบส.	ประสานการปฏิบัติร่วมกับ อสส. เข้าร่วมช่วยเหลือผู้ประสบภัย
๙	ปฏิบัติการด้านการแพทย์และสาธารณสุข - การรักษาพยาบาล	- ศบส. - กพส. - กสภ.	๑. จัดทีมปฏิบัติงานในพื้นที่ (ทีมรุก) จัดรถ Ambulance ประจำตามที่ตั้งหน่วยให้บริการ พร้อมอุปกรณ์ช่วยชีวิต อุปกรณ์ปฐมพยาบาล และมีการจัดเวรปฏิบัติงานตลอด ๒๔ ชั่วโมง ๒. จัดทีมสนับสนุน (ทีมรับ) ปฏิบัติงานประจำอยู่ที่ ศบส. บริเวณใกล้เคียง
	- สุขภาพจิต/สังคม สงเคราะห์ฟื้นฟู สุขภาพ	- ศบส. - กสภ. - สพร.	๑. จัดทีมนักสังคมสงเคราะห์/นักจิตวิทยา ร่วมกับทีมปฏิบัติการด้านการแพทย์และสาธารณสุข - ดูแลด้านสุขภาพจิต เช่น คัดกรอง/ประเมินความเครียด ให้คำปรึกษา/เสริมพลัง แก่ผู้ประสบภัยและเจ้าหน้าที่ ตามปัญหาที่พบ - จัดรถคลายเครียด ให้บริการประชาชน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน <u>หลังเกิดเหตุ</u> ๑. คัดกรอง/ประเมิน ด้านสังคมและจิตใจแก่ผู้ประสบภัย และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ๒. ให้คำปรึกษา /เสริมพลัง แก่ผู้ประสบภัยและเจ้าหน้าที่ ตามปัญหาที่พบ
	- เภสัชกร	- กกภ.	๑. สำรอง จัดเตรียม สำรอง ยาและเวชภัณฑ์ต่างๆ ให้พร้อมสนับสนุน

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
		- ศบส.	การปฏิบัติ เมื่อได้รับการประสานและร้องขอ ๒. กระจายยาและเวชภัณฑ์ไปยังหน่วยบริการที่กำหนด ๓. ให้คำปรึกษาด้านยา
	- ห้องปฏิบัติการ ชั้นสูตร	- สขส.	๑. เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และทีมงานให้พร้อมปฏิบัติงาน ๒. กำหนดแนวทางในการเก็บวัสดุส่งตรวจแจ้งแก่ทีมปฏิบัติการ ๓. เตรียมยานพาหนะและพนักงานขับรถให้พร้อมในการขนส่ง
	- ดูแลสัตว์เลี้ยง	- สสธ.	๑. ดูแลสภาพทั่วไปของสัตว์เลี้ยง ให้การดูแล ประเมิน รักษา โดย สัตวแพทย์ ๒. จัดเตรียมกรงขังสัตว์ อาหารสำหรับสัตว์เลี้ยงให้เพียงพอ ๓. อพยพขนย้ายสัตว์ไปในสถานที่ที่กำหนด

๘. แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม สำนักอนามัย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐

- อ้างอิง ๑. พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๕๐
๒. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘
๓. แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ.๒๕๕๘

๑. สถานการณ์ทั่วไป

แผ่นดินไหวเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่เกิดจากการเคลื่อนตัวของชั้นเปลือกโลก ส่วนใหญ่แผ่นดินไหวมักเกิดตรงบริเวณขอบของแผ่นเปลือกโลก การเคลื่อนตัวดังกล่าวเกิดขึ้นเนื่องจากชั้นหินหลอมละลายที่อยู่ภายใต้เปลือกโลกได้รับพลังงานความร้อนจากแกนโลก และลอยตัวผลักดันเปลือกโลกตอนบนตลอดเวลา นอกจากนั้นพลังงานที่สะสมในเปลือกโลกถูกส่งผ่านไปยังเปลือกโลกของทวีปตรงบริเวณรอยร้าวของหินใต้พื้นโลกหรือที่เรียกว่า “รอยเลื่อน” หากบริเวณขอบของชั้นเปลือกโลกใดๆ ผ่านหรืออยู่ใกล้กับประเทศใด ประเทศนั้นก็มีความเสี่ยงต่อการเกิดภัยแผ่นดินไหวสูง เช่น ประเทศญี่ปุ่น ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศอินโดนีเซีย ประเทศนิวซีแลนด์ เป็นต้น

สำหรับประเทศไทยมีเหตุการณ์แผ่นดินไหวหลายครั้ง โดยเกิดบริเวณแนวรอยเลื่อนในภาคตะวันตกและภาคเหนือ ซึ่งล่าสุดเมื่อวันจันทร์ที่ ๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ ที่ผ่านมา ได้เกิดแผ่นดินไหวขนาด ๖.๓ ริกเตอร์ มีศูนย์กลางอยู่บริเวณตำบลทรายขาว อำเภอกาบัง จังหวัดยะลา โดยมีระดับความลึกจากผิวโลกเพียง ๗ กิโลเมตร และมีรายงานการรับรู้ได้ถึงแรงสั่นสะเทือนที่จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดแม่ฮ่องสอน และอาคารสูงหลายแห่งในกรุงเทพมหานคร อาคาร บ้านเรือน วัด โบสถ์ โรงเรียน สถานที่ราชการและถนนได้รับความเสียหายเป็นจำนวนมาก และเกิด Aftershock ติดต่อกันอีกหลายครั้งและหลายวัน สร้างความเสียหายอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามหากเกิดแผ่นดินไหวครั้งใหญ่จากแหล่งกำเนิดแผ่นดินไหว ที่มีศูนย์กลางอยู่ในทะเลอันดามัน หรือทางตอนใต้ของสาธารณรัฐประชาชนจีน หรือสหภาพพม่า อาจทำให้เกิดผลกระทบต่อกันทั้งทางภาคใต้ ภาคเหนือ ภาคตะวันตก และกรุงเทพมหานครได้

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเตรียมพร้อมด้านทรัพยากร ระบบการปฏิบัติ ทั้งหน่วยปฏิบัติการหลักและหน่วยสนับสนุนให้สามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่มได้อย่างรวดเร็ว ทันเหตุการณ์ และมีประสิทธิภาพ

๒.๒ เพื่อกำหนดกรอบการปฏิบัติงานให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่มได้อย่างเป็นระบบและบูรณาการ

๒.๓ เพื่อป้องกันและบรรเทาผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนที่อาจเกิดจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่มได้

๓. นิยามศัพท์

๓.๑ แผ่นดินไหว หมายถึง การสั่นสะเทือนของพื้นดิน มีสาเหตุมาจากการเคลื่อนที่อย่างฉับพลันของเปลือกโลก เนื่องจากพลังงานความร้อนใต้ผิวโลกและการเคลื่อนที่อย่างฉับพลันของรอยเลื่อน คือสาเหตุหลักของการเกิดแผ่นดินไหว

๓.๒ อาคารถล่ม หมายถึง อาคาร สิ่งปลูกสร้าง ได้แก่ ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน และสิ่งที่สร้างขึ้นอย่างอื่น ซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่หรือเข้าใช้สอยได้ โดยที่สิ่งปลูกสร้างดังกล่าวได้รับผลกระทบหรือได้รับความเสียหายจากการสั่นไหวจากการโยกตัวอย่างรุนแรงของแผ่นดิน ซึ่งอาจเกิดจากการกระทำของมนุษย์หรือจากธรรมชาติ เช่น แผ่นดินไหว และอาจทำให้เกิดความเสียหายหรือพังทลายต่ออาคารได้

๔. ระดับความรุนแรงและการจัดการสาธารณภัย

๔.๑ ระบบการบัญชาการเหตุการณ์

การปฏิบัติตามระบบการบัญชาการเหตุการณ์ โดยรวมอำนาจสั่งการแบบรวมศูนย์เรียกว่า “Single Command” เพื่อแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนและความล่าช้าในการปฏิบัติ โดยมีผู้บัญชาการเหตุการณ์ (Incident commander) ในแต่ละระดับตามความรุนแรงของสาธารณภัย เป็นผู้อำนวยการสูงสุดและมีองค์กรรับผิดชอบในการแก้ไขเหตุการณ์ ดังนี้

ระดับ	การจัดการสาธารณภัย	ผู้มีอำนาจตามกฎหมาย	องค์กรรับผิดชอบ
๑	สาธารณภัยขนาดเล็ก	ผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้อำนวยการเขต) เข้าควบคุมสถานการณ์	กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต
๒	สาธารณภัยขนาดกลาง	ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) เข้าควบคุมสถานการณ์	กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร
๓	สาธารณภัยขนาดใหญ่	ผู้บัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย) เข้าควบคุมสถานการณ์	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)
๔	สาธารณภัยขนาดร้ายแรงอย่างยิ่ง	นายกรัฐมนตรี หรือ รองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีมอบหมาย เข้าควบคุมสถานการณ์	กองบัญชาการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ (บกปภ.ช.)

๔.๒ ระดับ/ลักษณะความรุนแรงและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น

๔.๒.๑ เมื่อเกิดภัยระดับ ๑ (การบริหารจัดการสาธารณภัยที่มีความรุนแรง แต่กรุงเทพมหานครสามารถระดมสรรพกำลัง ทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกเพื่อระงับบรรเทาเหตุการณ์นั้นได้)

สำนักอนามัย มีภารกิจหน้าที่ ดังนี้

- จัดเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ และงานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุ

๔.๒.๒ เมื่อเกิดภัยระดับ ๒ (การบริหารจัดการสาธารณภัยที่มีความรุนแรงอย่างยิ่ง ขยายวงกว้าง กรุงเทพมหานครต้องระดมสรรพกำลังทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกมากขึ้นเพื่อเข้าช่วยเหลือ ซึ่งบางหน่วยงานของกรุงเทพมหานคร อาจต้องหยุดภารกิจประจำ เพื่อเข้าดำเนินการช่วยเหลือให้ภัยนั้นยุติ โดยเร็ว) สำนักอนามัย มีภารกิจ ดังนี้

๑) ส่วนปฏิบัติการ

- จัดเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ งานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุและพื้นที่อพยพ

๒) ส่วนสนับสนุน

- ดูแลและบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว ตามภารกิจสำนักอนามัย ครอบคลุม ๔ มิติ ได้แก่ การรักษาพยาบาล การควบคุมและป้องกันโรค การสร้างเสริมสุขภาพ การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ การสุขภาพบาลสิ่งแวดล้อมและการสุขภาพอาหาร

๕. การจัดตั้งองค์กรปฏิบัติ

๕.๑ องค์กรปฏิบัติที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ภาวะปกติ)

๕.๑.๑ องค์กรปฏิบัติที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของกรุงเทพมหานคร (ภาวะปกติ) ประกอบด้วย

๑) กรณีการจัดการสาธารณภัยระดับ ๑ ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานเขต มีผู้อำนวยการเขต เป็นผู้รับผิดชอบในฐานะผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร รับผิดชอบและปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตของตน โดยให้ส่วนราชการและหน่วยงานของ กรุงเทพมหานคร รวมทั้งภาคเอกชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ ร่วมปฏิบัติงานในกองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต และทำหน้าที่เป็นหน่วยช่วยเหลือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โดยมีผู้แทนศูนย์บริการสาธารณสุขในพื้นที่ ร่วมเป็นคณะกรรมการ

๒) กรณีการจัดการสาธารณภัยระดับ ๒ ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร (กอปภ.กทม.) ทำหน้าที่ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเขตกรุงเทพมหานคร การจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร หรือแผนเผชิญเหตุ ตามประเภทความเสี่ยงภัย รวมทั้งดำเนินการสนับสนุนการปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และเป็นหน่วยเผชิญเหตุ เมื่อเกิดสาธารณภัยในพื้นที่รับผิดชอบ มีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร ในฐานะผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครเป็นผู้รับผิดชอบ โดยมีผู้อำนวยการสำนักอนามัยร่วมเป็นคณะกรรมการ

๕.๑.๒ องค์กรปฏิบัติที่รับผิดชอบในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของสำนักอนามัย (ภาวะปกติ)

ในภาวะปกติ สำนักอนามัยได้แต่งตั้งคณะทำงานจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักอนามัย ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยคณะทำงานมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

๑. กำหนดแนวทางและจัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากภัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสำนักอนามัย ทั้งสิ้น ๘ ภัย ให้สอดคล้องกับแผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนี้

- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากอุทกภัยและดินโคลนถล่ม
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากอัคคีภัย

- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยด้านความมั่นคง
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากโรคระบาดในมนุษย์
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากสัตว์และสัตว์น้ำ
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากสารเคมีและวัตถุอันตราย
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากไฟฟ้าและหมอกควัน
- แผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทาภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม

๒. สำรวจ และปรับปรุงฐานข้อมูลทรัพยากรต่างๆ

๓. จัดทำแผนเผชิญเหตุ (Incident Action Plan) และจัดให้มีการฝึกซ้อมแผนบนโต๊ะ (Table Top Exercise) หรือการฝึกซ้อมแผนแบบปฏิบัติการจริง (Field Training Exercise)

๔. อำนาจการ เร่งรัด กำกับดูแลการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการ

๕. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ผู้อำนวยการสำนักอนามัย มอบหมาย

๕.๒ องค์การปฏิบัติในการจัดการในภาวะฉุกเฉิน ประกอบด้วย

๕.๒.๑ องค์การปฏิบัติในการจัดการในภาวะฉุกเฉินของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย

๑) กรณีการจัดการสาธารณสุขภัยระดับ ๑ ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักงานเขต จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักงานเขต เมื่อเกิดหรือคาดว่าจะเกิดสาธารณสุขภัยขึ้น โดยมีผู้อำนวยการเขตเป็นผู้ควบคุม สั่งการ เพื่อทำหน้าที่ในการจัดการสาธารณสุขภัยที่เกิดขึ้น จนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่สถานการณ์ปกติ พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลังและทรัพยากรในการจัดการสาธารณสุขภัยที่เกิดขึ้น รวมทั้งอำนาจการ และประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานต่างๆ ในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวดเร็วและทั่วถึง โดยมีศูนย์บริการสาธารณสุขในพื้นที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกัน และควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ และงานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุ

๒) กรณีการจัดการสาธารณสุขภัยระดับ ๒ ให้กองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรุงเทพมหานคร จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์กรุงเทพมหานคร เพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการสาธารณสุขภัยในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จนกว่าสถานการณ์จะเข้าสู่สภาวะปกติ รวมทั้งเป็นศูนย์กลางในการระดมสรรพกำลัง เพื่อบริหารจัดการสาธารณสุขภัย ประสานการเผชิญเหตุระหว่างหน่วยงานต่างๆ ทั้งฝ่ายพลเรือนและฝ่ายทหาร ตลอดจนองค์การสาธารณกุศล มีผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร เป็นผู้ควบคุม สั่งการและบัญชาการเหตุการณ์ โดยสำนักอนามัย มีภารกิจ ดังนี้

(๑) ส่วนปฏิบัติการ

- จัดเจ้าหน้าที่ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรค การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ งานสาธารณสุขอื่นๆ ในพื้นที่เกิดเหตุและพื้นที่อพยพ

(๒) ส่วนสนับสนุน

- ดูแลและบริหารจัดการศูนย์พักพิงชั่วคราว ตามภารกิจสำนักอนามัย ครอบคลุม ๔ มิติ ได้แก่ การรักษาพยาบาล การควบคุมและป้องกันโรค การสร้างเสริมสุขภาพ การฟื้นฟูสุขภาพกายและใจ การสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อมและการสุขาภิบาลอาหาร

๕.๒.๒ องค์การปฏิบัติในการจัดการในภาวะฉุกเฉินของสำนักอนามัย ประกอบด้วย

ในภาวะฉุกเฉิน สำนักอนามัยได้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย ตั้งอยู่ ณ สำนักงานเลขานุการ สำนักอนามัย ชั้น ๗ อาคารสำนักการโยธา กรุงเทพมหานคร ๒ ดินแดง ประกอบด้วย

ผู้อำนวยการสำนักอนามัย เป็นผู้อำนวยการศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย รองผู้อำนวยการสำนักอนามัย (ที่ได้รับมอบหมาย) เป็นรองผู้อำนวยการศูนย์ฯ โดยมีผู้แทนสำนักงาน กอง และศูนย์บริการสาธารณสุข ที่เห็นสมควรเป็นกรรมการ

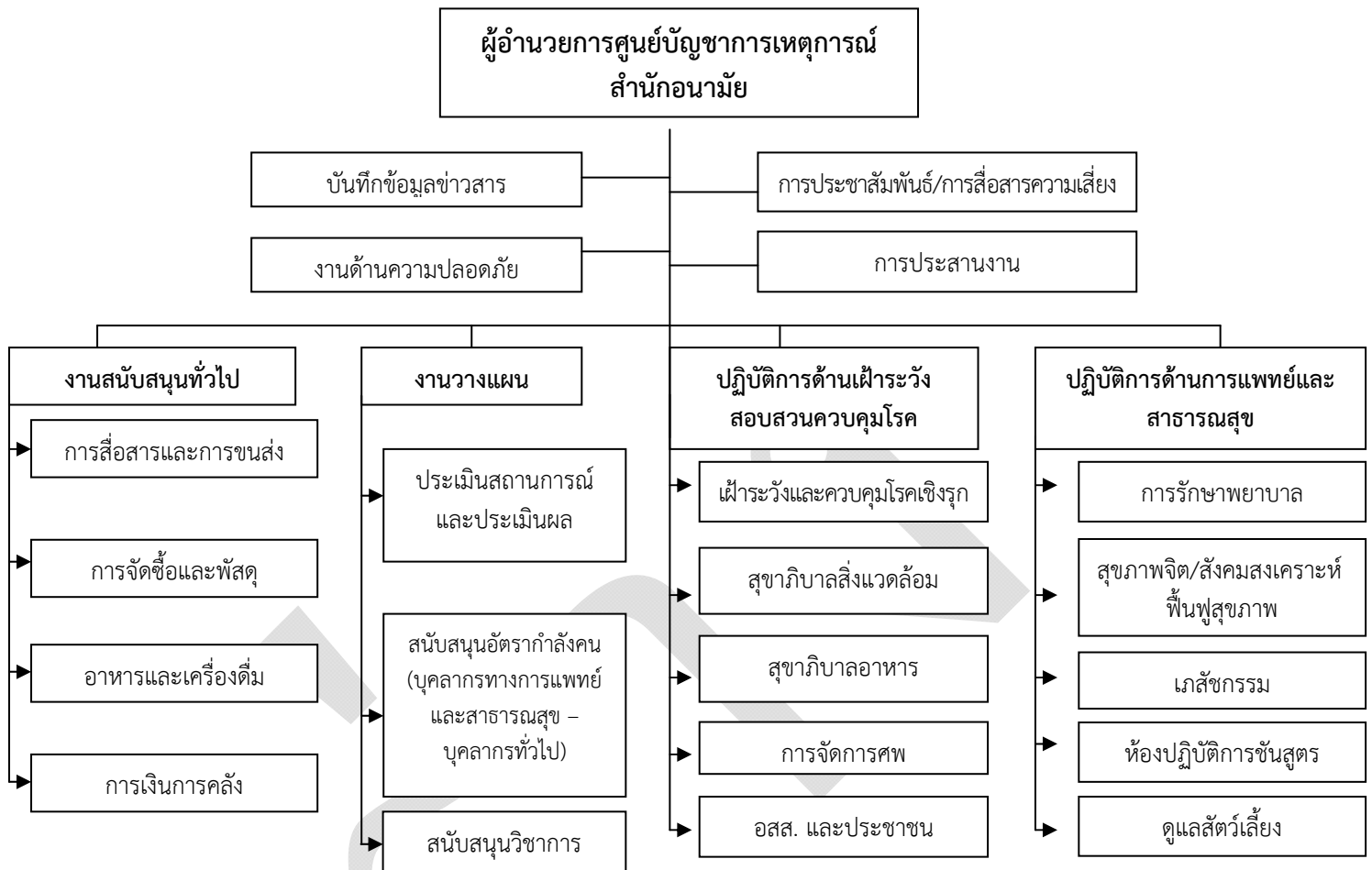
๕.๓ การเผชิญเหตุและการบัญชาการเหตุการณ์ (Single Command)

กรณีเกิดสาธารณภัยความรุนแรง ระดับ ๒ (สาธารณภัยขนาดกลาง)

สาธารณภัยขนาดกลาง : เกินขีดความสามารถของกองอำนาจการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต ไม่สามารถควบคุมสถานการณ์และบริหารจัดการระงับภัยได้โดยลำพัง ผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร (ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร) เข้าควบคุมสถานการณ์/บัญชาการเหตุการณ์

โครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย

๖. แนวทางการดำเนินงาน

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและปฏิบัติงานร่วมกันแบบบูรณาการระหว่างส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระยะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัย มีแนวทางดังนี้

กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ข้อมูลที่ต้องจัดทำ	หมายเหตุ
๑. ก่อนเกิดเหตุ			
๑.๑ การป้องกันและลดผลกระทบ			
๑) ดำเนินการปรับปรุงฐานข้อมูลด้านอัตรากำลัง เจ้าหน้าที่ ทั้งในส่วนของการข้าราชการ ลูกจ้าง และอาสาสมัครที่สามารถปฏิบัติงานได้จริง และฐานข้อมูลอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน	ทุกส่วนราชการ		
๒) ตรวจสอบและจัดทำบัญชีวัสดุ อุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ของทุกส่วนราชการให้พร้อมต่อการปฏิบัติงาน	ทุกส่วนราชการ		
๓) สำนักงานสุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม	สสว.		

ประสานสำนักการโยธาเพื่อส่งมอบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานที่ที่จัดเก็บสารเคมีและวัตถุอันตราย เพื่อให้กรุงเทพมหานครมีฐานข้อมูลด้านแผ่นดินไหวและอาคารถล่มที่ครบถ้วน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านการบริหารจัดการภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ			
๔) กองเภสัชกรรม จัดหาเวชภัณฑ์และอุปกรณ์ทางการแพทย์สำรองให้เพียงพอเมื่อเกิดภาวะวิกฤต	กกก.		
๑.๒ การเตรียมความพร้อม			
๑) จัดทำแผนปฏิบัติการป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม สำนักอนามัย และจัดให้มีการฝึกซ้อมแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขภัยจากแผ่นดินไหวและอาคารถล่ม เป็นประจำและต่อเนื่องทุกปี	สพธ. สก.สนอ.		
๒) จัดเตรียมอุปกรณ์ เครื่องมือ ยานพาหนะ ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานตลอดเวลา เมื่อเกิดเหตุจะได้ช่วยเหลือผู้ประสบภัยได้ทันท่วงที	ทุกส่วนราชการ		
๓) จัดระบบการสื่อสารหลัก สื่อสารรอง และจัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์การสื่อสารให้พร้อมและเพียงพอตลอดจนฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ทุกส่วนราชการ		
๒. ขณะเกิดภัย (ภาวะฉุกเฉิน)			
๑) จัดบุคลากรด้านการแพทย์และสาธารณสุขให้บริการด้านการรักษาพยาบาลแก่ผู้ประสบภัย	ส่วนราชการตามโครงสร้าง ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย		
๒) ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (Surveillance and Rapid Response Team: SRRT) ดำเนินการป้องกัน เฝ้าระวัง และควบคุมโรคติดต่อที่อาจเกิดขึ้น	ศบส. กคร.		
๓) จัดทีมสัตวแพทย์ดูแลรักษาสัตว์ที่ได้รับผลกระทบ	สสธ.		
๓. หลังเกิดภัย			
สำนักอนามัย ประสานสำนักงานเขตและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานการช่วยเหลือผู้ประสบภัย ดังนี้			
๑) จัดบุคลากรด้านการแพทย์และสาธารณสุขให้บริการปฐมพยาบาลแก่	ส่วนราชการตามโครงสร้าง ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์		

ผู้ประสบภัยตามแผนการดำเนินงานของศูนย์บริการสาธารณสุข สำนักอนามัย	สำนักอนามัย		
๒) ดำเนินการฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจของผู้ประสบภัย	ส่วนราชการตามโครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย		
๓) จัดทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว (Surveillance and Rapid Response Team: SRRT) เพื่อดำเนินการป้องกัน ฝ้าระวัง และควบคุมโรคที่อาจจะเกิดขึ้น	ศบส. กคร.		
๔) จัดทีมสัตวแพทย์ดูแลรักษาสัตว์ที่ได้รับผลกระทบ	สสธ.		
๕) ดำเนินการตรวจสอบสุขภาพ สิ่งแวดล้อมและสุขภาพอาหารภายในสถานที่พักอาศัยชั่วคราว	ส่วนราชการตามโครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย		

๗. แนวทางปฏิบัติ เมื่อเกิดอุทกภัยที่รุนแรงประชาชนได้รับผลกระทบจำนวนมากและเป็นบริเวณกว้าง

๗.๑ แนวทางปฏิบัติของกรุงเทพมหานคร

เมื่อเกิดภัยจากอุทกภัยให้ดำเนินการรับมือกับสถานการณ์ ดังนี้

๑) ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยสำนักงานเขต จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักงานเขต (กรณีสาธารณภัยขนาดเล็ก ความรุนแรงระดับ ๑) เพื่อเป็นศูนย์กลางในการสั่งการ ควบคุม กำกับ ดูแล และประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์อุทกภัยในระดับพื้นที่ และช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ พร้อมทั้งให้ประชาสัมพันธ์วิธีการเตรียมความพร้อมของประชาชน เพื่อรับมือกับอุทกภัย

๒) ให้กองอำนวยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกรุงเทพมหานคร จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์กรุงเทพมหานครขึ้น พร้อมทั้งจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบประจำศูนย์ และดำเนินการตามแนวทางการปฏิบัติของศูนย์ฯ โดยกำหนดให้ใช้ห้อง CCTV เดิม ตึกดำ ชั้น ๒ เป็นห้องปฏิบัติการ (War room) ในการบัญชาการในยามฉุกเฉิน หรือจัดตั้งศูนย์ฯ บริเวณด้านหน้าอาคารศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร กรณี ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร ไม่สามารถใช้งานได้ แต่ให้คำนึงถึงความปลอดภัยด้วย ดังโครงสร้างศูนย์บัญชาการฯ

๗.๒ แนวทางปฏิบัติของสำนักอนามัย กรณีเกิดสาธารณภัยความรุนแรง ระดับ ๒

ผู้อำนวยการสำนักอนามัย สั่งการให้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
๑.	ผู้อำนวยการศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย	- ผอ.สนอ. - รองผอ.สนอ.	๑. สั่งการให้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย ๒.บัญชาการเหตุการณ์ ๓. ควบคุม กำกับ ดูแล ให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไขเหตุการณ์ ให้เป็นไปตามแผนเผชิญเหตุของสำนักอนามัย ๔. รายงานสถานการณ์ต่อผู้บังคับบัญชาลำดับถัดไป ๕. กรณีสถานการณ์เข้าสู่ภาวะปกติ สั่งการให้ปิดศูนย์บัญชาการ

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
			เหตุการณ์สำนักอนามัย
๒.	ส่วนอำนวยการและวางแผน - ประเมินสถานการณ์และประเมินผล - สนับสนุนอัตรากำลังคน - สนับสนุนวิชาการ	- ผอ.สนง. ผอ.กองเลขานุการ สนอ. - ผช.ผอ.สนอ. ๑-๖ - กลุ่มแผนยุทธศาสตร์ฯ	๑. จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์และจัดทำคำสั่งการปฏิบัติงานเพื่อรองรับสถานการณ์ตลอด ๒๔ ชั่วโมง และจัดตารางการออกปฏิบัติงานของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องพร้อมหมายเลขโทรศัพท์เคลื่อนที่โดยมีการกำหนดนโยบายเรื่องความปลอดภัยของบุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน ๒. รวบรวมข้อมูลข่าวสาร วิเคราะห์ประเมินสถานการณ์ครอบคลุมทั้ง ๔ มิติ ๓. จัดทำแผนเผชิญเหตุเพื่อตอบโต้สถานการณ์ ๔. ประสาน รวบรวมข้อมูลจากฝ่ายต่าง ๆ เพื่อประเมินผล และให้การช่วยเหลือเพิ่มเติม ๕. รายงานข้อมูลต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์
๓	บันทึกข้อมูลข่าวสาร	- สก.สนอ.	๑. รับแจ้งเหตุ รวบรวมข้อมูลข่าวสาร ๒. จัดเตรียมข้อมูลของเหตุการณ์ ๓. บันทึกข้อสั่งการ และการปฏิบัติของฝ่ายต่างๆ ๔. รายงานเหตุการณ์ต่อผู้บังคับบัญชา
๔	การประชาสัมพันธ์/การสื่อสารความเสี่ยง	- สพร. - สก.สนอ.	๑. รวบรวมข้อมูลข่าวสารจากฝ่ายต่าง ๆ ที่ลงพื้นที่ปฏิบัติในเหตุการณ์ ๒. จัดทำข่าวประชาสัมพันธ์เตือนประชาชนเฝ้าระวังอันตราย โดยประสานกองประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ข่าวแก่สื่อมวลชน ๓. เผยแพร่ข่าวเตือนประชาชนเฝ้าระวังอันตรายและการป้องกันตนเองจากภัย ลง website สนอ. กองประชาสัมพันธ์ Facebook ๔. รายงานสถานการณ์การเกิดเหตุแก่ผู้บังคับบัญชาอย่างต่อเนื่อง ๕. ติดตามสถานการณ์การเกิดเหตุทุกระยะ เพื่อประเมินความรุนแรงของภัย และรายงานผู้บริหารจะได้แถลงข่าวแจ้งเตือนประชาชน และไม่ให้เกิดความตระหนกจากข่าวหรือสื่ออื่นที่ให้ข้อมูลคลาดเคลื่อน ๖. เมื่อสถานการณ์คลี่คลายแจ้งผู้บังคับบัญชา และฝ่ายต่าง ๆ ให้รับทราบข้อมูลข่าวสาร
๕.	งานด้านความปลอดภัย	- สก.สนอ.	๑. ประเมินสถานการณ์ ๒. กำหนดนโยบายเรื่องความปลอดภัยของบุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน อุปกรณ์ป้องกันตนเองที่จำเป็น ๓. รายงานข้อมูลต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์
๖.	การประสานงาน	- สพร. - สก.สนอ. - ศบส.	๑. วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ ๒. ประสานส่วนอำนวยการและวางแผน ๓. ประสานการปฏิบัติร่วมกับฝ่ายต่างๆ ตามโครงสร้างศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย ๔. ประสานหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเขต สำนักงานการแพทย์ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนักพัฒนาสังคม เป็นต้น ตามความเหมาะสม
๗	งานสนับสนุนทั่วไป - การสื่อสารและการขนส่ง	- สก.สนอ.	๑. ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศึกษาเส้นทาง/ช่องทางในการเข้าไปยังพื้นที่ การขนส่งผู้ประสบ ผู้ป่วย ผู้สูงอายุ เด็ก สตรี และสัตว์เลี้ยง

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
			รวมทั้งเส้นทางการจราจร ๒. จัดเตรียมยานพาหนะให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ๓. ประสานการปฏิบัติร่วมกับศูนย์สื่อสาร (ศูนย์บัญชาการเหตุการณ์ กรุงเทพมหานคร) เพื่อใช้งานระบบการสื่อสารในภาวะฉุกเฉิน ได้แก่ คลื่นวิทยุสื่อสารในภาวะฉุกเฉินระบบ VHF ผ่านข่ายอัมรินทร์ ความถี่หลัก ๑๕๕.๘๐๐ MHz
	- การจัดการซื้อและพัสดุ	- สก.สนอ.	จัดซื้อพัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ที่จำเป็นตามการร้องขอเพื่อสนับสนุนหน่วยปฏิบัติ
	- อาหารและเครื่องดื่ม	- สก.สนอ.	จัดซื้ออาหารและเครื่องดื่มสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน
	- การเงินการคลัง	- สก.สนอ.	จัดหางบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ เวชภัณฑ์ อาหารเครื่องดื่ม ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และค่าปฏิบัติงานล่วงเวลาราชการให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ลงปฏิบัติงานในพื้นที่
๘	ปฏิบัติการด้านเฝ้าระวัง สอบสวนโรค - เฝ้าระวังและควบคุมโรคเชิงรุก	- ศบส. - กคร. - สสธ.	๑. เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และทีมงานให้พร้อมต่อการดำเนินงาน ๒. กำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวังและสอบสวนโรค ๓. เก็บวัสดุส่งตรวจ ๔. ติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง ๕. รายงานสถานการณ์ต่อผู้บัญชาเหตุการณ์
	- สุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม	- สสว. - สนข.	๑. จัดเตรียมถุงขยะ ที่เตรียมทิ้งขยะ ๒. ประสานจัดเตรียมห้องน้ำ/รถสุขาเคลื่อนที่ ๓. จัดเตรียมน้ำเพื่อชำระล้างสิ่งสกปรก ๔. ประสาน อสส. ดูแลประชาชนที่ประสบภัย
	- สุขาภิบาลอาหาร	- กสอ. - สนข.	๑. ดูแลผู้ประสบภัยในศูนย์พักพิง ๒. ดูแลเฝ้าระวังความสะอาดของอาหาร เครื่องดื่ม ๓. ตรวจสอบคุณภาพอาหารและน้ำ อาหารบริโภคอื่น ๆ ๔. จัดหาอุปกรณ์/เครื่องใช้จำเป็นส่วนตัว ๕. ภาชนะอุปกรณ์ในการใช้สำหรับใส่อาหารบริโภค เช่น ชาม ช้อน แก้ว เป็นต้น ๖. รถสุขาภิบาลอาหารเคลื่อนที่ส่งตรวจสอบสิ่งปนเปื้อนอาหาร หากพบผู้ที่มีอาการ อูจจาระร่วง อาเจียน อาหารเป็นพิษ เป็นต้น
	- อสส. และประชาชน	- กสภ. - ศบส.	ประสานการปฏิบัติร่วมกับ อสส. เข้าร่วมช่วยเหลือผู้ประสบภัย
๙	ปฏิบัติการด้านการแพทย์และสาธารณสุข - การรักษาพยาบาล	- ศบส. - กพส. - กสภ.	๑. จัดทีมปฏิบัติงานในพื้นที่ (ทีมรุก) จัดรถ Ambulance ประจำตามที่ตั้งหน่วยให้บริการ พร้อมอุปกรณ์ช่วยชีวิต อุปกรณ์ปฐมพยาบาล และมีการจัดเวรปฏิบัติงานตลอด ๒๔ ชั่วโมง ๒. จัดทีมสนับสนุน (ทีมรับ) ปฏิบัติงานประจำอยู่ที่ ศบส. บริเวณใกล้เคียง
	- สุขภาพจิต/สังคม สงเคราะห์ฟื้นฟู สุขภาพ	- ศบส. - กสภ. - สพร.	๑. จัดทีมนักสังคมสงเคราะห์/นักจิตวิทยา ร่วมกับทีมปฏิบัติการด้านการแพทย์และสาธารณสุข - ดูแลด้านสุขภาพจิต เช่น คัดกรอง/ประเมินความเครียด ให้คำปรึกษา/เสริมพลัง แก่ผู้ประสบภัยและเจ้าหน้าที่ ตามปัญหาที่พบ

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
			- จัดรถคลายเคลื่อน ให้บริการประชาชน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน หลังเกิดเหตุ ๑. คัดกรอง/ประเมิน ด้านสังคมและจิตใจแก่ผู้ประสบภัย และ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ๒. ให้คำปรึกษา /เสริมพลัง แก่ผู้ประสบภัยและเจ้าหน้าที่ ตามปัญหา ที่พบ
	- เกสัชกร	- กกก. - ศบส.	๑. สำรวจ จัดเตรียม สำรอง ยาและเวชภัณฑ์ต่างๆ ให้พร้อมสนับสนุน การปฏิบัติ เมื่อได้รับการประสานและร้องขอ ๒. กระจายยาและเวชภัณฑ์ไปยังหน่วยบริการที่กำหนด ๓. ให้คำปรึกษาด้านยา
	- ห้องปฏิบัติการ ชั้นสูต	- สชส.	๑. เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และทีมงานให้พร้อมปฏิบัติงาน ๒. กำหนดแนวทางในการเก็บวัสดุส่งตรวจแจ้งแก่ทีมปฏิบัติการ ๓. เตรียมยานพาหนะและพนักงานขับรถให้พร้อมในการขนส่ง
	- ดูแลสัตว์เลี้ยง	- สสธ.	๑. ดูแลสภาพทั่วไปของสัตว์เลี้ยง ให้การดูแล ประเมิน รักษา โดย สัตวแพทย์ ๒. จัดเตรียมกรงขังสัตว์ อาหารสำหรับสัตว์เลี้ยงให้เพียงพอ ๓. อพยพขนย้ายสัตว์ไปในสถานที่ที่กำหนด

๑. แนวทางการดำเนินงาน

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและปฏิบัติงานร่วมกันแบบบูรณาการระหว่างส่วนราชการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระยะก่อนเกิดภัย ขณะเกิดภัย และหลังเกิดภัย มีแนวทางดังนี้

กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ข้อมูลที่ต้องจัดทำ	หมายเหตุ
๑. ก่อนเกิดเหตุ			
๑.๑ การป้องกันและลดผลกระทบ			
๑.๒ การเตรียมความพร้อม			

กิจกรรม	หน่วยงานที่รับผิดชอบ	ข้อมูลที่ต้องจัดทำ	หมายเหตุ
๒. ขณะเกิดภัย (ภาวะฉุกเฉิน)			
๓. หลังเกิดภัย			

ใบงานที่ ๒

๒. แนวทางปฏิบัติของสำนักอนามัย กรณีเกิดสาธารณภัยความรุนแรง ระดับ ๒

ผู้อำนวยการสำนักอนามัย สั่งการให้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
๑.	ผู้อำนวยการศูนย์ บัญชาการเหตุการณ์ สำนักอนามัย	- ผอ.สนอ. - รองผอ.สนอ.	๑. สั่งการให้จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย ๒.บัญชาการเหตุการณ์ ๓. ควบคุม กำกับ ดูแล ให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไขเหตุการณ์ ให้ เป็นไปตามแผนเผชิญเหตุของสำนักอนามัย ๔. รายงานสถานการณ์ต่อผู้บังคับบัญชาลำดับถัดไป ๕. กรณีสถานการณ์เข้าสู่ภาวะปกติ สั่งการให้ปิดศูนย์บัญชาการ เหตุการณ์สำนักอนามัย ----- ----- -----
๒.	ส่วนอำนวยการและ วางแผน - ประเมินสถานการณ์ และประเมินผล - สนับสนุนอัตรา กำลังคน - สนับสนุนวิชาการ	- ผอ.สนง. ผอ.กอง เลขานุการ สนอ. - ผช.ผอ.สนอ. ๑-๖ - กลุ่มแผน ยุทธศาสตร์ฯ	๑. จัดตั้งศูนย์บัญชาการเหตุการณ์และจัดทำคำสั่งการปฏิบัติงาน เพื่อรองรับสถานการณ์ตลอด ๒๔ ชั่วโมง และจัดทำรายการออก ปฏิบัติงานของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องพร้อมหมายเลข โทรศัพท์เคลื่อนที่โดยมีการกำหนดนโยบายเรื่องความปลอดภัยของ บุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน ๒. รวบรวมข้อมูลข่าวสาร วิเคราะห์ประเมินสถานการณ์ ครอบคลุมทั้ง ๔ มิติ ๓. จัดทำแผนเผชิญเหตุเพื่อตอบโต้สถานการณ์ ๔. ประสาน รวบรวมข้อมูลจากฝ่ายต่าง ๆ เพื่อประเมินผล และ ให้การช่วยเหลือเพิ่มเติม ๕. รายงานข้อมูลต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์ ----- ----- -----

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
๓	บันทึกข้อมูล ข่าวสาร	- สก.สนอ.	๑. รับแจ้งเหตุ รวบรวมข้อมูลข่าวสาร ๒. จัดเตรียมข้อมูลของเหตุการณ์ ๓. บันทึกข้อสั่งการ และการปฏิบัติของฝ่ายต่างๆ ๔. รายงานเหตุการณ์ต่อผู้บังคับบัญชา ----- ----- -----
๔	การประชาสัมพันธ์/ การสื่อสารความ เสี่ยง	- สพร. - ศบส. - สก.สนอ.	๑. รวบรวมข้อมูลข่าวสารจากฝ่ายต่าง ๆ ที่ลงพื้นที่ปฏิบัติใน เหตุการณ์ ๒. จัดทำข่าวประชาสัมพันธ์เตือนประชาชนเฝ้าระวังอันตราย โดย ประสานกองประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ข่าวแก่สื่อมวลชน ๓. เผยแพร่ข่าวเตือนประชาชนเฝ้าระวังอันตรายและการป้องกัน ตนเองจากภัย ลง website สนอ. กองประชาสัมพันธ์ Facebook ๔. ศูนย์บริการสาธารณสุขร่วมกับอบสส. ร่วมลงพื้นที่ ประชาสัมพันธ์/ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันโรคและภัยที่มากับ น้ำท่วม ๕. รายงานสถานการณ์การเกิดเหตุแก่ผู้บังคับบัญชาอย่าง ต่อเนื่อง ๖. ติดตามสถานการณ์การเกิดเหตุทุกระยะ เพื่อประเมินความ รุนแรงของภัย และรายงานผู้บริหารจะได้แถลงข่าวแจ้งเตือน ประชาชน และไม่ให้เกิดความตระหนกจากข่าวหรือสื่ออื่นที่ให้ ข้อมูลคลาดเคลื่อน ๗. เมื่อสถานการณ์คลี่คลายแจ้งผู้บังคับบัญชา และฝ่ายต่าง ๆ ให้รับทราบข้อมูลข่าวสาร ----- ----- -----
๕.	งานด้านความ ปลอดภัย	- สก.สนอ.	๑. ประเมินสถานการณ์ ๒. กำหนดนโยบายเรื่องความปลอดภัยของบุคลากร ผู้ปฏิบัติงาน อุปกรณ์ป้องกันตนเองที่จำเป็น ๓. รายงานข้อมูลต่อผู้บัญชาการเหตุการณ์ ----- ----- -----

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
๖.	การประสานงาน	- สพธ. - สก.สนอ. - ศบส.	๑. วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ ๒. ประสานส่วนอำนวยการและวางแผน ๓. ประสานการปฏิบัติร่วมกับฝ่ายต่างๆ ตามโครงสร้างศูนย์ บัญชาการเหตุการณ์สำนักอนามัย ๔. ประสานหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานเขต สำนักงานแพทย์ สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย สำนัก พัฒนาสังคม เป็นต้น ตามความเหมาะสม ----- ----- -----
๗	งานสนับสนุนทั่วไป - การสื่อสารและ การขนส่ง	- สก.สนอ.	๑. ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ศึกษาเส้นทาง/ช่องทางในการ เข้าไปยังพื้นที่ การขนส่งผู้ประสบ ผู้ป่วย ผู้สูงอายุ เด็ก สตรี และ สัตว์เลี้ยง รวมทั้งเส้นทางการจราจร ๒. จัดเตรียมยานพาหนะให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ๓. ประสานการปฏิบัติร่วมกับศูนย์สื่อสาร (ศูนย์บัญชาการ เหตุการณ์กรุงเทพมหานคร) เพื่อใช้งานระบบการสื่อสารในภาวะ ฉุกเฉิน ได้แก่ คลื่นวิทยุสื่อสารในภาวะฉุกเฉินระบบ VHF ผ่าน ข่ายอัมรินทร์ ความถี่หลัก ๑๕๕.๘๐๐ MHz ----- ----- -----
	- การจัดการซื้อและ พัสดุ	- สก.สนอ.	จัดซื้อพัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ที่จำเป็นตามการร้องขอเพื่อ สนับสนุนหน่วยปฏิบัติ ----- -----
	- อาหารและเครื่องดื่ม	- สก.สนอ.	จัดซื้ออาหารและเครื่องดื่มสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ----- -----

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
	- การเงินการคลัง	- สก.สนอ.	จัดหางบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ เวชภัณฑ์ อาหาร เครื่องดื่ม ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และค่าปฏิบัติงานล่วงเวลาราชการ ให้แก่เจ้าหน้าที่ที่ลงปฏิบัติงานในพื้นที่ ----- ----- -----
๘	ปฏิบัติการด้านเฝ้าระวัง สบส.โรค - เฝ้าระวังและควบคุมโรคเชิงรุก	- ศบส. - กคร. - สสธ.	๑. เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และทีมงานให้พร้อมต่อการดำเนินงาน ๒. กำหนดแนวทางการดำเนินงานด้านการเฝ้าระวังและ สบส.โรค ๓. เก็บวัสดุส่งตรวจ ๔. ติดตามสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง ๕. รายงานสถานการณ์ต่อผู้บัญชาเหตุการณ์ <u>หลังเกิดเหตุ</u> ๑. เฝ้าระวังโรค เพื่อป้องกันโรคระบาด เช่น อูจจาระร่วง ใช้เลือดออก ฉี่หนู น้ำกัดเท้า เป็นต้น ๒. ออกหน่วยพ่นสารกำจัดยุง แจกชุดทรายอะเบท ร่วมกับ ศูนย์บริการสาธารณสุขทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุง ----- ----- -----
	- สุขาภิบาลสิ่งแวดล้อม	- สสว. - สนข.	๑. จัดเตรียมถุงขยะ ที่เตรียมทิ้งขยะ ๒. ประสานจัดเตรียมห้องน้ำ/รถสุขาเคลื่อนที่ ๓. จัดเตรียมน้ำเพื่อชำระล้างสิ่งสกปรก ๕. หากพบผู้เสียชีวิตประสานหน่วยชันสูตรเพื่อตรวจวิเคราะห์ เฝ้าระวังการติดเชื้อ ๖. ประสาน อสส. ดูแลประชาชนที่ประสบภัย <u>หลังเกิดเหตุ</u> - แจกชุดทำความสะอาดบ้าน ----- ----- -----

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
	- สุขาภิบาลอาหาร	- กสอ. - สนข.	๑. ดูแลผู้ประสบภัยในศูนย์พักพิง ๒. ดูแลเฝ้าระวังความสะอาดของอาหาร เครื่องดื่ม ๓. ตรวจสอบคุณภาพอาหารและน้ำ อาหารบริโภคอื่น ๆ ๔. จัดหาอุปกรณ์/เครื่องใช้จำเป็นส่วนตัว ๕. ภาชนะอุปกรณ์ในการใช้สำหรับใส่อาหารบริโภค เช่น ชาม ช้อน แก้ว เป็นต้น ๖. รถสุขาภิบาลอาหารเคลื่อนที่ส่งตรวจสอบสิ่งปนเปื้อนอาหาร หากพบผู้เป็นที่มีอาการ อูจจาระร่วง อาเจียน อาหารเป็นพิษ เป็นต้น <u>หลังเกิดเหตุ</u> ๑. ลงพื้นที่ทำความสะอาดตลาดร่วมกับสำนักงานเขต ๒. ตรวจสอบ เฝ้าระวังคุณภาพอาหารและน้ำ อาหารบริโภคอื่น ๆ อย่างต่อเนื่อง ----- ----- -----
	- อสส. และประชาชน	- กสภ. - ศบส.	ประสานการปฏิบัติร่วมกับ อสส. เข้าร่วมช่วยเหลือผู้ประสบภัย ----- -----
๙	ปฏิบัติการด้านการแพทย์และสาธารณสุข - การรักษาพยาบาล	- ศบส. - กพส. - กสภ.	๑. จัดทีมปฏิบัติงานในพื้นที่ (ทีมรุก) จัดรถ Ambulance ประจำตามที่ตั้งหน่วยให้บริการ พร้อมอุปกรณ์ช่วยชีวิต อุปกรณ์ปฐมพยาบาล และมีการจัดเวรปฏิบัติงานตลอด ๒๔ ชั่วโมง ๒. จัดทีมสนับสนุน (ทีมรับ) ปฏิบัติงานประจำอยู่ที่ ศบส. บริเวณใกล้เคียง ----- ----- -----
	- สุขภาพจิต/สังคม สงเคราะห์ฟื้นฟูสุขภาพ	- ศบส. - กสภ. - สพธ.	๑. จัดทีมนักสังคมสงเคราะห์/นักจิตวิทยา ร่วมกับทีมปฏิบัติการด้านการแพทย์และสาธารณสุข - ดูแลด้านสุขภาพจิต เช่น คัดกรอง/ประเมินความเครียด ให้คำปรึกษา/เสริมพลัง แก่ผู้ประสบภัยและเจ้าหน้าที่ ตามปัญหาที่พบ ----- ----- -----

ที่	ฝ่าย	ผู้รับผิดชอบ	แนวทางปฏิบัติ
			- จัดรถคลายเครียด ให้บริการประชาชน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน <u>หลังเกิดเหตุ</u> ๑. คัดกรอง/ประเมิน ด้านสังคมและจิตใจแก่ผู้ประสบภัย และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ๒. ให้คำปรึกษา /เสริมพลัง แก่ผู้ประสบภัยและเจ้าหน้าที่ ตามปัญหาที่พบ ----- ----- -----
	- เกสซ์กร	- กกก. - ศบส.	๑. สำรวจ จัดเตรียม สำรอง ยาและเวชภัณฑ์ต่างๆ ให้พร้อมสนับสนุนการปฏิบัติ เมื่อได้รับการประสานและร้องขอ ๒. กระจายยาและเวชภัณฑ์ไปยังหน่วยบริการที่กำหนด ๓. ให้คำปรึกษาด้านยา ----- ----- -----
	- ห้องปฏิบัติการ ชั้นสูตร	- สชส.	๑. เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ และทีมงานให้พร้อมปฏิบัติงาน ๒. กำหนดแนวทางในการเก็บวัสดุส่งตรวจแจ้งแก่ทีมปฏิบัติการ ๓. เตรียมยานพาหนะและพนักงานขับรถให้พร้อมในการขนส่ง ----- ----- -----
	- ดูแลสัตว์เลี้ยง	- สสธ.	๑. ดูแลสภาพทั่วไปของสัตว์เลี้ยง ให้การดูแล ประเมิน รักษา โดยสัตวแพทย์ ๒. จัดเตรียมกรงขังสัตว์ อาหารสำหรับสัตว์เลี้ยงให้เพียงพอ ๓. อพยพขนย้ายสัตว์ไปในสถานที่ที่กำหนด ----- ----- -----

